

**T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
RESİM İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DUYGULARINA
İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ SANATSAL
YARATICILIKLARINA YANSIMASI**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Ebru BALÇIK**

**Danışman
Doç. Dr. Selma TAŞKESEN**

TEMMUZ 2024, ERZİNCAN

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

“Ortaokul Öğrencilerinin Duygularına İlişkin Metaforik Algılarının Sanatsal Yaratıcılıklarına Yansıması” “**Yüksek Lisans**” tezim tarafımda incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim. Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim.

Ebru BALÇIK

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Ana Bilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi
Program Adı : Resim İş Eğitimi Tezli Yüksek Lisans
Tez Başlığı :Ortaokul Öğrencilerinin Duygularına İlişkin
Metaforik Algılarının Sanatsal Yaratıcılıklarına
Yansıması

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının a) Giriş b) Ana bölümler ve c) Sonuç kısımlarından oluşan (Kapak, Ön söz, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) toplam sayfalık kısmına ilişkin 04.07.2024 tarihinde **Turnitin** intihal programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre tezin benzerlik oranı % 'tir.

Filtrelemeye tırnak içerisindeki alıntılar dahil edilmiştir. Filtrelemede yedi(7) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç tutulmuştur.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez İntihal Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmasının herhangi bir intihal içermediğini, aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim. 04.07.2024

Danışman: Doç. Dr. Selma TAŞKESEN

Öğrenci: Ebru BALÇIK

KILAVUZA UYGUNLUK

“Ortaokul Öğrencilerinin Duygularına İlişkin Metaforik Algılarının Sanatsal Yaratıcılıklarına Yansıması ” başlıklı Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan

Ebru BALÇIK

Danışman

Doç. Dr. Selma TAŞKESEN

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Doç. Dr. Selma TAŞKESEN danışmanlığında **Ebru BALÇIK** tarafından hazırlanan “**Ortaokul Öğrencilerinin Duygularına İlişkin Metaforik Algılarının Sanatsal Yaratıcılıklarına Yansıması**” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Resim İş Eğitimi Bilim Dalı **Yüksek Lisans Tezi** olarak oy birliği/oy çokluğu kabul edilmiştir.

04/07/2024

JÜRİ:

Danışman : **Doç. Dr. Selma TAŞKESEN** (İmza)
Üye : **Doç. Dr. Funda NALDAN CİMİNLİ** (İmza)
Üye : **Doç. Dr. Menduha SATIR KAYSERİLİ** (İmza)

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun /...../..... tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

...../...../.....

Prof. Dr. Necdet TOZLU

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Günümüz dünyasında duyguların yeri önemlidir. Bazıları olumlu bazıları olumsuz pek çok duygu ile karşı karşıyayız. Aslında bu duygular bizi biz yapan, yaşamımıza yön veren iç dünyamızın yansımasıdır. Hayatımızın her anında karşımıza çıkan geçmişten günümüze kadar uzanan sanat bu duygu ve düşüncelerimizin aktarımıdır. Ortaya çıkan pek çok düşünce sayesinde sanat yaygınlaşarak eğitimde de önemli bir yere sahip olmuştur. Sanatın eğitimin her kademesinde verilmesi önem taşımaktadır. Çünkü sanatın olduğu her yerde zihinleri gelişmiş, estetik kişilik kazanmış, duygu ve düşüncelerini ifade edebilen bireyler yetiştirmek mümkündür. Sanat bu yönüyle eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Sanat eğitiminin amacı sanatçı yetiştirmek değil, bakmayı ve görmeyi bilen, yaratıcılığını ortaya çıkarıp, sanatı anlayarak dışa aktarmayı sağlayan bireyler yetiştirmektir. Sanat dışa aktarılırken duygu ve düşüncelerden faydalanılır. Duygu ve düşüncelerin bir diğer ifade biçiminin de metafor olduğu düşünülmektedir. Çünkü bireyler bu duygu ve düşüncelerini nasıl anlamlandırdıkları, nasıl aktardıklarını anlamak için metafor kavramından yararlanılır. Metaforlar anlatılmak istenen duygu ve düşüncenin tam anlatılmadığı durumlarda kullanılan bir araçtır. Bu bağlamda sanatı aktarırken görülmeyen anlamın ortaya çıkarılmasında fayda sağlayarak sanat eğitiminde de önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin duygularına (mutluluk ve üzüntü) ilişkin metaforik algılarının sanatsal yaratıcılıklarına nasıl yansıdığının incelenmesi amaçlanmıştır. Ortaokul öğrencilerinin mutluluk ve üzüntü kavramlarına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi ve böylece soyut olan bu kavramlara somutluk getirilerek açıklanması bakımından önem taşımaktadır. Öğrencilerin mutluluk ve üzüntü kavramına yönelik algıların belirlenmesinde metaforların kullanıldığı bir çalışma olması yönüyle özgün olduğu düşünülmektedir. Aktarılan duygu ve düşüncelerin anlaşılması ve öğrencilerin çizdikleri resimlerinde çizgi, şekil, renk gibi kompozisyon elemanları ile nasıl ifade ettikleri açısından önemlidir. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin duygularına ilişkin metaforik algılarının sanatsal yaratıcılıklarına yansıması adlı yüksek lisans tezimin etkinlikler sonucunda elde edilen olumlu bulgularıyla kuramsal evrenine katkı sunarak duygular alanında çalışacak olan tüm araştırmacılara kaynak oluşturmasını, yapacakları etkinlik ve araştırmalarında fikir vermesini temenni ederim.

Ebru BALÇIK, Erzincan, 2024

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim süresince bana yol gösteren, her türlü desteği sunan, tüm deneyim tecrübe ve bilgilerini içtenlikle paylaşarak katkılarını hiçbir zaman esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım sayın Doç. Dr. Selma TAŞKESEN' e en içten duygularımla teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayatım boyunca hep yanımda, eğitim sürecinde de hep arkamda olan benden maddi manevi desteklerini esirgemeyen, her durumda bana destek olan aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ebru BALÇIK

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DUYGULARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ SANATSAL YARATICILIKLARINA YANSIMASI

Ebru BALÇIK

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Tezi, Temmuz 2024

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Selma TAŞKESEN

ÖZET

Bu araştırma da ortaokul öğrencilerinin duygularına (mutluluk ve üzüntü) ilişkin metaforik algılarının sanatsal yaratıcılıklarına nasıl yansıdığının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma 2022-2023 eğitim öğretim yılında orta ölçekli bir ortaokulda gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu 70 (30 kadın / 40 erkek) 5.6.7. ve 8. sınıf öğrencisi ile oluşturulmuştur. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) ile desenlenmiştir. Araştırmada veri toplama araçları, öğrencilerin mutluluk ve üzüntü kavramına ilişkin algılarını tespit etmek için metafor yoluyla veri toplama formu ve öğrencilerin mutluluk ve üzüntü kavramına ilişkin yaptıkları sanatsal çalışmalar ve çalışmalarlarıyla ilgili yorumları kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinden ortaokul öğrencilerinin mutluluk ve üzüntü kavramlarına ilişkin metaforları içerik analizi ile çözümlenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin mutluluk kavramına ilişkin arkadaşlık, aile, oyun gibi metaforlar ürettikleri ve sevdikleri kavramlar üzerinde daha çok durdukları, üzüntü kavramına ilişkin kullandıkları metaforların ise talihsizlik, yokluk, başarısızlık gibi olumsuz kavramların olduğu görülmüştür. Ortaokul öğrencileri duygularını sanatsal çalışmalarına yansıtırken, mutluluk için arkadaşlık, gülümsemek, aile, oyun gibi kavramları kullandıkları üzüntü için ise başarısızlık, mağlubiyet, siyaset, güvensizlik, açlık gibi kavramları daha çok tercih ettikleri ayrıca ortaokul öğrencilerinin yazdıkları ve çizdiklerinin birbiriyle örtüştüğü tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar, Metafor, Sanat Eğitimi, Duygu

THE REFLECTION OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS' METAPHORICAL PERCEPTIONS OF EMOTIONS ON THEIR ARTISTIC CREATIVITY

Ebru BALÇIK

Erzincan Binali Yıldırım University

Graduate School of Social Sciences

Master Thesis, July 2024

Supervisor: Assoc. Prof.Dr. Selma TAŞKESEN

ABSTRACT

This study aims to examine how middle school students' metaphorical perceptions of emotions (happiness and sadness) are reflected in their artistic creativity. The study was conducted in a medium-sized secondary school in the 2022-2023 academic year. The study group consisted of 70 (30 female / 40 male) 5th, 6th, 7th and 8th grade students. The research was designed with phenomenology, one of the qualitative research methods. The data collection tools used in the study were the data collection form through metaphor to determine the students' perceptions of the concept of happiness and sadness, and the students' artistic works related to the concept of happiness and sadness and their comments about their works. From the data of the study, middle school students' metaphors about the concepts of happiness and sadness were analyzed by content analysis.

According to the results of the research, it was observed that students produced metaphors such as friendship, family, and play for the concept of happiness and emphasized the concepts they liked more, while the metaphors they used for the concept of sadness were negative concepts such as misfortune, absence, and failure. While reflecting their emotions in their artistic works, middle school students used concepts such as friendship, smiling, family, and play for happiness, while they preferred concepts such as failure, defeat, politics, insecurity, and hunger for sadness, and it was determined that what middle school students wrote and drew overlapped with each other.

Keywords: Visual Arts, Metaphor, Art Education, Emotion

İÇİNDEKİLER

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DUYGULARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ SANATSAL YARATICILIKLARINA YANSIMASI

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	i
TEZ ÖZGÜNLÜK SAYFASI.....	ii
KILAVUZA UYGUNLUK.....	iii
KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iv
ÖN SÖZ.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiv
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Sanat	6
1.2. Sanat Eğitimi	8
1.3. Görsel Sanatlar Eğitimi	10
1.4. Metafor	15
1.5. Duygu	17

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR TARAMASI

2.1. Benzer Araştırmalar	20
--------------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	27
3.2. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu	27
3.3. Veri Toplama Araçları	28
3.4. Verilerin Toplanması	28
3.5. Verilerin Analizi	30

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Ortaokul Öğrencilerinin “Mutluluk” Kavramına İlişkin Metaforları	31
4.2. Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin Metaforları	33
4.3. Ortaokul Öğrencilerinin “Mutluluk” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforların Oluşturduğu Kategoriler	34
4.4. Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforların Oluşturduğu Kategoriler	36
4.5. Kavramsal Kategoriler	37
4.5.1. Kategori 1: “Sevginin” İfadesi Olarak Mutluluk	37
4.5.2. Kategori 2: “Düşüncenin” İfadesi Olarak Mutluluk	39
4.5.3. Kategori 3: “Maddenin” İfadesi Olarak Mutluluk	41
4.5.4. Kategori 4: “Etkinliğin” İfadesi Olarak Mutluluk	42
4.5.5. Kategori 5: “Zaferin” İfadesi Olarak Mutluluk	42
4.5.6. Kategori 1: “Umutsuzluğun” İfadesi Olarak Üzüntü	43
4.5.7. Kategori 2: “Düşüncenin” İfadesi Olarak Üzüntü	45
4.5.8. Kategori 3: “Değersizliğin” İfadesi Olarak Üzüntü	46
4.5.9. Kategori 4: “Tutumun” İfadesi Olarak Üzüntü	46

4.6. Ortaokul Öğrencileri Mutluluk Kavramına İlişkin Metaforlarını Resimlerine Nasıl Yansıtılmışlardır?.....	48
4.7. Ortaokul Öğrencileri Üzüntü Kavramına İlişkin Metaforlarını Resimlerine Nasıl Yansıtılmışlardır?.....	61
4.8. Ortaokul Öğrencilerinin Yazdıkları Mutluluk Kavramı ve Çizdikleri Mutluluk Kavramı Arasındaki İlişki Durumu.....	72
4.9. Ortaokul Öğrencilerinin Yazdıkları Üzüntü Kavramı ve Çizdikleri Üzüntü Kavramı Arasındaki İlişki Durumu.....	80
4.10. Ortaokul Öğrencilerinin Mutluluk ve Üzüntü Kavramlarını Resimlerine Nasıl Yansıtıklarına Dair Benzerlik ve Farklılıklar	88
SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	90
KAYNAKÇA	98
EKLER	105
ÖZGEÇMİŞ	140

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

ABD : Ana Bilim Dalı

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

TDK : Türk Dil Kurumu

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4.1: Ortaokul Öğrencilerinin “Mutluluk” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Geçerli Metaforlar ve Toplam Değerleri.....	31
Tablo 4.2: Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Geçerli Metaforlar ve Toplam Değerleri.....	33
Tablo 4.3: Ortaokul Öğrencilerinin “Mutluluk” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metafor Kategorileri, Metafor Sayıları ve Toplam Metafor Sayıları.....	35
Tablo 4.4: Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metafor Kategorileri, Metafor Sayıları ve Toplam Metafor Sayıları.....	36

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 4.1: Ceren' in çalışması “mutluluk” (5.sınıf).....	48
Şekil 4.2: Zeliha' nın çalışması “mutluluk” (5.sınıf).....	49
Şekil 4.3: Cem' in çalışması “mutluluk” (5.sınıf).....	50
Şekil 4.4: Naz' ın çalışması “mutluluk” (5.sınıf).....	51
Şekil 4.5: Eda' nın çalışması “mutluluk” (6.sınıf).....	51
Şekil 4.6: Ege' nin çalışması “mutluluk” (6.sınıf).....	52
Şekil 4.7: Ceyda' nın çalışması “mutluluk” (7.sınıf).....	53
Şekil 4.8: Zehra' nın çalışması “mutluluk” (7.sınıf).....	54
Şekil 4.9: Gül' ün çalışması “mutluluk” (7.sınıf).....	55
Şekil 4.10: Eymen' in çalışması “mutluluk” (8.sınıf).....	55
Şekil 4.11: Ece' nin çalışması “mutluluk” (8.sınıf).....	56
Şekil 4.12: Doğa' nın çalışması “mutluluk” (8.sınıf).....	57
Şekil 4.13: Betül' ün çalışması “mutluluk” (8.sınıf).....	58
Şekil 4.14: Nisa' nın çalışması “mutluluk” (8.sınıf).....	59
Şekil 4.15: Büşra' nın çalışması “mutluluk” (8.sınıf).....	60
Şekil 4.16: Ceren' in çalışması “üzüntü” (5.sınıf).....	61
Şekil 4.17: Zeliha' nın çalışması “üzüntü” (5.sınıf).....	62
Şekil 4.18: Yağız' ın çalışması “üzüntü” (5.sınıf).....	63
Şekil 4.19: Arda' nın çalışması “üzüntü” (5.sınıf).....	63
Şekil 4.20: Ayşe' nin çalışması “üzüntü” (5.sınıf).....	64
Şekil 4.21: Rüzğar' ın çalışması “üzüntü” (5.sınıf).....	65
Şekil 4.22: Hasan' ın çalışması “üzüntü” (6.sınıf).....	65
Şekil 4.23: Eda' nın çalışması “üzüntü” (6.sınıf).....	66
Şekil 4.24: Emre' nin çalışması “üzüntü” (7.sınıf).....	67

Şekil 4.25: Zehra’ nın çalışması “üzüntü” (7.sınıf).....	68
Şekil 4.26: Ceyda’ nın çalışması “üzüntü” (7.sınıf).....	68
Şekil 4.27: Ece’ nin çalışması “üzüntü” (8.sınıf).....	69
Şekil 4.28: Beyza’ nın çalışması “üzüntü” (8.sınıf).....	70
Şekil 4.29: Akif’ in çalışması “üzüntü” (8.sınıf).....	70
Şekil 4.30: Berrak’ ın çalışması “üzüntü” (8.sınıf).....	71
Şekil 4.31: Esra’ nın çalışması “mutluluk” (5.sınıf).....	73
Şekil 4.32: Berk’ in çalışması “mutluluk” (5.sınıf).....	74
Şekil 4.33: Ayşe’ nin çalışması “mutluluk” (5.sınıf).....	74
Şekil 4.34: Meral’ in çalışması “mutluluk” (6.sınıf).....	75
Şekil 4.35: Hasan’ ın çalışması “mutluluk” (6.sınıf).....	76
Şekil 4.36: Barış’ ın çalışması “mutluluk” (6.sınıf).....	77
Şekil 4.37: Emir’ in çalışması “mutluluk” (7.sınıf).....	78
Şekil 4.38: Tarık’ ın çalışması “mutluluk” (8.sınıf).....	78
Şekil 4.39: Göktuğ’ un çalışması “mutluluk” (8.sınıf).....	79
Şekil 4.40: Berrak’ ın çalışması “mutluluk” (8.sınıf).....	80
Şekil 4.41: Hilal’ in çalışması “üzüntü” (5.sınıf).....	81
Şekil 4.42: Asaf’ ın çalışması “üzüntü” (6.sınıf).....	82
Şekil 4.43: Sude’ nin çalışması “üzüntü” (6.sınıf).....	82
Şekil 4.44: Berk’ in çalışması “üzüntü” (6.sınıf).....	83
Şekil 4.45: Derya’ nın çalışması “üzüntü” (7.sınıf).....	84
Şekil 4.46: Cansu’ nun çalışması “üzüntü” (8.sınıf).....	84
Şekil 4.47: Betül’ ün çalışması “üzüntü” (8.sınıf).....	85
Şekil 4.48: Eymen’ in çalışması “üzüntü” (8.sınıf).....	86
Şekil 4.49: Seda’ nın çalışması “üzüntü” (8.sınıf).....	86

Şekil 4.50: Batuhan' ın çalışması “üzüntü” (8.sınıf).....87

GİRİŞ

Hayatımızda duyguların yeri önemlidir. İnsanlar var oldukça yaşananları anlamlandırmak ve ifade etmek amacıyla duygular hep var olacaktır. Kimisi olumlu kimisi olumsuz pek çok duygu sayesinde insan hayatta bir şeylerin farkına vararak bakabilmeyi, anlayabilmeyi pek çok deneyim kazanmayı öğrenecektir. Duygular ve düşünceler insanların iletişimine şekil veren unsurlardır. Çünkü insanoğlu duygu ve düşüncelerini iletişim ile aktarır. “İletişim iki sistem arasında gerçekleşen duygu, düşünce, bilgi alışverişidir” (Dağdağ, 2017, s. 308). Bu bağlamda iletişim duygu ve düşüncelerimizi dil, resim, jest ve mimikler gibi ifadeler ile başkalarına aktarmaktır. İnsanlık tarihinin başlangıcında insanlar duygularını aktarmak için görsel iletişimden yararlanmışlardır. “Yazı bulunmadan önceki dönemin insanının duygu, düşünce ve hayal dünyasını yansıttığı mağara duvarları, görsel iletişimin ilk biçimi olarak görülmektedir” (Soydan ve Korkmaz, 2013, s. 666). Bu bağlamda “sanat ile kişi kendisini özgürce ifade edebilmektedir bu bazen bir resim bazen bir tiyatro, bir resim ya da müzik olabilmektedir” (Akarca, 2018, s. 5). Çünkü ortaya çıkarılan ürün insanın yansıması olup, duygu ve düşüncelerine tercüman olmuştur. “İnsanlığın var oluşu ile aynı yaşta kabul edilen sanat, günümüzde her alanda kendini hissettirmeye ve her geçen gün daha işlevsel bir konuma geldiği görülmektedir” (Yılmaz ve Küpeli, 2017, s. 1767). Bu bağlamda sanat her şeyde var olduğu gibi eğitim sisteminde de yerini almıştır. Taşkesen (2017) Sanat Eğitimi; Sanat ve Eğitim sözcüklerinin bir araya gelmesinden oluşur. Eğitimin bir parçasını oluşturmaktadır. Tüm sanatsal eğitimleri kapsadığını ifade etmiştir. Eğitim nasıl ki insana bilgiler sunup, gelişimini sağlıyorsa sanat eğitimi de özgür düşünüp, duygularını geliştirmesine yardımcı olur. Bu yönüyle eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Sanat eğitimi insanların ruhunu doyurarak, eleştirel düşünüp, bakmayı ve görmeyi öğretir. Kendi iç dünyalarını anlamalarına yardımcı olur. Daha geniş bir çerçeveden bakıldığında “Sanat eğitimi toplumların geleceğini inşa edecek olan genç bireylerin güzeli aramalarının, ussal düşüncelerinin şekillenmesinin ve sanat yoluyla iç dünyalarını dışa vurmalarının anahtarıdır” (Azılioğlu ve Yılmaz, 2021, s. 445). Böylece kendi iç dünyalarındaki ve toplumdaki problemlerin çözümüne katkı sağlamalarına da vesile olabilir. Buyurgan ve Buyurgan (2012) hangi mesleği seçerse seçsin sanat eğitimi ile büyümüş, estetik beğenisi gelişmiş bireylerin özlerine ve toplumlarına yardımlarının

daha çok olacağını aktarmışlardır. Bu bağlamda sanat eğitiminin hayatımızdaki yerinin ne kadar önemli olduğu görülmektedir.

Sanat eğitiminin önemli bir parçasını Görsel Sanatlar oluşturmaktadır. “Görsel Sanatlar “resim, mimarlık, heykel, uygulamalı sanatlar, grafik sanatlar, bilgisayar sanatı, moda tasarımı, uygulamalı sanatlar gibi oldukça geniş bir alanı kapsar” (Erkuzu ve Çoban, 2019, s. 241). Böyle yaygın bir çerçevede bulunan Görsel Sanatlar günlük hayatın bir parçası olarak gösterilebilir. Bu yönüyle eğitiminin de verilmesi zorunlu alan haline gelmiştir. Aydın (2022) Görsel sanatlar eğitimi bireylere estetik bakış açısı kazandırıp yaratıcılıklarını kullanmayı öğrenerek hayatlarının içine yerleştirmesi sürecine karşılık geldiğini ve Görsel sanatlar eğitiminin hedefleri arasında, çocuğun doğduğu andan itibaren kişide olan yeteneklerin erken zamanlarda fark edilip iletilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Görsel Sanatlar Eğitiminin temel amacı yaratıcı, üretken, kendini ifade edebilen, özgür ürünler ortaya koyabilen ve etrafına karşı duyarlı kişiler yetiştirmektir. İlhan (2004) çocuğun kendisinde var olan güçlerin, ilgi ve yeteneklere çevrilmesi amacıyla gerekli olan etmenler görsel sanatlar eğitimiyle onlara iletilmekte ve bu kazanım ile çocukların görsel olarak çevreyi anlayarak algılayabilme becerisi edinmesi, deneyimlerini sanatsal olarak imgeyle aktarabilme yeteneği kazanması görsel becerileri araç olarak ifade sel bütünlükleri ortaya çıkararak öğrenmesinin mümkün olduğunu ifade etmiştir.

MEB (2018)’de Görsel Sanatlar Öğretim Programında belirtildiğine göre; Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin sanat unsurları ve tasarım kriterlerinden faydalanarak duygu ve düşüncelerini sanatsal faaliyetlerine aktarmayı amaçlamıştır. Gökaydın (1996) Görsel sanatlar eğitimi, zihnin, zekanın, muhakeme ve anlatım yollarının ilgili olduğu bütün hislerin eğitimidir. Bu duyularla öğrenci dış çevre ile bağlantılar, ilişkiler oluşturur ve içinde bulunduğu toplulukla ve dış çevre ile organik bir birlik meydana getirdiğini ifade etmiştir. Birey kurduğu bu bağlantılar ile sanatı icra etmeye, dışa aktarmaya başlar. Dışa aktarırken duygu ve düşüncelerinden faydalanır. Bunu dışa aktarırken kullandığı en iyi yollardan biri de metafordur. Yaşar ve Girmen (2012) metaforlar, bireylerin sınırlandırmadan onları yaratıcılığa ulaştırırken, dilin derinliklerinde kendilerini keşfetmelerini sağlamaktadır. Bu bakımdan, bireylerin fikirlerini, hislerini, hayatlarını tanımlarında metaforlardan yararlanmalarının kaçınılmaz olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumda kişilerin bir kavramı nasıl

algıladıkları, nasıl aktardıklarını anlamak için metafor kavramından yararlanılır. Uygun (2015) metaforları kişilerin soyut sözcüklere ilgili algılarını, somut sözcüklerle izah etmelerine imkan sağlayan anlatım biçimleri olduğunu aktarmıştır. Metafor iletilmek isteneni en sade biçimiyle aktarmaya yardımcı olur. Bu durumda metafor bireyler arasındaki farklı fikirlerin ve duyguların ortaya çıkmasını sağlar. Duyguları aktarmak için de kullanılan metaforların sanat eğitiminde önemli yeri vardır. Bu bağlamda sanat eğitiminde de metaforun önemli olduğu bilinmektedir. Mevcut çalışmada da ortaokul öğrencilerinin duygularına (mutluluk ve üzüntü) ilişkin metaforik algılarının sanatsal yaratıcılıklarına nasıl yansıdığının incelenmesi amaçlanmıştır.

1. Problem

Ortaokul öğrencilerinin duygularına (mutluluk ve üzüntü) ilişkin metaforik algılarının sanatsal yaratıcılıklarına nasıl yansıdığının tespit edilmesi.

2. Amaç

Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin duygularına (mutluluk ve üzüntü) ilişkin metaforik algılarının sanatsal yaratıcılıklarına nasıl yansıdığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır.

- 1- Ortaokul öğrencilerinin mutluluk kavramına ilişkin metaforları nelerdir?
- 2- Ortaokul öğrencilerinin üzüntü kavramına ilişkin metaforları nelerdir?
- 3- Ortaokul öğrencileri mutluluk kavramına ilişkin metaforlarını resimlerine nasıl yansıtmışlardır?
- 4- Ortaokul öğrencileri üzüntü kavramına ilişkin metaforlarını resimlerine nasıl yansıtmışlardır?
- 5- Ortaokul öğrencilerinin yazdıkları mutluluk kavramı ve çizdikleri mutluluk kavramı arasındaki ilişki durumu nedir?
- 6- Ortaokul öğrencilerinin yazdıkları üzüntü kavramı ve çizdikleri üzüntü kavramı arasındaki ilişki durumu nedir?
- 7- Ortaokul öğrencilerinin mutluluk ve üzüntü kavramlarını resimlerine nasıl yansıttıklarına dair arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?

3. Önem

Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin mutluluk ve üzüntü kavramlarına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi ve böylece soyut olan bu kavramlara somutluk getirilerek açıklanması bakımından önem taşımaktadır. Öğrencilerin mutluluk ve üzüntü kavramına yönelik algıların belirlenmesinde metaforların kullanıldığı bir çalışma olması yönüyle özgün olup aktarılan duygu ve düşüncelerin anlaşılması ve çizdikleri resimleri çizgi, şekil, renk gibi kompozisyon elemanları ile nasıl ifade ettikleri açısından önemlidir.

4. Tanımlar ve Temel Kavramlar

Sanat: “Geçmişten günümüze geçen zaman boyunca biçimlendirilmiş ve halkın etkisiyle şekillendirilmiş olan görsel bir anlatımın ifade olarak sunulabilmesidir” (Aydın ve Alakuş, 2009).

Sanat Eğitimi: “Sanat eğitimi, bireyin yetenek ve yaratıcılık gücünü olgunlaştırma, çok yönlü düşünme ve estetik beğenilerini geliştirme çabasıdır” (Güneş, 2015, s. 367).

Görsel Sanatlar: “Görsel sanatlar, bireyin kendini ifade etmesine, duygu, düşünce, arzu ve isteklerini başkalarına aktarmasına, başkalarıyla paylaşmasına aracılık eden estetik bir olgudur” (Özsoy ve Mamur, 2019, s. 9).

Görsel Sanatlar Eğitimi: “Görsel sanatlar eğitimi, kişinin kendini ifade etmesi, estetik bir bakış açısı kazanması ve kişisel yaşantısına olumlu etki edebilecek edinimler kazanması ayrıca toplum karşısında avantajlar sağladığından her yaş grubu birey için sanat eğitimi büyük bir gerekliliktir” (MEB, 2018).

Metafor: ““Mecaz”, bir anlam inceliği yaratmak, sözün etkisini artırmak veya anlamayı/anlatmayı kolaylaştırmak amacıyla bir durumu, bir olguyu, bir kavramı veya bir eylemi kendi adıyla söylemek yerine bu durumlarla ilişkisi olan başka bir kelimeyi kullanarak anlatmak; bir kelimeyi geçici olarak başka bir kelimenin yerine kullanmak (ödüncleme yapmak) biçiminde açıklanabilir” (Karataş, 2018).

Duygu: “Duygu, bireyin genel anlamda içinden geçen eğilimlerini ve hallerini belirten iç yaşantıların temel fenomenleridir” (İçmeli, 2013, s. 69).

Mutluluk: “Anlık bir duruma bağlı olarak duyulan sevinç veya alınan zevk”
(TDK, 2022).

ÜzÜntü: “Olması istenilmeyen olaylardan doğan ruh tedirginliği, gam(I),
teessür” (TDK, 2022).

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Sanat

Günümüz dünyasında gerek resim, gerek mimari, gerek giyim olsun fark etmeksizin sanatı her yerde görmek mümkündür. Çünkü insan var oldukça sanat her yerde olmaya devam edecektir. “Sanat, insan ve varoluş gerçekliğinin yabancılaşmaya uğramadan anlaşılmasına aracılık eder” (Taşdelen, 2010, s. 3). Bu sebeple sanat ile insanlar yaşadığı çağlarda anlatılmak isteneni ve duygularını aktarırken farklılığa uğramadan anlaşılmasına olanak sağlamıştır. Uğurlu (2008) sanat belki de din kadar eski bir kavramdır. Yazının henüz ortaya çıkmadığı çağlarda insanoğlu çizgiler, şekiller ve renklerle kendini ifade etme yolunu bulduğunu aktarmıştır. Bu bağlamda sanat insanın duygu düşüncelerinin dışa aktarımı olup insanı en iyi yansıtan kavramdır. Geçmişten günümüze kadar uzanan sanatın insanlık tarihinde önemi büyüktür.

Tuzlak (2004) insanların mağarada yaşadığı çağlarda duvarlara çizdikleri resimlerden sanatın daha eski dönemlerden beri olduğu anlaşılmaktadır. İnsanlar teknolojiden bi haber, imkansızlıkların olduğu devirlerde de kile biçim vermiş, değişik yöntemleri kullanarak heykeller yapmışlardır. Olanaksızlıklar ve güçlüklerin bile insanın kendini anlatmasına engel olamadığını ifade etmiştir. “Farkında olmadan ellerinde bulunan malzemeler ile mağara duvarlarına yaşantılarından kesintileri resmeden insanlar dünyanın ilk sanatçılarıdır. Bu bilgiler ışığında sanatın yaklaşık olarak insanlığın doğuşuyla yaşıt olduğunu ve bütün zamanlarda sanatın insanların ihtiyaçlarına bir cevap olduğu görülmektedir” (Aydın, 2022, s. 5). O dönemde insanlar sanatla ihtiyaçlarını karşılamının yanında kendilerini keşfedip yaşantılarından kesitler sunarak duygu ve düşüncelerini başkalarına aktarmaya olanak sağlar.

Altay (2019) sanat tarih süresince ilim ve teknolojinin meydana getirdiği neticelerden ve sunduğu yeniliklerle ortaya çıkan imkanlarla etkileşim içerisinde bulunmuştur. Teknolojik gelişmeleri periyodik imkanlar dahilinde sanat yapıtlarında görmemizin muhtemel hale geldiğini aktarmıştır. Teknoloji ilerledikçe ortaya çıkan yenilikler bulunduğu dönemi etkilerken sanatta da bu etkileri görmek mümkündür.

Özcan (2017) caddelerinde tarih kokan alanlar, sözcüklerinde ve fotoğraflarında sanatı bulunduran yapıtlar bir imaj olarak fikirlerimizde var olduğu kadar hayatımızı tesir eden hareketler yapmamıza örnek olduğunu ifade etmiştir. Bu yapıtlar, sözler sanatı en güzel ifade eden eserlerdir. Duygu düşüncelerin en güzel şekilde ürün olarak dışa aktarımıdır. “Sanat eseri kendiliğinden var olamayan, ancak sanatçı tarafından dünyaya kazandırılmış çok özel çalışmaların ürünüdür” (Gürten, 2009, s. 53). Sanatçının yaşadığı dönemde çevresinden etkilendiği ve içinde hissettiği duygu ile düşüncelerin ifade edilmesidir. Yani sanat eseri kısaca sanatçının kendisinin bir ürün olarak yansıtılmasıdır. Mercin & Alakuş (2007) sanat ve buna bağlı olarak sanatsal çalışmaların, insanın hayatında fonksiyonel yönü olduğu kadar şekili, renkleri vb. gibi diğer özellikleri ile bireyin estetik tarafının bir aktarımı olduğunu ifade etmişlerdir. Estetiğin tanımına bakacak olursak “Estetiğin genel olarak insanda güzel duygusu uyandıran, güzellik duygusuna uygun olan, güzellik duygusuyla ilgili gibi tanımları yapılır” (Çelik, 2022, s. 11-12). Sanat güzellik ile bağlantılıdır. Gökay & Demir (2006) Sanat neden mevcuttur? Sorusunun cevabı bireyin hoşunu araştırma arzusuyla ilişkilidir. Estetik bakımdan hoş olgusunun ayrımı birey kalabalıkları arasında vakit içerisinde dönüşüm belirtmesi estetik idraklardaki ayrımları belirtmek olduğunu ifade etmişlerdir. “Estetik sözcüğü Grekçe ‘aisthesis’ ya da ‘aisthanesthai’ sözünden gelir. ‘Aisthesis’ sözcüğü, duyum, duyulur algı, anlamına geldiği gibi ‘aisthanesthai’ sözcüğü de duyu ile algılamak anlamına gelir” (Tunalı, 1989: 13). Çevremizde gördüğümüz pek çok nesneyi, olayları duyularımız ile algılayarak ürüne yani sanat eserine dönüştürürüz. Laçınbay (2020) sanat ortaya koyanların estetik algıları onların sanatsal yaratımlarını ifade eden asıl göstergeler arasında yer alır. Bununla beraber, sanatının oluşumu; onu ortaya çıkaran sanatçının; estetik algıya, yeteneğe ve sanat motivasyonuna ehil olmasından geçeceğini ifade etmiştir. Sanatın öğrenilebilir bir olgu olduğu düşüncesi mevcuttur. Bunun da sanat eğitimi ile sağlanacağı bilinmektedir.

1.2. Sanat Eğitimi

Eğitim yaşamımız boyunca hayatımızda sürekli var olan ve gelişmemize yardım eden bir kavramdır. Eğitim var olduğu sürece gelişen dünyaya ayak uydurmamız ve öğrenmemiz kolaylaşır. Teknoloji ilerledikçe eğitim de pek çok değişikliğe uğrayarak kendini günceller. Yeni üretimler ortaya çıkar. “Bu anlamda ileri bir üretime geçebilmek için bireylerin eğitilmesi gerekir. Çünkü eğitim, sosyal değişimin nedeni olan bilgi, karakter, bedensel ve ruhsal değerlerle çağdaş bireyleri yetiştirirken, yetişen bireylerin çok yönlü üretimi gelişmeyi sağlar ve devam ettirir” (Ünver, 2016, s. 871). Keyifli (2013) eğitim öğrenmeyi oluşturan süreçlerin ve süreçleri meydana getiren öğelerin bir düzen içinde çalışması neticesinde meydana gelen tutumlardır. Bu tutumların insan aracılığıyla kazanılmasını sağlayacak çabalara da yine eğitim denildiğini ifade etmiştir. “Bu eğitim alanında birey; resim, müzik, tiyatro, dans, şiir, öykü, roman, heykel, seramik, fotoğraf, yaratıcı drama, film, video gibi sınırsız sanat evreninden, kendine en uygun dili seçme şansına sahip olarak kendini ifade olanağı bulmaktadır” (Elkoyun, 2007, s. 1). Bu bağlamda sanat eğitimi ferdin duygu ve düşüncelerini aktarabilmek ve bireye estetik kişilik kazandırmak amacıyla yapılan bir eğitim alanıdır. Eğitimin ayrılmaz parçalarından biri de sanat eğitimidir.

“Sanat eğitimi, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı eğitimidir” (Yaşmut, 2013, s. 3). Mercin & Alakuş (2007) sanat eğitimi, insanların yalnızca yaratıcılıklarını meydana getirmez, o ayrıca insanın ruhsal tarafının da doyurulmasına fayda sağlar ve bu tarafı ile genel eğitim bütünlüğünün ayrılmaz bir parçası olduğunu ifade etmişlerdir. Sanat eğitimi bireyin ruhunu doyururken aynı zamanda yeni fikirler ortaya koyarak üretken bir birey olmasını amaçlar.

Yıldırım (2012) sanat eğitiminin asıl hedeflerinden biri, görmeyi, işitmeyi, dokunmayı, tat almayı öğretmektir. Çevresini idrak edip onu şekillendirmeye yöneltmek birinci şarttır. Yalnızca bakmak değil, görmek; yalnızca duymak değil, işitmek; yalnızca dokunmak değil, hissetmek ve yaratıcılık için önemli bir aşama olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda sanat eğitimi tüm duyular ile iliklerimize kadar hissedip sanatsal çalışmalara aktarmamızı sağlar.

San (1985) sanat eğitiminin sadece sanatsal özel yeteneği olanlara yönelik değil. Okul öncesinden başlayıp tüm yaşamı boyunca çeşitli grup ve derecelerde sürdürülecek, her yaş ve düzeydeki sağlıklı ya da özürlü, tüm çocuk ve yetişkinler için uygulanan çok boyutlu yaratıcı eğitim süreci olduğunu ifade etmiştir. Bu çok kapsamlı yaratıcı eğitim süreci yani sanat eğitimi ile çocuk eğlenip öğrenerek kendisini tanımaya başlar. Aslantaş (2014) sanat eğitiminin oyunla ortaya çıkar ve çocuğun kendi yeteneğini, becerilerini, fark etmesine olanak sağlar. Aynı dönemde duygu ve düşüncelerini sanat aracılığıyla aktarabilme kuvvetine sahip olmaya hedefler. Bilhassa ilköğretimde sanat eğitiminin hedefi çocuğun benliğinin bütün yönleriyle geliştirilmesine özgü olarak sanat yolu ile eğitim olduğunu ifade etmiştir. “Görsel Sanatlar Dersi programının öğretim ilkeleri ve uygulamalarının incelenmesi, bu dersin programının geliştirilmesi ve daha etkili bir sanat eğitimi için ilk adımı oluşturmaktadır” (Aşılıoğlu, 2012, s. 232).

Artut (2004) Sanat eğitiminin işlevlerini şu şekilde ifade etmiştir.

Yaratıcılığı geliştirmenin yanı sıra entelektüel ve kültürel bakış açısı kazandırmak aynı zamanda taklit ve kopyacılıktan uzak özgün ve yaratıcı bir anlayış geliştirmek. Araştırmacı, inceleyici, sorgulayıcı bir kimlik kazandırmanın yanı sıra sanatsal sorunları çözebilme becerisi, kendine olan güven duygusu, kendini tanımlamasını olanaklı kılarak, görme becerisi, olasılıkları tahmin edebilme gücü ile teknik bilgi ve beceri kazandırılması. Analitik düşünme becerisi, eleştirel bakış açısı ve sezgi gücünün sağlıklı düşünce ve kişilik gelişimi oluşması, manevi (tinsel), duyuşsal, bilişsel, algısal gücünün gelişimine olanak sağlamak. Sorunlarıyla başa çıkabilme, desarj olabilme gücünün, ortamının yaratılması. Sosyal ve duygusal gelişimine katkıda bulunmaktır. Bu bağlamda sanat eğitimin amaçları incelendiğinde çocukların gelişiminde pek çok yarar sağladığı görülmektedir. Mercin & Alakuş (2007) sanat eğitimi eğer vaktinde verilmezse, ferdin estetik bakış açısı, zıt fikirlere saygı, değişik kültürlere önem gösterme, sanat yapıtlarını kollama hissi edinme ve kapsamlı ortak bir kıymeti aktarma vb. gibi tutumları elde edememesine sebep olabileceğini ifade etmişlerdir. Buna bağlı olarak her yaş grubuna zihinsel, bedensel gelişimi için gereken sanat eğitimi verilmelidir.

Kırıçoğlu (2002) sanat eğitimi görsel sanatların eğitimi ve öğretimiyle ilgilenir. Bu öğretimin kapsamı içerisinde uygulamaya yönelik sanat çalışmaları, sanat yapıtını inceleme, sanat tarihi ve estetik yer almaktadır. Sanat eğitimi araç gereç ve atölye

donanımı ile öğretim programları, çalışma sistemi ve değerlendirme gibi konuları da içerdiğini ifade etmiştir. “Ülkemizde verilen görsel sanatların eğitimi ve öğretimi ile geniş anlamda sanat eğitimi kastedilmektedir” (Akkurt & Boratav, 2018, s. 56). “Daha önceleri ilköğretim ve ortaöğretim programlarında Resim ya da Resim-İş şeklinde adlandırılırken 2006 yılı itibariyle Görsel Sanatlar dersi şeklinde isimlendirilmiştir” (Akşahin, 2022, s. 12).

Milli Eğitimin genel amaçları, sanat eğitimi amaçlarını da içerir. Bu amaçlarda, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş ilkelerine, ulusal ve evrensel insan hakları doğrultusunda insani, vicdani ve sanatsal değerlere sahip; bilimsel, teknolojik, kültürel gelişmeye açık, araştıran, sorunları gören ve çözüm yöntemleri geliştiren yaratıcı bireyler tanımlanmaktadır. Kendi ilke ve amaçları doğrultusunda kurgulanan sanat eğitimi süreçleri, Türk milli eğitimi amaçlarının gerçekleşmesinde en önemli katkıya sahiptir (Ünver, 2016, s. 873).

Sanatın; eğitimin her kademesinde verilmesi önem taşımaktadır. Bu bağlamda zihinleri gelişmiş, duygularını ifade edebilen, özgün düşünebilen, üretken bireyler görmek mümkündür. Kahraman (2014) İnsanların tamamı çoğaltma ve oluşturma yetisiyle dünyaya gelir. Ancak bireyler eğitilip yönlendirildikçe, ilgilendikleri alanlara doğru yönelerek yaratıcı aktiviteler sayesinde de gelişim gösterirler. Kendisine inanan, hür, beceri ve kabiliyetlerinden doğru faydalanabilen, çevreye ve yaşadıklarına saygılı, verimli, heyecanlı, istikrarlı, uslu, hassas, duygusal ve zihinsel faaliyetleri oluşturan yaratıcı bireyler eğitmenin esasında kaliteli sanat eğitiminin yattığını ifade etmiştir.

1.3. Görsel Sanatlar Eğitimi

Sanat eğitiminin önemli bir yapısını görsel sanatlar eğitimi meydana getirmektedir. “Desen, resim, özgün baskı, heykel; film, televizyon, grafik üretim tasarımı gibi iletişim ve tasarım sanatları; kentsel tasarım, iç mimarlık ve manzara tasarımı gibi mimarlık ve çevresel sanatları; halk sanatlarını; içeren geniş bir sınıftır” (Özsoy, 2007, s. 252). Şirin (2008) bu bağlamda, tüm sanatları ve birbiri ile bağlantısını düşünsel nitelikte sanatçı, sanat izleyicisi, topluluk, medeniyet ve eğitim bendinde araştıran kavramsal çalışmalara “Güzel Sanatlar Eğitimi” denilebileceğini ifade etmiştir. Görsel Sanatlar eğitimi aynı zamanda irdelerken düşündüren, bireylerin hayal gücünü ve yaratıcılıklarını geliştirerek, yeteneklerinin ortaya çıkmasına yardımcı olur. Görsel Sanatlar Eğitimi öğrencilerin yaratıcılıklarının ortaya çıkarılması ve bakış açılarının

gelişmesi açısından önemli bir etkidir. Artut (2013) Görsel Sanatlar eğitimi kendine has, kendine özgü eğitim sistemi ve yöntemleri olan bir alandır. Öğrenciler için bu ders, düşünsel, bilişsel, duyuşsal ve bedensel etkinlikler ortamında var olarak kendilerini aktarmalarına imkan sağlayan çok yönlü sanatsal bir araç olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda “Çocukların görsel sanat çalışmalarında ve yaratıcı performanslarında fiziksel ve zihinsel gelişimlerinin göz ardı edilmemesi gerekir” (Baltacı & Eker, 2019, s. 1095).

Hayatımızın her anında karşımıza çıkan Görsel Sanatlar eğitimi, genel eğitimin bir parçasıdır. Soyupak Yalçınkaya (2020) geçmişte Resim-iş eğitimi olarak isimlendirilen programın günümüzde Görsel sanatlar adı ile Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla belirlenen bazı amaçlarla beraber eğitim sisteminin içinde yerini almıştır. Bu öğretimin kapsamı süresince, pratik sanat etkinlikleri, sanat yapıtı inceleme, sanat tarihi ve estetik yer alır. Öğretim programı içerisinde; sanat eğitim, araç-gereç, müfredat programları, çalışma düzeni, değerlendirme gibi konular bulunmaktadır. Görsel sanatlar eğitimi, eğitimin bir alanı olarak sanat ve estetik, yaratıcılık, tasarım gibi konularla öğrencileri geliştirmeyi amaçladığını ifade etmiştir.

İlhan (2004) çocuğun kendisinde bulunan güçlerin ilgi ve yeteneklere dönüştürebilmesi amacıyla gerekli olan etmenler görsel sanatlar eğitimiyle onlara aşılacak ve bu kazanım ile çocukların görsel olarak çevreyi idrak edebilme becerisi edinmesi, deneyimlerini sanatsal olarak hayal gücüne dökebilme yeteneği kazanması görsel becerileri araç ederek ifadesel bütünlükleri ortaya çıkarmayı öğrenmesinin mümkün olduğunu aktarmıştır. Bu bağlamda sanat eğitimi yaşamı boyunca çocuğa pek çok beceriyi kazandırarak çevresiyle etkileşimini kolaylaştıracaktır. Yarımca (2018) bireyin hayat boyu değerlendireceği bilgiler ve dahil olacağı değerler, hayatın ilk senelerinde kazanıldığından, ferd çocukluktan başlayarak alacağı sanat eğitimiyle çevresini daha doğru bir biçimde anlayabilme kabiliyetine sahip olabileceğini ifade etmiştir. Bu bağlamda çocuklar sanat eğitimi ile sadece bakmayı değil görmeyi de kavrayacaklardır. Karşılarına bir sorun çıktığında çözmeye çalışırken becerilerini kullanarak kendilerini geliştirmelerine fayda sağlayacaktır. Bu sebeple görsel sanatlar eğitimi hayatın önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Mercin & Alakuş (2009) Görsel sanatlar eğitimi, öğrencilerin elde ettikleri bilgileri, günlük hayatları ve başka derslerde öğretilen konuları da kapsayarak bunlar

arasında mantıklı ilişkiler kurmalarını sağlamayı amaçlayan yaygın kapsamlı bir eğitim biçimi olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bağlantılar çocuğun gelişiminde, olaylara bakış açısında ve olaylar arasındaki anlam bütünlüğünü oluşturmada pek çok yarar sağlar.

“Görsel sanatlar eğitimi, iyi olarak adlandırılan "etik" ve güzel olarak adlandırılan "estetik" kavramlarını bireye kazandırmaktadır. Toplumun çeşitli meslek dallarında yer alacak bireylerin çocukluk döneminden başlanarak yetiştirilmesinde ve eğitiminde etik ve estetik gibi kavramların kazandırılması en önemli amaçlardandır” (Özsoy, 2007: 47). Bu bağlamda görsel sanatlar eğitimi çevresinden bağımsız olmayan bireyin etrafını güzelleştirmesini sağlayarak estetik bir bakış açısı kazandırmış olacaktır. “Görsel sanatlar eğitimi, sadece yetenekli insanlar için değil, bir bütün olarak toplumdaki insanlar için bir eğitimidir. Öyle ki sanat eğitimi insanların sadece kişisel gelişimini etkilemekte kalmaz, aynı zamanda toplumdaki her yaştan insanla olan ilişkilerini de etkiler” (MEB, 2018). Bu bağlamda görsel sanat eğitimi her bireyin alması gereken bir eğitimidir.

“Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı’nda Öğrenme alanları bulunmaktadır. Bu öğrenme alanları;

1. Görsel İletişim ve Biçimlendirme,
2. Kültürel Miras,
3. Sanat Eleştirisi ve Estetik şeklindedir” (MEB, 2018, s. 11-12).

1. Görsel İletişim ve Biçimlendirme

MEB (2018)’e göre öğrencilerin;

- Gözlemlerini, hayallerini, duygularını ve düşüncelerini biçimlendirerek görsel iletişim kurmaları,
- Biçimlendirmede görsel iletişimin sağlanması için sanatın dilini kullanmaları yanında onu destekleyen yazılı ve sözlü ifadeler oluşturmaları,
- Görsel sanat çalışmalarında sanat elemanları (renk, çizgi, biçim, form, doku, mekân/uzam) ve tasarım ilkelerini (ritim, denge, oran-orantı, vurgu, birlik, çeşitlilik, hareket, zıtlık) kullanmaları,

- Sanat eserlerinin anlamını ve değerini kavrarken kendisinin ve akranlarının oluşturduğu görsel sanat çalışmalarına saygı duymayı öğrenmeleri,
- Görsel sanat çalışmalarını oluştururken öğretim materyallerini (sanat eseri, tıpkıbasım, sanat kitapları vb.), araç-gereçleri (fırça, boya, makas, kâğıt vb.) kullanabilmeleri ve teknik uygulamaları gerçekleştirmeleri,
- Yeteneklerini açığa çıkartabilecek yaratıcı, özgün biçimlendirme çalışmalarını yapmaları,
- Görsel sanat çalışmalarını oluştururken telif hakları gibi konulara ilişkin etik davranışlar göstermeleri amaçlanmıştır (MEB, 2018, s. 11-12).

Bu bağlamda öğrencilerin sanatsal çalışmalarda sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmayı, sanat eserinin manasını ve önemini kavrarken arkadaşlarının çalışmalarına saygı duymayı, yaratıcılıklarını ortaya çıkarabilecek kendilerine özgü sanatsal çalışmalar yapmayı öğrenmeleri hedeflenmiştir.

2. Kültürel Miras

MEB (2018)' e göre öğrencilerin;

- Tarihî süreç içerisinde Türk toplumunda ve kültüründe ortaya konulan sanat eserlerini ve sanatçıları incelemeleri,
- Farklı toplum ve kültürlerde ortaya konulan sanat eserlerini ve sanatçıları incelemeleri,
- Sanat ile kültürün birbirini şekillendirdiğini ve yansıttığını kavramaları,
- Müze, öğren yerleri, tarihî mekânlar, sanat galerisi, sanatçı atölyeleri ve bunun gibi yerlerdeki kültür sanat eserlerini incelemeleri,
- Sanatın duygu, düşünce ve inanışları iletmede bir araç olduğunu anlamaları,
- Görsel Sanatların geçmiş ile gelecek arasında köprü vazifesi gören araçlardan biri olduğunu kavramaları,
- Müzeler ile Görsel Sanatları ilişkilendirmeleri,
- Görsel Sanatların tarihsel sürecini incelemeleri,
- Kültür-sanat örneklerini incelemeleri, analiz etmeleri ve yorumlamaları,

- Türk kültüründe yardımlaşma amaçlı inşa edilen eserleri (sebil, darüşşifa, imarethane, kervansaray vb.) incelemeleri amaçlanmıştır (MEB, 2018, s. 11-12).

Bu bağlamda öğrencilerin sanat ile kültürü birbiri ile ilişkilendirmeleri, farklı toplum ve kültürlerde sanat eserlerini, sanatçıları araştırarak incelemeleri hedeflemiştir.

3. Sanat Eleştirisi ve Estetik

MEB (2018)'e göre öğrencilerin;

- Sanat eserlerini basitten karmaşığa doğru eser eleştirisi yöntemine (tanımlama, çözümleme, yorumlama ve yargı) göre incelemeleri,

- Görsel sanatlar alanıyla ilgili kavramları ve sanat eserlerinin oluşturulma süreci hakkında öğrendiği bilgileri sanat eseri analizinde kullanmaları,

- Sanat eserinin duygu ve düşünceleri ifade etmedeki gücünü, iletişim kurma kapasitesini analiz etmeleri ve yargıya varmaları,

- Sanat eserlerini incelediğinde sanatın anlamı ve değeri konusunda bir yargıya varmaları,

- Sanat eserinin ekonomik değerinin olduğunu fark etmeleri,

- Görsel sanatlarla ilgili tartışmalarda ortaya konulan görüşlerin, sanat eserine yönelik düşüncelerin ve tercihlerin farklı olabileceğini görmeleri ve bu düşüncelere saygı duymayı öğrenmeleri,

- Sanata ve sanatçıya saygı duymayı öğrenmeleri,

- Görsel sanat alanındaki etik kuralları bilmeleri amaçlanmıştır” (MEB, 2018, s. 11-12).

Görsel sanatlar öğretim programında her öğrenme alanına ilişkin kazanımlar mevcuttur. Bu kazanımlar içinde duygu kavramına da yer verilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin sanatın değerinin farkına vararak sanat eserini oluştururken duygularının ortaya çıkarmaları ve bakış açılarını geliştirmeleri açısından önemli bir etkidir. Bu duyguların ifade edilmesinde metafor önemli bir araçtır.

1.4. Metafor

Hayatımızın pek çok alanında metafor ile karşılaşmak mümkündür. Sanat, bilim gibi birçok alanda metafor kullanılmaktadır. “Metafor kelimesinin etimolojisine bakıldığında Yunancadan geldiği görülmektedir. Yunanca “*metapherein*” kelimesi iki kelimenin birleşmesinden meydana gelerek metafor sözcüğünü oluşturmaktadır. Bu kelimelerin ilk “*meta: değiştirmek*” ve ikincisi de “*pherein: taşımak*” tır” (Yuvacı, 2021, s. 37). “Arapçada istiare olarak, Türkçede, eğretilme olan ve edebi sanatlarda da kullanımının yoğun olduğu bir ifade aracıdır, sanatsal veya estetik kaygıların anlaşılabilmesinde de fonksiyonel bir işlevi bulunmaktadır” (Lakoff-Johns, 2010: 12). Bu bağlamda metaforun aynı anlama gelecek farklı isimleri vardır ve pek çok alanda da kullanılmaktadır.

Saban (2008) metafor, iki obje veya fikri birbirine bağlayan dilsel bir öge, bir hayattan başkasına geçiş veya hayatlar arasında kıyaslama yapmak için iki farklı düşüncenin bağlantılandırıldığı simgesel bir dil yapısı ve olayların oluşumu, işleyişi hakkında fikirlerimizi yapılandıran ve kontrol eden en dirençli zihinsel öğelerden biri olarak kabul edildiğini ifade etmiştir. Yani kısaca metafor, Vermez (2019)’e göre bilinmeyen bir kavramı bilinen bir kavrama benzeterek aktarma yöntemidir. Günlük hayatımıza yön veren metaforların yalnızca günlük hayatta değil, düşünce ve fiilde de yaygın olarak keşfedildiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda metafor, anlaşılması zor olan kavramları anlaşılır hale getirmeye yardımcı olur.

Taylor (1984) metafor, algılamak istediğimiz objeyi veya olguyu, farklı bir anlam kapsamına ait olan kavramlar ağına bağlayarak, tekrardan kavramlaştırmamızı, farklı gidişatlardan görmemizi ve daha önceden gözden kaybolan bazı hususları aydınlatabilmemizi sağladığını ifade etmiştir. Yani metafor daha ayrıntılı, bütüncül düşünerek, farklılıkları ortaya çıkararak algılamamıza yardımcı olur. “Metafor sözcüğü doğrudan dil ile ilgili bir kavram olup eğretilme, mecaz, yan anlam gibi birbirinden çok ince ayrımlarla ayrılan ve bu sözcüklerle zaman zaman aynı anlama gelecek bir bütünlük de oluşturmaktadır” (Toluyağ, 2018, s. 43).

Topuz vd. (2016) metaforlar vasıtasıyla yeryüzünün algılama biçimi şekillenir; metaforlar ‘ben’i, diğerini ve yaşamı kavramının tek usulüdür. Bu bağlamda metafor ile anlaşılmayan, mecaz olan her kavramı anlamlandırmak mümkündür. Lakoff & Johnson

(2015) mecaz sözcüğü kavram yönünden; gerçek kavramının dışında farklı bir kavramla kullanılan kelimeler olarak aktarılırken, metafor; bir anlamı farklı bir anlam üzerinden soyut veya somut oluşumlarla iletilmesinin kazanması olarak tanımlanmak olduğunu ifade etmişlerdir.

Koçer (2020) metaforlar, hayaller arasındaki oluşumlarla nasıl değişik ifade dillerine eriştiği üzere bir görüş açısıyla araştırmaktadır. Metafor kelimesinin başka sanat dallarıyla bir arada olması ve toplumun kültürel yapıya katılması aynı kelimeye kuvvetli delil oluşturduğunu aktarmıştır. Uyan (2016) sanat ve tasarımda metaforlar, eserin kavramsal yapısının meydana geldiği ve içerik kurgusunun gerçekleştirildiği bir unsurdur. Bir anlamda eserin bel kemiğini oluşturduğunu ifade etmiştir. Sanat eğitiminde duygu ve düşüncelerin ifade edilmesinde metaforun önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Çınar (2019) metaforlar sanat alanında kavramlar meydana getirmede en fazla tercih edilen olgulardan biridir. Sanatçı çalışmalarında kimi zaman bir anlam olduğu, kimi zaman da görülmeyenin arkasında yoğun bir anlamı olan anlatımın olduğunu aktarmıştır. Bu anlatım yolu ile sanatçının duygularını somutlaştırarak ortaya çıkmasına yardımcı olur. Metafor bireylerin duygularını yansıtarak anlatımı güçlendirir. Soyupak Yalçınkaya (2020) anlatılmak istenilenin anlaşılmadığı durumlarda devreye metaforlar girer. Metaforların burada bir aktarma aracı olduğu, konuyu pekiştirerek, bilgilerin ifade edilmesinde istenilen hedefe ulaşılmasını sağladığını ifade etmiştir.

Tepebaşı (2013) metaforun işlevini 9 madde olarak aktarmıştır.

- Sözcük dağarcığının zenginleştirilmesi,
- Odaklanma,
- Hayal gücünün uyarılması,
- Tinsel alanların keşfi,
- Duyguların aktarımı,
- Estetik cazibe yaratması,
- Eğlendirme,
- Moral değerinin aktarımı,
- Davranışların uyarılması şeklinde sınıflandırmıştır.

Bu bağlamda metaforun Görsel Sanatlar Eğitimi' nde önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Bireylerin sanatsal çalışmalarında anlaşılmayan duygularının somutlaştırarak daha anlaşılır hale getirilmesine yardımcı olur.

1.5. Duygu

Hayatımızın her anında var olduğumuz sürece duygularımızda bizimle birlikte var olacaktır. Birey her olay karşısında pek çok duygu hissetmektedir. Bu bazen mutluluk, bazen üzüntü, bazen öfke olabilmektedir. “Yaşanılan duygular bireyleri olduğu kadar yaşanılan çevreyi, iletişim hâlinde olunan diğer insanları ve iş hayatını da etkilemektedir. Çevreye ve etkileşim hâlinde olunan diğer insanlara olumsuz bir etkide bulunmamak için duygular tanınmalı ve etkili bir şekilde ifade edilmelidir” (Öztürk, 2020, s. 1).

“Latince “motere” kelimesinden türeyen emotion (duygu) kelimesi ‘hareket etmek, uzaklaşmak’ gibi anlamları içermektedir. Bu açıdan her duygu, aslında bireyi harekete geçiren motivasyonlar olarak düşünülmektedir” (Goleman, 2018). Duygunun tanımına bakacak olursak Türk Dil Kurumu (2022)’na göre beş farklı anlama gelmektedir. TDK, duygu kelimesine ait beş tanımı şu şekilde sıralamaktadır:

1. Duygularla algılama, his;
2. Belirli nesne, olay veya bireylerin insanın iç dünyasında uyandırdığı izlenim;
3. Önsezi;
4. Nesneleri veya olayları ahlaki ve estetik yönden değerlendirebilme yeteneği;
5. Kendine özgü bir ruhsal hareket ve hareketlilik.

Bu tanımlardan yola çıkarak duygu bireyin iç ve dış dünyasını etkileyen bir kavramdır. Doğan (2020) duyguların bireylerin hayatlarında yaşadıkları değişimlere uyum sağlamasını kolaylaştıran, ortaya çıkabilecek olası tehlikelere karşı tedbirler almasını sağlayan ve karar vermelerini etkileyen bir role sahip olmaktadır. Bu bağlamda duyguların insanların hayatlarında büyük öneme sahip olduğunu ifade etmiştir. Duygular, yaşamın anlamını, amacını oluşturan ve farkına varmamıza yardımcı olan kavramdır. Duygular düşüncelerimize ve davranışlarımıza yansır. Bu bağlamda duygu düşünce ve davranışlar birbiriyle ilişkilidir. Koçak (2002) bireyin günlük yaşamında sağlıklı ve stabil ilişkiler sağlamasında duygu, düşünce davranış ve fizyolojik

tepkilerinin bir bütün olarak görev gördüğü bilinen bir doğrudur. Bu bütünlüğün yıkılması toplumsal varlık olarak denge ve ahenk arayışında olan birey için tehdit oluşturmaktadır. Bu açıdan bakıldığında sağlıklı ve stabil ilişkiler oluşturmadaki birliği sağlayan en önemli öğelerinden birisi belki de en önemlisi iç dünyamızın yansıması olan duygularımız olduğunu ifade etmiştir.

Duygular bireylerin hayatlarında olmazsa olmaz, her zaman bulanabilen ve olumlu olumsuz olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu olumlu, olumsuz pek çok duygu yaşamımızı şekillendirerek tepkilerimizi ortaya koymaktadır. “Olumlu duygular, bireyi çevresel fırsatlardan yararlanmaya motive edip, bireyin yaptığı şeylerde ne zaman başarılı olduğunu fark etmesini sağlar. Olumsuz duygular ise bireyi tehlikeli durumlara karşı önlemler almaya, tehlikeli bir durum meydana geldiğinde ise kaçmaya, savaşımaya ya da bu durumu gidermeye motive eder” (Nesse ve Ellsworth, 2009). Bu bağlamda duygular bireyin nerede nasıl tepkiler vermesine yardımcı olan parçalardır.

Literatürde “sekiz temel duygunun varlığı kabul edilir: Mutluluk, Üzüntü, Korku, Şaşkınlık, Öfke, İlgi, İğrenme, Utanç” (MEB Yeniçiftlik İlkokulu, 2019). Bu duygulardan Jacobs & Lyubomirsky (2012) mutluluğun, hoş ve nitelikli bir hayat için mühim olması, pozitif bireyler arası bağlantılara fayda sağlaması, başarıyı ve motivasyonu çoğaltması, fiziksel ve psikolojik açıdan sağlıklı bir hayata arka çıkması sebebiyle dünyanın birçok yerinde bireylerin amaç olarak belirlediği, Psikiyatr uzmanlarının danışanlarında özendirmeye çalıştığı bir yaşantı olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bağlamda mutluluğun hayatımızda olumlu bir etkiye sahip olduğu ve insanlarda ufak bir tebessümü ortaya çıkardığı görülmüştür.

“Mutluluk, öznel bir kavram olarak ele alınmaktadır. Bireylerin ihtiyaçlarına, beklentilerine, yaşama ilişkin kriterlerine, başarı/başarısızlık ve ekonomik durumlarına göre değişebilmektedir” (Uzunbacak vd., 2019, s. 300). Bu sebeple mutluluk bireyin yaşadığı pek çok etkene göre değişim göstermektedir. Gün içerisinde yaşanan olumlu olaylar bireyin mutluluğunu artırmaktadır. Şahin & Altun (2020) mutlu bireylerin amaçları yönünde davrandıkları için daha olumlu bir hayat benimseyebildiklerini ifade etmişlerdir. Mutluluk duygusu olumlu hissiyat içerirken, üzüntü duygusu da bir o kadar olumsuz hissiyat içerir.

Bireyin sahip olduğu duygulardan biri olarak kabul edilen üzüntü, “Olması istenilmeyen olaylardan doğan ruh tedirginliği, gam(I), teessür” (Türk Dil Kurumu, 2022) biçimiyle tanımlanmaktadır. Yıldız & Duy (2016)  z nt  duygusu, bireyler tarafından genellikle istenilmeyen, değiştirilmek istenen veya bu duygudan kurtulmak için çaba sarf edilen, olumsuz duruma sahip, hoş karşılanmayan bir duygu olarak ifade edilebilir. Çünkü uzun süre üzüntü duygusunu yaşayan birey, zaman geçtikçe günlük yaşamındaki fonksiyonelliğini ve uyumunu kaybetme ile karşı karşıya kalabileceğini ifade etmişlerdir.

“İnsanın olduğu her yerde var olan üzüntü duygusu, psikolojinin ve daha pek çok disiplinin önemli bir konusu olmasının yanında birey hayatını ve dolayısıyla toplum hayatını birçok yönden etkilemesi nedeniyle de üzerinde durulması gereken bir konudur” (Yıldırım, 2022, s. 371). Yaşanan olumsuz olaylar bireyin modunu düşürürken aynı zamanda üzüntü duymasına sebebiyet verir.

İKİNCİ BÖLÜM

LİTARATÜR TARAMASI

2.1. Benzer Araştırmalar

İlgili alan yazın araştırmasında metafor ve duygu konuları ile ilgili birçok araştırma ile karşılaşmaktayız. Serin & Taşkesen (2023), Balçık & Taşkesen (2022), Soğukpınar & Karışan (2022), Elma & Erzen (2022), Özşarı & Öğretir Özçelik (2021), Yılmaz & Çakmak (2020), Soyupak Yalçınkaya (2020), Karip (2019), Bulut Özek (2019), Aytar vd. (2019), Ramazan & Öveç (2017), Ceylan (2016), Fidan & Fidan (2016), Bozdoğan & Sünbül (2016), Yalçın Wells (2015).

Serin & Taşkesen (2023) “Ortaokul Öğrencilerinin Soyut Sanat Algılarına Yönelik Bir Araştırma” adlı çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin soyut sanat eserlerine ilişkin bakış açıları ile soyut sanat eserleriyle ilgili estetik beğeni düzeyleri arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma ortaokula devam eden 120 öğrenci ile oluşturulmuştur. Çalışma nitel ve nicel yaklaşımın bir arada kullanıldığı karma yöntem araştırmalarından yakınsayan paralel desen yaklaşımı ile yürütülmüştür. Araştırmanın veri toplama araçları, metafor yoluyla veri toplama formu ve çalışmaya uygun olarak revize edilen “Estetik Beğeni Ölçeği”, ortaokul öğrencilerinin soyut sanat etkinlikleriyle ilgili görüşlerinin tespiti için yarı yapılandırılmış görüşme formu ve öğrencilerin sanatsal çalışmalarıdır. Ortaokul öğrencilerinin soyut sanat algılarına ilişkin metaforları içerik analizi ile çözümlenmiştir. Öğrencilerin Estetik beğeni düzeylerinin tespiti için betimsel istatistik, cinsiyet değişkenliklerine göre farkı bulmak için bağımsız örneklem T testi, sınıf düzeyine ilişkin farkı test etmek için Anova testinden faydalanılmıştır. Öğrencilerin soyut sanat eserleriyle ilgili estetik algılarını ve öğrencilerin soyut sanat etkinlikleriyle ilgili görüşlerini değerlendirmek için betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda, ortaokul öğrencilerinin estetik

beğeni düzeylerinin iyi seviyede olduğu, cinsiyet değişkenine ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin genel olarak her resmin ana fikir ve renkleri hakkında bilgi sahibi oldukları, biçim ve tasarım boyutunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir.

Balçık & Taşkesen (2022) “Ortaokul Öğrencilerinin Sevgi Kavramını Algılamalarına İlişkin Göstergebilimsel Yaklaşım” adlı araştırmalarında ortaokul 5.sınıf öğrencilerinin değerler eğitimi çerçevesinde sevgi kavramına ilişkin metaforlarının tespit edilip, sanatsal çalışmalarına nasıl yansıdığının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden sanat temelli araştırma yöntemi ile desenlenip, göstergebilimsel çözümleme yaklaşımı ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu ortaokulda öğrenim gören 34 (16 kız / 18 erkek) 5. sınıf öğrencisi ile oluşturulmuş olup amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmada öğrencilerin sevgi kavramına ilişkin; algılarını saptamak için metafor yoluyla veri toplama formu kullanılarak, zihinlerinde çağrıştırdığı imge/anlam üzerine bir resim çizmeleri ve çizdikleri resimlerin hikayelerini yazmaları istenmiştir. Verilerin analizinde öğrencilerin sevgi kavramına ilişkin algılarını metafor yoluyla saptamak için alınan cevaplar içerik analizi ile öğrencilerin çizdikleri resimler göstergebilimsel çözümleme ile tahlil edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin sevgi kavramına ilişkin kullandıkları aile, insan sevgisi, mutluluk, saygı ve dünya gibi metaforların üzerinde daha çok durdukları görülmüştür. Öğrenciler resimlerinde ise sevgiyi ifade etmek için daha çok kalp ve insan figürü gibi imgeleri kullandıkları tespit edilmiştir.

Soğukpınar & Karışan (2022) “Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Dersine Yönelik Algılarının Metafor ve Öğrenci Çizimleri Yoluyla İncelenmesi” adlı araştırmalarında ortaokul öğrencilerinin fen bilimleri dersine yönelik algılarını metafor ve öğrenci çizimleri yoluyla belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile oluşturulmuştur. Araştırmanın çalışma grubu ortaokulda öğrenim gören 504 (260 kız, 244 erkek) öğrenciden oluşturulmuştur. Çalışmanın verileri “Fen Bilimleri Dersine Yönelik Metaforik Algı ve Çizim Formu” ile elde edilmiştir. Veriler, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ile çözümlenerek elde edilen veriler, betimsel olarak frekans ve yüzde değerleri tablo şeklinde gösterilmiştir.

Elma & Erzen (2022) “48-72 Aylık Çocukların Duygular Temasına Yönelik Gerçekleştirilen Çizimlerinin İncelenmesi” adlı araştırmalarında 48-72 aylık çocukların resimlerinde yer vermiş oldukları çizimlerin niteliğini ve bu çizimlerde hangi duyguları yansıttıklarını ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırma da nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji modeli kullanılmıştır. Araştırmanın verileri çiz anlat tekniği ile oluşturulmuştur. Araştırmanın çalışma grubu 48 ay ve üzeri 60 (31 kız, 29 erkek) çocuğun katılımı ile yürütülmüştür. Veriler toplanırken, çocuklara “Duygularınızı resimlerinize nasıl yansıtırsınız?” sorusu sorulmuş ve çizim yapmaları istenmiştir. Araştırmanın verileri analizi içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulguların değerlendirilmesi neticesinde 60 çocuktan 56’ sının çizimlerinde insan figürüne, 27’ sinin ise abiotik öğelere yer verdiği görülürken çocuk çizimlerine bağlı olarak oluşturulan kategorilerin tamamında “mutlu” duygusunun çizimlere en çok aktarılan duygu olduğu tespit edilmiştir.

Özsarı & Öğretir Özçelik (2021) “İlkokula Devam Eden Çocukların Olumlu ve Olumsuz Duygular ve Bağlanma Metaforlarının İncelenmesi” adlı araştırmalarında orta çocukluk dönemindeki çocukların olumlu ve olumsuz duyguları ile ve bağlanma (güven) metaforlarını anlamak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 3. ve 4. sınıf öğrenciler arasından seçilen, 200 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarını çözümlemek için karma yöntem kullanılmıştır. Nitel veri analizleriyle metaforların kategori ve kodları oluşturulmuş olup, bu kategori ve kodlar kullanılarak nicel analizlerde ki-kare analizinden yararlanılmıştır. 3 ve 4. Sınıf öğrencilerinin 2 olumlu 3 olumsuz duygudan oluşan mutluluk, güven, kızgınlık, korku, üzüntüye ilişkin algıları metaforlar yoluyla analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin mutluluk, kızgınlık, korku, üzüntü ve güvenle metaforları ve cinsiyet arasında herhangi bir fark bulunamamıştır.

Yılmaz & Çakmak (2020) “Ortaokul Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında ve Resimlerinde Kütüphane Algıları” adlı araştırmalarında ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin kütüphane algılarını ortaya çıkartmak amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim ve sanat temelli araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma gurubu amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak, biri özel ikisi devlet olmak üzere üç ortaokul 5.sınıfa giden 72 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri çizme ve yazma tekniği ile oluşturulmuş olup verilerin analizi de

içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin tamamına yakınının kütüphane ile ilgili bilgilerinin olduğu, kütüphaneye karşı tutumlarının pozitif olduğu, kütüphane deyince akıllarına gelen ilk şeyin kitap ve raf olduğu, kütüphaneye özellikle kitap okumak ve ders çalışmak için gittikleri, kütüphaneyi sessiz ve rahat bir ortam olarak gördükleri belirlenirken; aynı zamanda öğrencilerin çoğunda kütüphane olgusunun oluşmadığı, yazılı anlatımlarında ve resimlerinde kütüphanenin işlevsel özelliklerinden çok mekânsal özelliklerine yer verildiği gibi sonuçlara varılmıştır.

Soyupak Yalçinkaya (2020) “Ortaokul (6. 7. ve 8. Sınıf) Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Sahip Oldukları Metaforların Çizdikleri Resimler Yoluyla İncelenmesi” adlı araştırmasında ortaokul 6-7 ve 8. Sınıf öğrencilerinin Görsel sanatlar dersini nasıl kavramsallaştırdıklarını çizdikleri resimler yoluyla incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma da nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmada veriler; öğrenci resimleri (çizimleri), metafor yazıları ve yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla elde edilmiştir. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde araştırmacı dışında iki alan uzmanının görüşüne başvurulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre öğrenciler Görsel sanatlar dersini zihinlerinde rahatlatan, mutlu eden ve özgür oldukları bir ders olarak kodladıkları tespit edilmiştir.

Karip (2019) “Görsel Sanatlar Öğretmenlerinin Sanat Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” adlı araştırmasında Görsel sanatlar öğretmenlerinin sanat kavramına yönelik düşüncelerini ortaya koydukları metaforlar aracılığıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 eğitim öğretim yılında 100 görsel sanatlar öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinde metafor yöntemi kullanılarak cevaplarından elde edilen verilerin analizi içerik analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre görsel sanatlar öğretmenlerinin sanat kavramını çok fazla ve değişik metaforlarla aktardıkları tespit edilmiştir.

Bulut Özek (2019) “Ortaokul Öğrencilerinin Teknoloji Algılarının Resimler Yoluyla İncelenmesi” adlı çalışmasında ortaokul öğrencilerinin teknoloji algılarının çizdikleri resimler ve bu resimleri açıkladıkları yazılı dokümanlar aracılığıyla belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 35 ortaokul öğrencisi ile yürütülmüştür. Öğrencilerin teknolojiye yönelik algılarını tespit etmek amacıyla

toplanan veriler resimler ve görüşmelerden oluşmaktadır. Verilerin analizi içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin çizdiği resimlerin bilgisayar, cep telefonu ve televizyon gibi teknolojik araç gereçlerin olduğu görülmüştür. Erkek ve kız öğrencilerin çizdiği resimlerin farklı olmadığı görülmüştür. Bunun yanı sıra cinsiyet ile öğrencilerin teknolojinin yararları kavramına ilişkin algıları arasında istatistiksel anlamlı ilişkinin bulunduğu fakat teknolojinin zararları kavramına ilişkin algıları arasında anlamlı ilişkinin bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Aytar vd. (2019) “Beş-Altı Yaş Çocuklarının Temel Duygu Durumlarını İfade Ediş Biçimlerinin Çizdikleri Resimleri Yoluyla İncelenmesi” adlı çalışmalarında beş-altı yaş çocuklarının temel duygu durumlarını (mutluluk, üzüntü, korku) ifade ediş biçimlerinin çizdikleri resimler yoluyla incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu anaokuluna devam eden beş-altı yaş grubu 66 çocuk ile yürütülmüştür. Çocuklara duygu durumlarını konu alan öykü kitapları okunarak, çocuklardan duygu durumlarını ifade eden resim çizimleri istenmiştir. Araştırma da her biri ayrı ayrı mutluluk, üzüntü ve korku duygu durumlarını ifade eden üç öykü kitabı ve veri toplama aracı olarak da görsel materyaller ve yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Görsel veriler göstergebilim ile metinler ise içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Çalışmanın sonucuna göre çocukların mutluluk, üzüntü ve korku temel duygu durumlarına ilişkin yaşantılarını ya da duygularını sanatsal çalışmalarıyla aktardıkları görülmüştür. Çocukların çizdikleri resimlere genellikle yansıttıkları duyguların, fiziksel aktivitede bulunmaya ilişkin mutluluk, fiziksel-duygusal şiddete ilişkin üzüntü ve olmayan varlıklara ilişkin korkularını aktardıkları tespit edilmiştir.

Ramazan & Öveç (2017) “66-72 Aylık Çocukların Sevgi, Mutluluk, Korku, Üzüntü Duygularını Tanımlama Durumlarının ve Resmederken Kullandıkları Renklerin İncelenmesi” adlı araştırmalarında okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 66-72 aylık çocukların sevgi, mutluluk, korku ve üzüntü duygularını tanıyıp tanımadıkları ve bu duyguları resmederken kullandıkları renklerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubu tesadüfi yöntemle seçilmiş, 100 (39 kız ve 61 erkek) 66-72 aylık anasınıfına devam eden çocuk ile yürütülmüştür. Çocuklar ile bireysel yapılan uygulamalarda, ilk önce bu duyguların anlamı üzerine sorular sorulmuş ve arkasından zıt duygular olarak kabul edilebilecek

“sevgi ve korku” ile “mutluluk ve üzüntü” iki ayrı çalışmada çocuklar tarafından resmedilmiştir. Çalışma sonucunda çocukların sevgi, korku, mutluluk ve üzüntü duygularını tanımlayamasalar da bu duyguları ortaya çıkaran bir durumu aktarabildikleri görülmüştür. Çocukların resimleri incelendiğinde ise olumsuz duygularda tek renk kullanımının daha fazla olduğu ve çoğunlukla siyah rengin tercih edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca birden fazla renk kullanan çocukların resmedilen duyguya göre kullandıkları renklerin farklılaşmadığı sonucuna varılmıştır.

Ceylan (2016) “Aile Kavramına İlişkin Metaforik Algıların Belirlenmesi” adlı çalışmasında ilkokul öğrencilerinin, sınıf öğretmenlerinin ve aile üyelerinin “aile” kavramına ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 361 ilkokul 4. sınıf öğrencileri, 23 sınıf öğretmeni ve 75 aile üyesi oluşturmaktadır. Araştırma verilerinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ilkokul öğrencileri, sınıf öğretmenleri ve aile üyelerinin metaforlarında benzer ve farklı kavramsal kategorilere sahip oldukları tespit edilmiştir.

Fidan & Fidan (2016) “Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” adlı araştırmalarında ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin görsel sanatlar dersi kavramına ilişkin ürettikleri metaforları ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu üç farklı ortaokulda öğrenim gören 265 altıncı sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden olan bu araştırma, tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri metafor analiz yöntemi kullanılarak, yarı yapılandırılmış bir form aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırmanın verileri, içerik analizi yöntemi ile yürütülmüştür ve istatistiksel olarak verilerin frekans ve yüzde dağılımları çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin derse yönelik algıları pozitif olmasına rağmen, alt temalar ayrı ayrı düşünüldüğünde ise öğrencilerin görsel sanatlar dersi kavramına ilişkin daha fazla olumsuz yönde metaforlar ortaya koydukları tespit edilmiştir.

Bozdoğan & Sünbül (2016) “Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin ‘Müze’ Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar” adlı araştırmalarında ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi kapsamında oldukça önemli olan “müze” kavramına yönelik algılarını ve bakış açılarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel

araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni (fenomenoloji) kullanılmıştır. Araştırma verileri içerik analizi yöntemi ile oluşmuştur. Araştırmanın çalışma grubu 2014- 2015 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 92 ortaokul 7. sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin genel olarak “müze” kavramını; içerisinde değerli tarihi eser ve kalıntıların bulunduğu eğlenceli bir sanat galerisi; geçmişten bugüne bilgi ve kültür aktarma işlevi olan bir mekân olarak algıladıkları görülmüştür. Sonuç olarak bu araştırmada, öğrencilerin “müze” kavramı ile ilgili olumlu algılara sahip oldukları tespit edilmiştir.

Yalçın Wells (2015) “Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Öğretmen ve Sanatçı Algısına İlişkin Metafor Analizi” adlı araştırmasında Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilerin “öğretmen” ve “sanatçı” olma kavramlarına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2013-2014 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 205 üniversite öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırma verilerinin toplanabilmesi için her öğretmen adayının öğretmen ve sanatçı kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgelerini (metaforları) belirlemek için bir form uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, öğretmen adaylarının öğretmen ve sanatçı kavramlarına ilişkin toplam 181 adet geçerli metaforları tespit edilmiştir. Bu metaforlar öğretmen kavramı için ortak özellikleri bakımından 9 sanatçı kavramı için 9 farklı kategori altında toplanmıştır. Bu kavramsal kategorileri öğretmen metaforunda sırasıyla bilgi kaynağı, yol gösteren/yönlendiren, şekillendirici, sevgi ifadesi, yaşamın parçası, hayatın yansıması, lider, tedavi edici, sabır örneği olarak öğretmen oluşturmaktadır. Sanatçı metaforunun kategorilerinde ise aydınlatan ve yol gösteren, yansıtıcı, yaratıcılığın ve özgürlüğün ifadesi, değişkenlik/farklılık, özgün, yer edinen/iz bırakan, yaşamın parçası, kendini yenileyen, üreten olarak sanatçı meydana getirmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. “Olgubilim (fenomenoloji) yöntemini kullanan çalışmaların amacı, insanların belli bir olgu (fenomen) ya da gerçeğin belirli bir yönünü tecrübe etme, yorumlama, anlama ya da kavramsallaştırmada kullandıkları farklı yolları tanımlamaktır” (Akbaş & Gençtürk, 2013, s. 183). Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin mutluluk ve üzüntü kavramlarını zihinlerinde nasıl kavradıkları ve nasıl konumlandıklarına odaklanılmıştır. Bu kapsamda öğrencilerin duygularına (mutluluk ve üzüntü) ilişkin çizilen sanatsal çalışmalara ne tür anlamlar aktardıklarını belirlemek amacıyla metaforlardan ve resimlerinden yararlanılmıştır. Bu bağlamda metaforlar mutluluk ve üzüntü kavramını nasıl algıladıklarını ortaya çıkarmak için kullanılmıştır. Araştırmada mutluluk ve üzüntü kavramlarının sanatsal çalışmalara dair geliştirdikleri metaforlar ve bu metaforlar üzerinden çizdikleri resimler incelenmiştir.

3.2. Evren ve örneklem / Çalışma grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu 2022–2023 eğitim öğretim yılı bahar dönemi Doğu Anadolu bölgesinde orta ölçekli bir ortaokulda 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim görmekte olan 70 (30 kadın / 40 erkek) ortaokul öğrencisinden oluşturulmuştur. Çalışmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. “Amaçlı örnekleme zengin bilginin bulunduğu düşünülen durumları derinlemesine çalışmaya olanak sağlamaktadır” (Patton, 2014). Çalışmada bu örnekleme yönteminin tercih edilme sebebi, MEB (2018)’de Görsel Sanatlar Dersi

Öğretim Programı'nın temel öğrenme alanlarında duygu kavramı ile ilgili kazanımlara ve açıklamalara yer verilmiş olmasıdır.

3.3. Veri toplama araçları

Araştırmanın verileri ortaokul öğrencilerinin mutluluk kavramlarına ilişkin algılarını metafor yoluyla tespit etmek için, araştırmanın ilk veri toplama aracı olarak “Mutluluk.....ifade ediyor? Çünkü.....” cümlesindeki boşlukları doldurmaları istenecektir. Öğrencilerin ilk boşluğa mutluluk kavramına ilişkin bir metafor yazmaları, çünkü ifadesinden sonraki boşluğa da neden bu metaforu yazdıklarını açıklamaları istenilmiştir. Çünkü her öğrenci aynı metafora farklı anlamlar yükleyebilmektedir. Öğrencilerin ürettiği metafor aynı olsa bile nedeni farklı olabileceğinden “çünkü” kısımları dikkatle incelenmiştir. Bu formdan elde edilen cevaplar nihai olarak araştırmanın veri kaynağını oluşturmuştur. İkinci veri toplama aracı olarak mutluluk kavramına ilişkin zihinlerinde çağrıştırdığı imge/anlam üzerine bir resim çizmeleri istenmiştir. Çizilen resimler mutluluk kavramının öğrencilerde hissettirdiği duyguların anlaşılması açısından çizdikleri resimlerde çizgi, şekil, renk elemanlarında nasıl ifade ettikleri, nasıl yansıttıkları değerlendirilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin üzüntü kavramına ilişkin algılarını metafor yoluyla tespit etmek için, araştırmanın üçüncü veri toplama aracı olarak “Üzüntü.....ifade ediyor? Çünkü.....” cümlesindeki boşlukları doldurmaları istenmiştir. Öğrencilerin ilk boşluğa üzüntü kavramına ilişkin bir metafor yazmaları, çünkü ifadesinden sonraki boşluğa da neden bu metaforu yazdıklarını açıklamaları istenmiştir. Dördüncü veri toplama aracı olarak üzüntü kavramına ilişkin zihinlerinde çağrıştırdığı imge/anlam üzerine bir resim çizmeleri istenmiştir. Çizilen resimler üzüntü kavramının öğrencilerde hissettirdiği duyguların anlaşılması açısından çizdikleri resimlerde çizgi, şekil, renk elemanlarında nasıl ifade ettikleri, nasıl yansıttıkları değerlendirilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın 1. Basamağında ortaokul öğrencilerinin mutluluk kavramlarına ilişkin algılarını metafor yoluyla tespit etmek için “ Metafor Yoluyla Veri Toplama Formu” dağıtılmış ve öğrencilerden bu formu doldurmaları istenmiştir. Doldurulan formlar analiz edilmek üzere toplanmıştır. Ardından öğrencilere mutluluk kavramı ile ilgili resim çizmeleri için A4 kağıt dağıtılmış ve resim çizilen kağıtlar toplanmıştır.

Araştırmanın 2. Basamağında öğrencilerden geçen hafta başladıkları mutluluk kavramı çizimlerine devam etmeleri ve resimlerini tamamlamaları istenmiştir. Ardından öğrencilerden tamamlanan resimlerin arkasına çizdikleri resimlerin hikayelerini yazmaları istenmiştir.

Araştırmanın 3. Basamağında ortaokul öğrencilerinin üzüntü kavramlarına ilişkin algılarını metafor yoluyla tespit etmek için “ Metafor Yoluyla Veri Toplama Formu” dağıtılmış ve öğrencilerden bu formu doldurmaları istenmiştir. Doldurulan formlar analiz edilmek üzere toplanmıştır. Ardından öğrencilere üzüntü kavramı ile ilgili resim çizmeleri için A4 kağıt dağıtılmış ve resim çizilen kağıtlar toplanmıştır.

Araştırmanın 4. Basamağında öğrencilerden geçen hafta başladıkları üzüntü kavramı çizimlerine devam etmeleri ve resimlerini tamamlamaları istenmiştir. Ardından öğrencilerden tamamlanan resimlerin arkasına çizdikleri resimlerin hikayelerini yazmaları istenmiştir.

Sürece ilişkin çalışma takvimi aşağıdaki gibidir;

- 1. Hafta :** İlk 5 dk. öğrencilere metafor formu nasıl uygulayacakları, etkinlik sürecinin nasıl ilerleyeceği anlatılır. Formda “Mutluluk..... ifade ediyor? Çünkü..... ” cümlesindeki boşlukları doldurmaları istenecektir. Öğrencilerin ilk boşluğa mutluluk kavramına ilişkin bir metafor yazmaları, çünkü ifadesinden sonraki boşluğa da neden bu metaforu yazdıklarını açıklamaları istenecektir. 20 dk. süre verilerek formu doldurmaları istenir. Ardından 15 dk. süre verilip kağıtlara mutluluk kavramı ile ilgili resim yapmaları istenecektir.
- 2. Hafta :** 40 dk. süre verilerek öğrencilerden geçen hafta başladıkları mutluluk kavramına ilişkin resimlerine devam etmeleri ve resimlerini tamamlamaları istenir. Ardından tamamlanan resimlerin arkasına resimlerinin hikayelerini yazmaları istenir ve etkinlik sonlandırılır.
- 3. Hafta :** İlk 5 dk. öğrencilere metafor formu nasıl uygulayacakları, etkinlik sürecinin nasıl ilerleyeceği anlatılır. Formda “ Üzüntü.....ifade ediyor? Çünkü.....” cümlesindeki boşlukları doldurmaları istenecektir. Öğrencilerin ilk boşluğa üzüntü kavramına ilişkin bir metafor yazmaları, çünkü ifadesinden sonraki boşluğa da neden bu

metaforu yazdıklarını açıklamaları istenecektir. 20 dk. süre verilerek formu doldurmaları istenir. Ardından 15 dk. süre verilip kağıtlara üzüntü kavramı ile ilgili resim yapmaları istenecektir.

4. Hafta : 40 dk. süre verilerek öğrencilerden geçen hafta başladıkları üzüntü kavramına ilişkin resimlerine devam etmeleri ve resimlerini tamamlamaları istenir. Ardından tamamlanan resimlerin arkasına resimlerinin hikayelerini yazmaları istenir ve etkinlik sonlandırılır.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin mutluluk ve üzüntü kavramlarına ilişkin metaforları nitel analiz yöntemlerinden olan içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. “İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım & Şimşek, 2011, s. 227). Öğrencilerden toplanan veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı incelenerek oluşturulan metaforlar bağımsız biçimde belirlenip kodlanarak kategorilere ayrılmıştır. Araştırmada mutluluk ve üzüntü kavramlarının öğrencilerde hissettirdiği duyguların anlaşılması açısından çizdikleri resimler yazdıkları metaforlar ile karşılaştırılarak ayrıca çizgi, şekil, renk elemanlarını da nasıl ifade ettikleri değerlendirilmiştir. Öğrencilerden toplanan veriler analiz edilirken kod isimler ile adlandırılmışlardır.

Bu araştırmanın güvenilirliğinin sağlanması için araştırmacılar her verileri birlikte analiz etmiş ve aradan zaman geçtikten sonra aynı veriler tekrar analiz edilerek, ilk analiz ve son analiz karşılaştırılıp, zaman farkından oluşan farklılaşma üzerinde durularak fikir birliği sağlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Ortaokul Öğrencilerinin ‘Mutluluk’ Kavramına İlişkin Metaforları

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin “mutluluk” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar tablo 4.1’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.1: Ortaokul Öğrencilerinin “Mutluluk” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Geçerli Metaforlar ve Toplam Değerleri

Metafor Sırası	Metaforun Adı	Frekans
1	Anne sevgisi	2
2	Hediye	1
3	Ev	1
4	Sanat	1
5	Zenginlik	1
6	Gülümsemek	5
7	Oyun	4
8	Eğlenmek	2
9	Kardeşlik	1
10	Ders çalışmak	1
11	Bilgisayar	1
12	Huzur	2
13	Hayal kurmak	1
14	Arkadaşlık	6
15	Sevinç	1
16	Müzik	1
17	Yemek	2

Tablo 4.1: Ortaokul Öğrencilerinin “Mutluluk” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Geçerli Metaforlar ve Toplam Değerleri (devamı)

18	İyi hissetmek	2
19	Aile	4
20	Dostluk ve zevkler	1
21	Siyaset	1
22	Başarı	2
23	Her şey	1
24	Telefon	1
25	Abilik	1
26	Futbol	2
27	Anne ve cennet	1
28	Uyku	1
29	Kahve	1
30	Sokak	1
31	Sevilmek	1
32	Turan	1
33	Ağaç	1
34	Araba	1
35	Aşk ve müzik	1
36	Sevdiğin insan	1
37	Hayatın dengesi	1
38	Sevildiğin ortam	1
39	Galibiyet	1
40	Önemsenmek	1
41	Deniz	1
42	Değişkenlik	2
43	Sevdiğim şeyler	1
44	Güzel	1
45	Acizlik	1
46	Traktör	1
47	İhtiyaç	1
Toplam		70

Tablo 4.1’ de öğrencilerin mutluluk kavramına ilişkin toplam 47 tane metafor oluşturduğu, bu metaforlardan hiç birine çok fazla yoğunlaşmadığı ancak arkadaşlık, gülümsemek, aile, oyun metaforlarının üzerinde daha çok durulduğu görülmüştür.

4.2. Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin Metaforları

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin “üzüntü” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar tablo 4.2’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.2: Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Geçerli Metaforlar ve Toplam Değerleri

Metafor Sırası	Metaforun Adı	Frekans
1	Kötü his	1
2	Ağlamak	2
3	Başarısızlık	4
4	Telefonla oynamak	1
5	Siyaset	3
6	Okul	1
7	Hastalık	2
8	Acı çekmek	1
9	Kırılmak	1
10	Güvenmek	1
11	Deprem	1
12	Yalnızlık	2
13	Reddedilmek	1
14	Mağlubiyet	4
15	Mağduriyet	1
16	Yokluk	5
17	Hiçbir şey	1
18	Şiddet	2
19	Özlem	1
20	Hissiyat	1
21	Kısıtlanmak	3

Tablo 4.2: Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Geçerli Metaforlar ve Toplam Değerleri (devamı)

22	Alay edilmesi	2
23	Eşyanın zarar görmesi	1
24	Dostluğun bozulması	3
25	Sınav kaygısı	2
26	Çaresizlik	4
27	Talihsizlik	5
28	Kavga	1
29	Denge	1
30	Üzülmek	1
31	Öfke	1
32	Mutsuzluk	1
33	Ölüm acısı	1
34	İhanet	2
35	Kaza	1
36	Yokluk ve yalnızlık	1
37	Mecburiyet	1
38	Ayrılık	1
39	Bağlanma korkusu	1
40	Kötü bir şey	1
Toplam		70

Tablo 4.2’ de ortaokul öğrencilerinin üzüntü kavramına ilişkin toplam 40 tane metafor oluşturduğu, bu metaforlardan hiç birine çok fazla yoğunlaşmadığı ancak talihsizlik, yokluk, mağlubiyet, başarısızlık metaforlarının üzerinde daha çok durulduğu görülmüştür.

4.3.Ortaokul Öğrencilerinin “Mutluluk” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforların Oluşturduğu Kategoriler

Ortaokul öğrencilerinin “mutluluk” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar 5 kategoride toplanmış ve metafor kategorileri tablo 4.3’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.3: Ortaokul Öğrencilerinin “Mutluluk” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metafor Kategorileri, Metafor Sayıları ve Toplam Metafor Sayıları

Kategoriler	Metaforlar	Metafor Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
1. Sevginin ifadesi	Anne sevgisi (2), Ev (1), Kardeşlik (1), Aile (4), Sevmek (1), İhtiyaç (1), Abilik (1), Dostluk ve zevkler (1), Anne ve cennet (1), Aşk ve müzik (1), Sevdiğin insan (1), Deniz (1), Ağaç (1), Sevildiğin ortam (1), Sokak(1), Sevdiğim şeyler (1), Arkadaşlık (6)	17	26
2. Düşüncenin ifadesi	Gülümsemek (5), Huzur (2), Hayal kurmak (1), Sevinç (1), Siyaset (1), İyi hissetmek (2), Turan (1), Önemsenmek (1), Değişkenlik (2), Acizlik (1), Hayatın dengesi (1), Her şey (1),	12	19
3. Maddenin ifadesi	Hediye (1), Yemek (2), Kahve (1), Araba (1), Traktör (1)	5	6
4. Etkinliğin ifadesi	Sanat (1), Oyun (4), Eğlenmek (2), Bilgisayar (1), Müzik (1), Telefon (1), Futbol (2), Uyku (1)	8	13
5. Zaferin ifadesi	Galibiyet (1), Ders çalışmak (1), Güzel (1), Başarı (2), Zenginlik (1)	5	6
Toplam		47	70

Tablo 4.3’ de ortaokul öğrencilerinin mutluluk kavramına ait kullandıkları metaforların 5 kategoride yer aldığı görülmüştür. Tabloya göre mutluluğun; sevginin ifadesi olarak, düşüncenin ifadesi olarak, maddenin ifadesi olarak, etkinliğin ifadesi olarak ve zaferin ifadesi olarak aktarıldığı tespit edilmiştir.

4.4. Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforların Oluşturduğu Kategoriler

Ortaokul öğrencilerinin “üzüntü” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar 4 kategoride toplanmış ve metafor kategorileri tablo 4.4’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.4: Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metafor Kategorileri, Metafor Sayıları ve Toplam Metafor Sayıları

Kategoriler	Metaforlar	Metafor Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
1. <i>Umutsuzluğun İfadesi</i>	Okul (1), Çaresizlik (4), Talihsizlik (5), Hastalık (2), Ağlamak (2), Başarısızlık (4), Deprem (1), Yalnızlık (2), Mağlubiyet (4), Yokluk (5), Ölüm acısı (1), Ayrılık (1), Sınav kaygısı (2), Eşyanın zarar görmesi(1), Kaza (1), Güvenmek (1), Bağlanma korkusu (1), Yokluk ve yalnızlık (1)	18	39
2. <i>Düşüncenin İfadesi</i>	Kötü his (1), Siyaset (3), Acı çekmek (1), Öfke (1), Üzülmek(1), Mutsuzluk (1), Özlem (1), Denge (1), Hissiyat (1), Kötü bir şey (1)	10	12

Tablo 4.4: Ortaokul Öğrencilerinin “Üzüntü” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metafor Kategorileri, Metafor Sayıları ve Toplam Metafor Sayıları (devamı)

3. Değersizliğin İfadesi	Reddedilmek(1), İhanet (2), Hiçbir şey (1)	3	4
4. Tutumun İfadesi	Kırılmak (1), Mağduriyet (1),Şiddet(2), Kısıtlanmak (3), Alay edilmesi (2), Kavga (1), Dostluğun bozulması (3), Telefonla oynamak(1), Mecburiyet (1)	9	15
Toplam		40	70

Tablo 4.4’ de ortaokul öğrencilerin üzüntü kavramına ait kullandıkları metaforların 4 kategoride yer aldığı görülmüştür. Tabloya göre üzüntünün; umutsuzluğun ifadesi olarak, düşüncenin ifadesi olarak, değersizliğin ifadesi olarak ve tutumun ifadesi olarak aktarıldığı tespit edilmiştir.

4.5.Kavramsal Kategoriler

4.5.1.Kategori 1: “Sevginin” İfadesi Olarak Mutluluk

En fazla metaforun ileri sürüldüğü bu kategoride 26 ortaokul öğrencileri mutluluğun onlar için önemine vurgu yapmışlardır. Bu düşüncelerini 17 metafor ile (aile, anne sevgisi, arkadaşlık, sevdiğim şeyler, kardeşlik, sokak vb.) ifade etmişlerdir.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Zeliha (5.sınıf): “Mutluluk bir evdir. Çünkü o evdeki yaşam eğer güzel ise kişinin mutlu olması daha mümkündür. Oradaki yaşam şahısın kişiliğini oluşturur. Güzel bir yaşam o evde varsa kişi çok mutlu olur”.

Kerim (5.sınıf): “Mutluluk arkadaşlıktır. Çünkü arkadaş iyi günde kötü günde bizi güldüren ve bizi eğlendirendir”.

Hilal (5.sınıf): “Mutluluk kardeşle kavga etmemektir. Çünkü kardeşimle tartışmayınca huzurlu hissediyorum. Onunla tartışmayınca annem babamda bana sinirlenmiyor”.

Bariş (6.sınıf): “Mutluluk abiliktir. Çünkü öz abim her zaman derslerden daha fazlasını yardım etti. Abim seneye üniversite okuyacak ve her zaman onunla gurur duyuyorum. Okuldaki ağabeylerim beni çok sevdiler. Bende onları çok seviyorum. Seneye gidiyorsunuz, sizleri özleyeceğim. Sizlerle gurur duyuyorum. MUTLULUK ABİLİKTİR”.

Gökhan (6.sınıf): “Mutluluk annem, babam ve kardeşimdir. Çünkü onlar beni büyüüttü, beni sevdi. Ben onlara nasıl teşekkür etsem azdır”.

Zehra (7.sınıf): “Mutluluk aile huzurudur. Çünkü bir aile ne olursa olsun mutlu olunca huzurlu olur. Ev içinde dayanışma, yardımlaşma gibi kavramlar ortaya çıkar. Kavga, gürültü ve kızgınlık gibi kötü duygular gider. Huzur mutluluktur, mutluluk ise huzur”.

Ceyda (7.sınıf): “Mutluluk sevmektir. Çünkü sevginin her türlü şekli bile güzeldir ve bunu bilmek bence dünyanın en güzel hissi. Biliyor muydunuz? Sevildiğimizi hissettiğimizde vücudumuzda bir hücre harekete geçer ve yaralarımızın daha hızlı iyileşmesini sağlar”.

Furkan (7.sınıf): “Mutluluk bir ağaçtır. Çünkü bir tohumu bin meyve verir”.

Sedat (7.sınıf): “Mutluluk sokaktır. Çünkü evden güzel”.

Ece (8.sınıf): “Mutluluk derin bir denizdir. Çünkü denizin içinde birbirinden farklı canlı türü var ve hepsi birbirinden güzel. Mutlulukta bana böyle geliyor derin ve içinde insanı mutlu edebilecek birbirinden farklı bir sürü sebep var. Denizdeki renk geçişleri ise bana mutluluğun içinde bulunan başlıklar gibi geliyor”.

Cansu (8.sınıf): “Mutluluk sevildiğin ortamdır. Çünkü insan sevildiği yerde mutlu olur, kendini güvende hisseder, fazla eleştirilmeyeceğini bilir. Bu sebeple bence sevildiğin ortamda mutlu olursun”.

Hamit (8.sınıf): “Mutluluk arkadaş ortamımdır. Çünkü arkadaş ortamımda kendimi daha özgür ve kendim gibi hissediyorum”.

Demet (8.sınıf): “Mutluluk sevdiğin insandır. Çünkü sevdiğin bir insanın yaptığı yanlış ya da hatalar gözüne batmaz. Çünkü sevdiğin insan senin için dünyadaki en değerli en çok düşündüğün varlıktır. En çok düşündüğün ve değer verdiğin insan senin hayata tutunma sebebidir. Nasıl bir baş ağrısı günümüzü mahvediyorsa sevdiğin insan olmazsa da dünyanın çekilmez ve katlanılmaz bir hal alır”.

4.5.2.Kategori 2: “Düşüncenin” İfadesi Olarak Mutluluk

Düşüncenin ifadesi olarak belirtilen mutluluk kavramı öğrenciler için daha çok hissettikleri hazzın karşılığı olarak görülmüştür. Bu kategori 12 metafor (gülümsemek, huzur, iyi hissetmek, değişkenlik vb.) ve 19 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Cem (5.sınıf): “Mutluluk hayal kurmaktır. Çünkü hayal kurmak bence harika bir şey gidebileceğin yerlerin ötesine gitmektir. Ama bir hayal olağan üstü şeyleri düşünmektir. Hayal etmek muhteşemdir ve bunun dışında her şeyi düşünmektir”.

Naz (5.sınıf): “Mutluluk gülmektir. Çünkü gülmek mutluluğu temsil eder”.

Harun (5.sınıf): “Mutluluk sevinçtir. Çünkü sevinmek insanı mutlu eder”.

Berk (6.sınıf): “Mutluluk sevgi ve gülücüktür. Çünkü mutlu olan insan, bazen insanlar karşındaki kişiye sevgi verir ve kocaman gülümserler”.

Kerem (6.sınıf): “Mutluluk güzel hissetmektir. Çünkü mutluluk insanın psikolojisini düzeltir. Çünkü mutluluk güzeldir”.

Sare (6.sınıf): “Mutluluk her şeydir. Çünkü mutluluğu her şeyde arayabiliriz. Çünkü en küçük bir şey bile bizi mutlu edebilir. Her şeyde bir mutluluk vardır. Ben her şeyde mutluluk ararım. Ben her şeyden mutlu olurum. En küçük bir şeyden bile”.

Alper (7.sınıf): “Mutluluk kendimi iyi hissettiğimde sanki dünyalar benim oluyormuş gibidir. Çünkü en sevdiğim anlar arkadaşlarımın yanımda olması. Sevinç dolu oluyorum”.

Nisa (8.sınıf): “Mutluluk bir elmanın diğer yüzüdür. Çünkü mutluluk iyi ve kötü, mutlu ve mutsuz, ying ve yang gibidir. Mutluluk olmazsa mutsuzluk da olmaz. Mutsuzluk olmazsa mutluluk da olmaz. Mutluluk dengeyi sağlayan taşlardan biridir. Duyguların

en sevilenidir. İnsanların hayatında hem mutlu olduğu şeyler hem de mutsuz olduğu şeyler olmalıdır. Ama insanların mutlu olduğu ve mutsuz olduğu şeyler farklı olduğu için saygı diye bir şey çıkmıştır”.

Doğa (8.sınıf): *“Mutluluk sevdiklerinle olmak, yemek yemek ve gülümsemektir. Çünkü kendimi iyi hissetmemi sağlıyor. Sevdiklerini görmek yeni lezzetler tadarak lezzet patlaması yaşamak ve en önemlisi gülümsemek. Gülümsersem etrafıma olumlu enerji yayarım. Hiçbir şeyi kafama takmadan etrafımdaki insanlar ne derse desin her daim mutlu olup gülümsemem çok güzel bir mutluluk simgesi. Gülümsemeyle her şey halledilebilir. Karnım acıkınca yemek yemem benim mutluluk sebebidir. Karnım doyar, lezzet patlaması yaşarım. Mükemmel bir şey. Sevdiklerimle olmak, onların mutluluklarını görmek ya da üzüntülerini paylaşmalarını sağlayıp mutlu olmalarını sağlamak. Sevilen biri olmak güzel bir şey”.*

Onur (8.sınıf): *“Mutluluk acizliktir. Çünkü mutlu olan insan saftır, iyimserdir. Herkesi kendi gibi zanneder, kendini savunamaz, gerçekçi olamaz. Sürekli bir hayal dünyasındadır. Bu hayal dünyası kişiye sürekli umut verir. Umut iyidir ama fazlası insanı aptallaştırır. Aptallık kişiye sürekli bir gülümseme saçma hareketler vs. verir. Ciddilikten uzaklaştırır. Son olarak mutluluk benim için ne ifade ediyor? Mutluluk iyidir fakat az olanı iyidir. İnsanın hayatında sıkıntılarda olmalıdır. Sadece sıkıntı değil tüm duygular olmalıdır. Bazısı çok bazısı az fakat mutluluk az olmalıdır”.*

Betül (8.sınıf): *“Mutluluk en içten bir şekilde gülümsemektir. Çünkü bir insanın gülümseyerek hem mutlu olacağına hem de her şeyi halledeceğine inanıyorum. Gülümsemezsek nasıl mutlu olunur? Gülümsemek bence nefes almak kadar önemlidir. Güldüğün şey ister saçma karşılansın ister mantıklı karşılansın bence mutlu olmanın ilk şartı en içten bir şekilde gülümsemenin hakkını vererek gülmektir”.*

Batuhan (8.sınıf): *“Mutluluk benim dinlenmem ve bana hak verilmesidir. Çünkü benim şahsen dinlenip, bana hak verilmesi ya da fikirlerimin ciddiyetle karşılanması bana sevinç ve mutluluk verir. Mesela fikrinizi söylediğiniz zaman kınanmayıp aksine fikirlerinize değer verilmesi bana mutluluk ve daha çok huzur verip aksi durumda fikirlerime hep alayla hep dalgayla karşılık verilseydi benim içimde bir sinir, bir üzüntü ve bir huzursuzluk verdiğini söyleyebilirim ve bu konudaki tavsiyem karşınızdaki kişinin fikrine olumsuz yaklaşmayıp eğer olmayacak bir şeyse de güzel bir*

yaklaşım la söylenmeli böylece hem güzel dostluklar devam eder. Hem de mutluluk hiç eksik olmaz. Mutluluk benim için budur”.

Seda (8.sınıf): *“Mutluluk değişkendir. Çünkü mutluluk her zaman değişir. Mutluluğun sebebi kişiden kişiye değişir”.*

4.5.3.Kategori 3: “Maddenin” İfadesi Olarak Mutluluk

Maddenin ifadesi olarak belirtilen mutluluk kavramı öğrenciler için daha çok hoşlarına giden ifadelerin karşılığı olarak görölmüştür. Bu kategori 5 metafor (yemek, hediye, kahve, araba, traktör) ve 6 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Melih (5.sınıf): *“Mutluluk beleş hediyedir. Çünkü beleş hediye her şeydir. Bizde olmayan şey beleş olarak bize geliyor”.*

Eda (6.sınıf): *“Mutluluk bir yemektir. Çünkü yemek bir aştır. Çünkü insan her çikolata veya yemek yediğinde çok mutlu olur. Yemek her şeydir. Yemek olmazsa ben olmam”.*

Emir (7.sınıf): *“Mutluluk kahvedir. Çünkü kahve içince bütün dertleri unutursun”.*

Derya (7.sınıf): *“Mutluluk yemektir. Çünkü bir insan mutluyken yemek yerse mutlu olur. Mesela ben mutluyken yemek yemeyi severim. Mutluluk; bir haber duyduğunda herkes haydi gel birlikte yemek yiyelim diyor. Bende öyle düşünüyorum ondan dolayı çünkü yemeği seviyorum mesela tatlı tuzlu her şey”.*

Göktuğ (8.sınıf): *“Mutluluk 600 HP’lik Turbo Honda EP3’tür. Çünkü Akdeniz otobanlarında nemli sıcak bir cuma gününde Antalya Kemer tüneline waret’i aktit edpp tüm otobanı inletmektir benim için mutluluk. Mark Antalya caddesinin girişine son ses açılmış apaianeir hoparlörüm ile son ses tesisatım ile Ferdi Tayfur bende özledim şarkısı ile elit Antalya sokaklarını 90’lara bürümek benim için mutluluk. Boşa dememişler Honda hayat (H)onda”.*

4.5.4.Kategori 4: “Etkinliğin” İfadesi Olarak Mutluluk

Etkinliğin ifadesi olarak belirtilen mutluluk kavramı öğrenciler için daha çok eğlendirici ifadelerin karşılığı olarak görülmüştür. Bu kategori 8 metafor (oyun, futbol, eğlenmek, sanat vb.) ve 13 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Ceren (5.sınıf): “Mutluluk sanattır. Çünkü bir sanat yaparken insan rahatlar, kendini huzurlu hisseder. Mesela resim yaparken fırçaya boyayı almak daha sonra yavaş yavaş fırçadaki boyayı gerekli olan yere sürmek, mutlu olmak için gerekeni yapmak gibi geliyor bana”.

Esra (5.sınıf): “Mutluluk gülümsemek ve oynamaktır. Çünkü gülmek, eğlenmek, arkadaş olmak, oyun oynamak, koşmak mesela kardeşleriyle ya da arkadaşlarıyla oynamaya mutluluk denir. Hayvanları sevmek, aileyi sevmek ve dünyayı sevmek demektir”.

Alp (5.sınıf): “Mutluluk dışarıda vakit geçirmektir. Çünkü eğlenceli ve çok güzel oynamaktır. Birbirimizle olunca çok mutlu oluyorum”.

Nergis (6.sınıf): “Mutluluk müziktir. Çünkü müzik kulübünü çok seviyorum. Kulüp arkadaşlarımı, öğretmenimi, konularını ve kelimenin tam anlamıyla her şeyini enstürmanların sesleri çok hoşuma gidiyor. Müzik dinlemek beni çok mutlu ediyor”.

Gül (7.sınıf): “Mutluluk uykudur. Çünkü uyurken bütün dertlerimi unuturum. Hiçbir şey duymam ve kendimi huzurlu hissederim”.

Doruk (7.sınıf): “Mutluluk oyun oynamaktır. Çünkü oyunlar eğlencelidir. Oyun oynayacağım zaman bütün stresim gider”.

Hamza (8.sınıf): “Mutluluk futboldur. Çünkü enerjimi atıyorum”.

4.5.5.Kategori 5: “Zaferin” İfadesi Olarak Mutluluk

Zaferin ifadesi olarak belirtilen mutluluk kavramı öğrenciler için daha çok kazanmaya yönelik ifadelerin karşılığı olarak görülmüştür. Bu kategori 5 metafor (başarı, galibiyet, ders çalışmak, güzel, zenginlik) ve 6 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Ayşe (5.sınıf): *“Mutluluk ders çalışmaktır. Çünkü ders çalışıp ayaklarımın üstünde duracağım inşallah. Ders çalışırsam büyüyünce daha çok rahat olurum. Temizlikçi olmaktan iyidir. Çocuğum olursa onlara çok güzel şeyler alacağım”.*

Arda (5.sınıf): *“Mutluluk zenginliğim ve köpeğimdir. Çünkü zengin olduğumuz için köpek alabildik. Köpeğim benim can dostum onunla olunca mutlu olurum”.*

Asaf (6.sınıf): *“Mutluluk başarıdır. Çünkü genelde derslerimde, sınavlarımda veya herhangi bir şeyde başarılı olduğumda mutlu olurum”.*

Eymen (8.sınıf): *“Mutluluk başarmaktır. Çünkü verdiği emeklerin bir meyve vermesi beni en tatmin eden şeydir”.*

Tarık (8.sınıf): *“Mutluluk güzeldir. Çünkü mutluluk hayatımızı değiştiren bir kavramdır. Örnek LGS’ den iyi bir puan almışsınızdır, mutluluğa doyamazsınız bir kelime bile sizi çok mutlu eder. Mutluluk benim için çok güzel bir histir. Bir gülümseme bile sizi mutlu eder”.*

Ortaokul öğrencilerinin mutluluk kavramına ait kullandıkları metaforların 5 kategoride yer aldığı görülmüştür. Buna göre mutluluğun, sevginin ifadesi olarak, düşüncenin ifadesi olarak, maddenin ifadesi olarak, etkinliğin ifadesi olarak ve zaferin ifadesi olarak aktarıldığı tespit edilmiştir. Oluşturulan metafor kategorilerine baktığımızda en fazla ileri sürülen mutluluk için “sevginin ifadesi olarak” olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler mutluluğu yansıtırken sevdikleri, zevk aldıkları şeyleri aktarmışlardır.

4.5.6.Kategori 1: “Umutsuzluğun” İfadesi Olarak Üzüntü

En fazla metaforun ileri sürüldüğü bu kategoride 39 ortaokul öğrencileri üzüntünün onlar için önemine vurgu yapmışlardır. Bu düşüncelerini 18 metafor ile (talihsizlik, yokluk, başarısızlık, mağlubiyet vb.) ifade etmişlerdir.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Alp (5.sınıf): “Üzüntü yüksek beklediğin sonucun kötü gelmesidir. Çünkü çok yüksek beklediğin ve çok çalıştığın sınavdan kötü almak çok kötü bir duygudur”.

Arda (5.sınıf): “Üzüntü ağlamaktır. Çünkü ağlamak rahatlatır. İcini dökersin iyi hissedersin. Mesela köpeğim ölürse ağlarım”.

Hilal (5.sınıf): “Üzüntü güvenmektir. Çünkü şu zamanda kimseye güvenilmez”.

Ceren (5.sınıf): “Üzüntü yalnızlıktır. Çünkü bazen insan üzüldüğü şeyleri insanlara (güvendiği dostlarına) anlatmak, derdini o kişiye aktarmak ve sarılmak ister. Fakat yalnızken bu istekleri karşılayamıyoruz. Bu yüzden benim için üzüntü yalnızlıktır”.

Zeliha (5.sınıf): “Üzüntü depremdir. Çünkü depremde evler yıkılır ve insanlar ölür. İnsanlar üzülmür ve telaşlanır”.

Sude (6.sınıf): “Üzüntü büyük babamın halidir. Çünkü büyük babam şeker hastalığı ve yatalak, makineye bağlı yaşıyor ve ben onun yanında olamıyorum. Çünkü Bursa’da”.

Barış (6.sınıf): “Üzüntü tabletimin kırılmasıdır. Çünkü 2 sene önce tabletten oyun oynarken yanlışlıkla düşürdüm ve ekranı kırıldı. Ondan sonra misafir çocuğu geldi. Tabletinden oynarken bilerek tabletimi kırdı ve bozuldu. Sonra bende ağlamaya başladım ve misafir çocuğunu yere düşürdüm ve oda ağlamaya başladı. Benim üzüntüm bu şekilde”.

Hasan (6.sınıf): “Üzüntü yakınma, elde edememektir. Çünkü istediği şeyi elde edememek insanları üzer. Örneğin ben istediğimi elde edemeyince mutsuz olurum veya değer verdiğin bir insanın seni satmasıdır”.

Ceyda (7.sınıf): “Üzüntü telefonun şarjının tam çok güzel bir diziye başladığında bitmesidir. Çünkü çok güzel diziye izleyemezsin”.

Eymen (8.sınıf): “Üzüntü buzdolabını açtığımda boş olmasıdır. Çünkü açımdır, aç kalırmıdır”.

Nisa (8.sınıf): “Üzüntü hayatın istemediğimiz gibi gitmesidir. Çünkü mutluluğun dengesi olduğu gibi mutsuzluk dengesinin bozulmasıdır”.

Berrak (8.sınıf): “Üzüntü erken kalkmaktır. Çünkü genelde geç yatarım ve uykusuzluğu sevmiyorum”.

Batuhan (8.sınıf): “Üzüntü pizzanın peynirsiz olmasıdır. Çünkü peynir pizzanın ana maddelerindendir. Eğer pizza yerken o peynirin tadını alamamak pizzanın yarısı yokmuş gibi üzüldürüm hele de dört peynirli pizzada bir tanesinin bile olmaması bir hayal kırıklığı ve büyük bir üzüntü veriyor. O yüzden pizzalara bol peynir koyun”.

Ece (8.sınıf): “Üzüntü ayransız çiğköfte yemektir. Çünkü ayransız çiğköfte, çiğköfte değildir. Ayran olmadan yediğinde boğazından geçmez bu yüzden aç kalırsan doyamazsın ve iki katı aç kalırsın”.

Betül (8.sınıf): “Üzüntü aç kalmaktır. Çünkü şu hayatta benim için en önemli olan şey yemektir. Yemek yemediğim zaman hem sinirli hem de üzgün oluyorum”.

Akif (8.sınıf): “Üzüntü ayağını masaya vurmaktır. Çünkü güzel yürürken karşıma bir masa çıkıyor ve dikkatsizce o masaya vurduğunda yaşadığın acı insana çok fazla üzüntü veriyor ve oraya koyduğun masayı, koyduğun için pişman oluyorsun ve ondan dolayı daha çok üzülsün”.

Cansu (8.sınıf): “Üzüntü yalnızlıktır. Çünkü yalnız kalınca insan üzüldür ve mutsuz olur”.

Hamit (8.sınıf): “Üzüntü babaannemin vefat etmesidir. Çünkü onsuz yemek kötü oluyor. Artık kimse bana balkondan seslenmiyor”.

4.5.7.Kategori 2: “Düşüncenin” İfadesi Olarak Üzüntü

Düşüncenin ifadesi olarak belirtilen üzüntü kavramı öğrenciler için daha çok duyguların karşılığı olarak görülmüştür. Bu kategori 10 metafor (hissiyat, öfke, denge, üzülmek vb.) ve 12 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Harun (5.sınıf): “Üzüntü kötü histir. Çünkü kötü hissetmek insanı üzer”.

Meral (6.sınıf): “Üzüntü babamın 2 ay gidip 2 gün gelmesidir. Çünkü şöyle ki benim babam bir yardım kuruluşunda çalışıyor ve bu yüzden de çok seyhate çıkıyor. Bu seyahatleri 2 ay hatta bazen 3 ay oluyor. Geldiğinde de 2-3 gün kalıp gidiyor”.

Furkan (7.sınıf): “Üzüntü ying ve yangdır. Çünkü üzüntünün içindeki mutluluk gibi mutluluğun içinde de üzüntü vardır. Bu sürekli devam eder”.

Sedat (7.sınıf): “Üzüntü bağırmak ve kızmaktır. Çünkü birisi bana kızarsa üzülürüm”.

Adem (8.sınıf): “Üzüntü mutluluğun zıttıdır. Çünkü mutluluk neyse o, o değildir. Mutluluk gülmekse o ağlamaktır. Mutluluk eğlenmekse o sıkıntıdır. Mutluluk özgürlükse o köleliktir. Yani kısacası yukarda da dediğim gibi mutluluk üzüntünün zıttıdır. Kimisi için iyi kimisi için kötü bir şey. Benim için yeterince olanı iyi bir şey”.

Tarık (8.sınıf): “Üzüntü kötü bir şeydir. Çünkü hayatının yönünü değiştirir”.

4.5.8.Kategori 3: “Değersizliğin” İfadesi Olarak Üzüntü

Değersizliğin ifadesi olarak belirtilen üzüntü kavramı öğrenciler için daha çok kaybetmeye yönelik ifadelerin karşılığı olarak görülmüştür. Bu kategori 3 metafor (ihanet, reddedilmek, hiçbir şey) ve 4 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Yağız (5.sınıf): “Üzüntü sevdiğin kızdan red yemektir. Çünkü sen onu severken o seni sevmiyordur. Bir de bu şahıs senin sınıfında olunca bir başka oluyor”.

Leyla (8.sınıf): “Üzüntü çok güvendiğin bir kişi tarafından yarı yolda bırakılmaktır. Çünkü çok bağlanınca sonunda ben üzülüyorum”.

Zuhal (8.sınıf): “Üzüntü güvendiğin bir insan tarafından sırtından bıçaklanmaktır. Çünkü güven her şeydir”.

4.5.9.Kategori 4: “Tutumun” İfadesi Olarak Üzüntü

Tutumun ifadesi olarak belirtilen üzüntü kavramı öğrenciler için daha çok zarara yönelik ifadelerin karşılığı olarak görülmüştür. Bu kategori 9 metafor (dostluğun bozulması, alay edilmesi, şiddet, kısıtlanmak vb.) ve 15 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Arzu (5.sınıf): “Üzüntü telefonla oynamaktır. Çünkü bütün çocukları telefon etkiliyor. İnsanı, derslerini etkiliyor”.

Kerim (5.sınıf): “Üzüntü kırılmaktır. Çünkü üzülürsem kötü hissederim. İstedığımız bir şey olmazsa kötü hissederiz. Her şeyi isteriz. Olmazsa üzülüp, küseriz”.

Ege (6.sınıf): “Üzüntü kavga, dövüş, sıkıntıdır. Çünkü böyle olaylar olursa ben çok üzülürüm”.

Asaf (6.sınıf): “Üzüntü annemin bir şey yapmama izin vermemesidir. Çünkü annem istediğim şeyi yapmamı veya almama izin vermeyince çok üzülüyorum”.

Şeyma (6.sınıf): “Üzüntü abimin düzenimi bozmasıdır. Çünkü tam düzenimi kurduğumda gelir, bozar”.

Gökhan (6.sınıf): “Üzüntü bana şişko denilmesidir. Çünkü bir kere arkadaşlarımla yürüyorduk. Bir tane dayı geldi. Sen çok şişkosun dedi. Ben çok üzuldüm”.

Nur (6.sınıf): “Üzüntü dostluğumun bozulmasıdır. Çünkü ben arkadaşlarıma önem veririm. Bu yüzden üzülürüm. Her şeyimi paylaştığım arkadaşım benim için çok önemlidir”.

Derya (7.sınıf): “Üzüntü dostluğu ifade eder. Çünkü bir insan onun arkadaşı da olsa eskiden onla kalır ve onla dost olur. Şimdi onu satar ve yeni dostunu bulur. Oda gelir ve 2 arkadaşı satar ama onu dostu diye bilmez ve sırlarını da söylemez. İşte sahte dostluk budur. Arkadaşını seçerken doğru seç”.

Zehra (7.sınıf): “Üzüntü kavgadır. Çünkü kavgalı bir ailede huzur olmaz. Huzur ailedir. Kavgalı olursa bir aile hiç mutlu olmaz”.

Seda (8.sınıf): “Üzüntü arkadaşır. Çünkü hep kötü davranıyorlar ve bu beni üzüyor”.

Ortaokul öğrencilerin üzüntü kavramına ait kullandıkları metaforların 4 kategoride yer aldığı görülmüştür. Buna göre üzüntünün, umutsuzluğun ifadesi olarak, düşüncenin ifadesi olarak, değersizliğin ifadesi olarak ve tutumun ifadesi olarak aktarıldığı tespit edilmiştir. Oluşturulan metafor kategorilerine baktığımızda en fazla

ileri sürülen üzüntü için “umutsuzluğun ifadesi olarak” olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler üzüntüyü yansıtırken de sevmedikleri, üzüldükleri durumları aktarmışlardır.

4.6.Ortaokul Öğrencileri Mutluluk Kavramına İlişkin Metaforlarını Resimlerine Nasıl Yansıtmışlardır?

Şekil 4. 1: Ceren’in çalışması “mutluluk” (5.sınıf)

Ceren mutluluğu anlatmak için “Mutluluk sanattır. Çünkü bir sanat yaparken insan rahatlar, kendini mutlu hisseder. Mesela resim yaparken fırçaya boyayı almak, daha sonra yavaş yavaş fırçadaki boyayı gerekli olan yere sürmek, mutlu olmak için gerekeni yapmak gibi geliyor bana” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Ceren mutluluğu anlatmak için tuval üzerine ev, bulutlar, ağaçlar, çiçekler ve resim yapan gülümseyen bir kız figürü çizmiştir. Kız figürüne pembe bir elbise giydirdiği görülmektedir. Pembe, kız çocukları için mutluluk ifadesi olarak düşünülebilir. Figürün üzerinde de happy (mutlu) yazısını kullanmıştır. Ceren çizdiği resim için “Bu resim, resim yapmanın veya herhangi bir sanatın ne kadar huzur verici ne kadar rahatlatıcı olduğunu anlatıyor. Yani benim için resim harika bir mutluluktur” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Ceren’in mutluluğu sanat ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrenci sıcak ve soğuk renklerin birlikte kullandığı bu resimde kuru boya tekniğine ve kontür çizgilerine yer vermiştir.

Şekil 4. 2: Zeliha'nın çalışması “mutluluk” (5.sınıf)

Zeliha mutluluğu anlatmak için “Mutluluk bir evdir. Çünkü o evdeki yaşam eğer güzel ise kişinin mutlu olması daha mümkündür. Oradaki yaşam şahsın kişiliğini oluşturur. Güzel bir yaşam o evde varsa, kişi çok mutlu olur” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Zeliha mutluluğu anlatmak için farklı ülkelerin bayraklarını bir çiçekle bir araya getirerek gülen bir güneş ve bulutları çizmiştir. Resminde canlı renkleri kullanması mutluluk ifadesi olarak düşünülebilir. Zeliha çizdiği resim için “Bu resimde barışın bir mutluluk olduğunu anlatmak istedim. Ayrıca güneş bile mutlu olmuştur ve barış çiçeğini aydınlatmaktan da mutluluk duyuyordur. Yani kısaca barış olduğu anda güneş bile mutlu olmuştur” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu ev olarak ifade etmiştir ancak sanatsal çalışmasında mutluluğu barış ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir. Çalışmada kuru boya tekniği kullanılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 3: Cem’in çalışması “mutluluk” (5.sınıf)

Cem mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk hayal kurmaktır. Çünkü hayal kurmak bence harika birşey. Gidebileceğin yerlerin ötesine gitmektir. Ama bir hayal olağanüstü şeyleri düşünmektir. Hayal etmek muhteşemdir ve bunun dışında her şeyleri düşünmektir*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Cem mutluluğu anlatmak için Eyfel kulesi, güneş, ağaç, ev, çiçekler ve iki insan figürü çizmiştir. Cem çizdiği resim için “*Hayal kurarsan Paris’e kadar gidersin. Hayal benim için mutluluk kaynağıdır*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu hayal kurmak ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 4: Naz'ın çalışması “mutluluk” (5.sınıf)

Naz mutluluğu anlatmak için *“Mutluluk gülmekdir. Çünkü gülmek mutluluğu temsil eder”* ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Naz mutluluğu anlatmak için gülen yüz emojisini çizmiştir. Naz çizdiği resim için *“Gülen insan mutludur”* ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu gülen insan ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak renkler hakimdir.

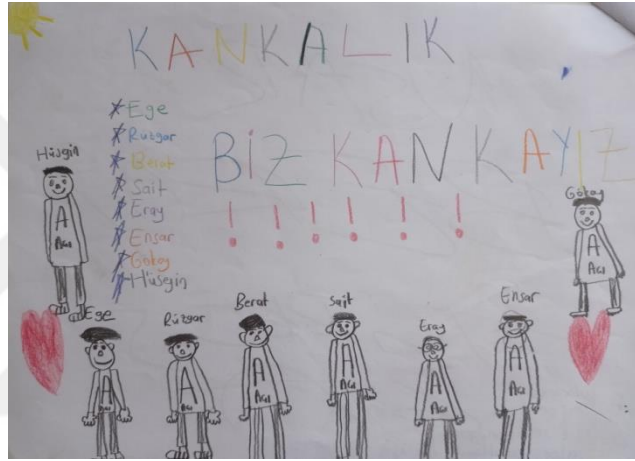
Şekil 4. 5: Eda'nın çalışması “mutluluk” (6.sınıf)

Eda mutluluğu anlatmak için *“Mutluluk bir yemektir. Çünkü yemek bir aşktır. İnsan her çikolata veya yemek yediğinde çok mutlu olur. Yemek her şeydir. Yemek olmazsa ben olmam”* ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Eda mutluluğu

anlatmak için nutella, çikolata, doritos, coco kola, donut, pizza, sebzeli indomie noodle ve soğan halkaları çizmiştir. Çizilen nesnelerin üzerinde yazı kullanılmıştır. Eda çizdiği resim için “*Nadıl, ikolata, cips, içecek, pizza, soğan halkası, donat bunlar benim için her şeydir*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu yiyecekler ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

şekil 4. 6: Ege’nin çalışması “mutluluk” (6.sınıf)

Ege mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk kankalıktır. Çünkü arkadaşlarımı çok sevdiğimden ve hoşlandığımdan dolayı mutluluk benim için kankalıktır*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Ege mutluluğu anlatmak için sevdiği arkadaşlarını, güneşi ve iki kalbi çizmiştir. Çizilen figürlerin üzerine isimlerini yazmıştır. Resmin st orta kısmına KANKALIK, BİZ KANKAYIZ yazısını yazarak vurgulamıştır. Ege çizdiği resim için “*Kankalarımı anlatıyorum ve onları çok seviyorum*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu kankalık ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 7: Ceyda' nın çalışması “mutluluk” (7.sınıf)

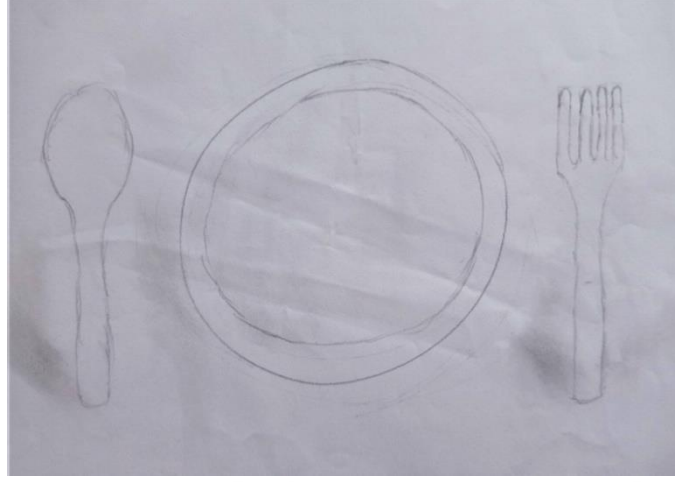
Ceyda mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk sevmektir. Çünkü sevginin her türlü şekli bile güzeldir ve bunu bilmek bence Dünya’nın en güzel hissi. Biliyor muydunuz? Sevildiğimizi hissettiğimizde vücudumuzda bir hücre harekete geçer ve yaralarımızın daha hızlı iyileşmesini sağlar*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Ceyda mutluluğu anlatmak için ay, uğur böcekleri ve merkezde büyük bir nota çizmiştir. Ceyda çizdiği resim için “*Benim için müzik dinlemektir*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu sevmek olarak ifade etmiştir ancak sanatsal çalışmasında mutluluğu müzik ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir. Öğrenci uğur böceklerinde kırmızı rengi kullanarak resminde kontür çizgilerine de yer vermiştir.

Şekil 4. 8: Zehra'nın çalışması “mutluluk” (7.sınıf)

Zehra mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk aile huzurudur. Çünkü bir aile ne olursa olsun mutlu olunca huzurlu olur. Ev içinde dayanışma, yardımlaşma gibi kavramlar ortaya çıkar. Kavga, gürültü ve kızgınlık gibi kötü duygular gider. Huzur mutluluktur, mutluluk ise huzur*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Zehra mutluluğu anlatmak için bacası tüten bir ev, 4 insan figürü, bulutlar, dağlar, kardan adam, güneş ve yağan kar tanecikleri çizmiştir. Zehra çizdiği resim için “*Bir kış günü bahçede bir kardan adam. Lapa lapa yağan kar. Bacasından mutluluk tüten her kişi mutlu ve huzurlu bir aile bana asıl mutluluğu ifade ediyor. Çünkü gerçek mutluluk aile huzurudur*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu aile huzuru ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 9: Gül' ün çalışması “mutluluk” (7.sınıf)

Gül mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk uykudur. Çünkü uyurken bütün dertlerimi unuturum, hiçbir şey duymam ve kendimi huzurlu hissedirim*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Gül mutluluğu anlatmak için tabak, kaşık ve çatal çizmiştir. Gül çizdiği resim için “*Yemek olmadan yaşayamam*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu uyku olarak ifade etmiştir ancak sanatsal çalışmasında mutluluğu yemek yemek ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir. Resminde öğrenci renk kullanmayarak kontür çizgilerine de yer vermiştir.

Şekil 4. 10: Eymen' in çalışması “mutluluk” (8.sınıf)

Eymen mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk bir şeyi başarmaktır. Çünkü verdiği emeklerin bir meyve vermesi beni en tatmin eden şeydir*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Eymen mutluluğu anlatmak için yeşillik, meyveleri olan bir ağaç, çitler ve ağacın meyvesini yiyen bir insan figürü çizmiştir. Eymen çizdiği resim için “*Emeklerin meyvesini yemek*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu emeklerinin meyvesini yemek ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 11: Ece’nin çalışması “mutluluk” (8.sınıf)

Ece mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk derin bir denizdir. Çünkü denizin içinde birbirinden farklı canlı türü var ve hepsi birbirinden güzel. Mutlulukta bana böyle geliyor derin ve içinde insanı mutlu edebilecek birbirinden farklı bir sürü sebep var. Denizdeki renkli geçişleri ise bana mutluluğun içinde bulunan başlıklar gibi geliyor*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Ece mutluluğu anlatmak için 2 balık, 2 denizanası, 1 ahtapot, yıldızlar, deniz yosunları ve taşları çizmiştir. Ece çizdiği resim için “*Mutluluk derin ve çok çeşitli olduğu için onu derin bir okyanusa benzettim. Derin ve bir sürü birbirinden farklı çeşit deniz canlıları tıpkı mutluluğun birbirinden farklı sevindirici başlıkları gibi*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile

izdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu okyanus ve farklı deniz canlıları ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

şekil 4. 12: Doğa'nın çalışması "mutluluk" (8.sınıf)

Doğa mutluluğu anlatmak için "Mutluluk sevdiklerinle olmak, yemek yemek ve gülümsemektir. Çünkü kendimi iyi hissetmemi sağlıyor. Sevdiklerini görmek, yeni lezzetler tadarak lezzet patlaması yaşamak ve en önemlisi gülümsemek. Glmsersem etrafıma olumlu enerji yayarım. Hiçbir şeyi kafama takmadan, etrafımdaki insanlar ne derse desin her daim mutlu olup gülümsemem çok güzel bir mutluluk simgesi. Gülümsemeyle her şey halledilir. Karnım acıkınca yemek yemem benim mutluluk sebebidir. Karnım doyar, lezzet patlaması yaşarım, mkemmek bir şey. Sevdiklerimle olmak, onların mutluluklarını görmek ya da üzüntülerini paylaşmalarını sağlayıp mutlu olmalarını sağlamak, sevilen biri olmak güzel bir şey" ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Doğa mutluluğu anlatmak için geometrik şekiller çizmiştir. Karenin içerisinde renkli üçgenler çizilerek etrafında da kalpler, yıldışlar, içi rengarenk boyanmış daire görülmektedir. Doğa çizdiği resim için "Küçük Kolin çok hayalperest bir kişiliğe sahipti. Resim çizmeyi çok seviyordu. Bir gün ğretmeni etkinlik yaptırdı. Sınıfta herkes çok mutlu olmuştu. Ama küçük Kolin hariç. Halbu ki resim çizmeyi çok severdi. ğretmeni nedenini sorduğunda küçük Kolin hiçbir şey demedi. Kağıtlar verildiğinde ğretmeni küçük Kolin'in resmini anlayamamıştır. Küçük Kolin zđnd.

Aslında kafasında çok şeyler dönüyordu ve onları kağıda dökemiyordu. Zaman geçti. Küçük Kolin büyüdü. Ünlü bir ressam oldu. Öğretmenini ziyarete geldiğinde öğretmeni Kolin’le gurur duyuyordu. Kolin çok muthuydu. Öğretmeni de öyle biliyordu. Kolin’in çok başarılı birisi olacağına inanıyordu ve öyle oldu” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu sevdikleriyle olmak, yemek yemek ve gülümsemek olarak ifade etmiştir ancak sanatsal çalışmasında mutluluğu ressam küçük Kolin’ nin hikayesi ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 13: Betül’ ün çalışması “mutluluk” (8.sınıf)

Betül mutluluğu anlatmak için “Mutluluk en içten bir gülümsemektir. Çünkü bir insanın gülümseyerek hem mutlu olacağına hem de her şeyi halledeceğine inanıyorum. Gülümsemezsek nasıl mutlu olunur? Gülümsemek bence nefes almak kadar önemlidir. Güldüğün şey ister saçma karşılansın ister mantıklı karşılansın bence mutlu olmanın ilk şartı en içten bir şekilde gülümsemenin hakkını vererek gülmektir” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Betül mutluluğu anlatmak için geometrik dairesel formları kullanmıştır. Soldan aşağıya doğru büyüklü küçüklü daireler görülmektedir. Betül çizdiği resim için “Mutluluk devamı olmayan bir resim gibidir. Sonu yok lakin mutlu olmak için başlangıcını görmek yeterlidir. Resmimin devamı yok. Şuan yanımda boyamak için kalemde yok ama yazdığım sözlerin yeteceğini düşünüyorum. Mutluluk birazda hayal gücüyle de alakalıdır. Bu resme herkes bakabilir fakat herkes farklı görür. Ben resmimin devamını getirseydim farklı farklı ağaçlar çizerdim. Belki farklı

biri baksa deniz görürdü. Mutluluk farklı kalmaktır. Var olmayanın devamını getirmektir. Kusurları örtüp her şeyi güzel görmektir” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu gülümsemek olarak ifade etmiştir ancak sanatsal çalışmasında mutluluğu devamı olmayan bir resim ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak renklere yer verilmiştir.

Şekil 4. 14: Nisa’ nın çalışması “mutluluk” (8.sınıf)

Nisa mutluluğu anlatmak için *“Mutluluk bir elmanın diğer yüzüdür. Çünkü mutluluk; iyi ve kötü, mutlu ve mutsuz, ying yang gibidir. Mutluluk olmazsa mutsuzluk da olmaz. Mutsuzluk olmazsa mutluluk da olmaz. Mutluluk dengeyi sağlayan taşlardan biridir. Duyguların en sevilenidir. İnsanların hayatında hem mutlu olduğu şeyler hem de mutsuz olduğu şeyler olmalıdır. Ama insanların mutlu olduğu ve mutsuz olduğu şeyler farklı olduğu için saygı diye bir şey çıkmıştır”* ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Nisa mutluluğu anlatmak için sağda canlı renklerle resmedilmiş, müzik notalarından anlaşıldığı üzere müzik çalan atlıkarınca, altında palet ve dünya görülmektedir. Bu atlıkarıncanın üzerine siyah-beyaz renkte fırçanın dokunduğu ve paraların serpiştirildiği aktarılmıştır. Solda siyah-beyaz denizin içinde 4 balık, ağaç ve ağaca asılmış 4 insan figürü çizmiştir. Ortada da ying yang görülmektedir. Nisa çizdiği resim için *“Sağda sevdiğim, solda ise korktuğum şeyler var. Hepsi beraber tam ortadaki ying ve yang yani dengeyi oluşturuyor”* ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu denge ile

vermişlerdir. Teknik olarak genelde kuru boya tercih edilmiştir. Öğrenciler resimleri yorumlarken renk konusunda cesaretli adımlar attıkları, özgün ve yaratıcı oldukları görülmüştür. Öğrencilerin çoğunlukla metaforları ile çizdiği resimler benzerlik göstermektedir. Bu tarz etkinliklerinin öğrencilerin duygu ve düşüncelerinin ortaya çıkmasına olanak sağladığı ve yansıtma becerilerini geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

4.7.Ortaokul Öğrencileri Üzüntü Kavramına İlişkin Metaforlarını Resimlerine Nasıl Yansıtmışlardır?

Şekil 4. 16: Ceren' in çalışması “üzüntü” (5.sınıf)

Ceren üzüntüyü anlatmak için “*Üzüntü yalnızlıktır. Çünkü bazen insan üzül­düğü şeyleri insanlara (güvendiği dostlarına) anlatmak, derdini o kişiye aktarmak ister ve o kişiye sarılmak... Fakat yalnızken bu istekleri karşılayamıyoruz. Bu yüzden benim için üzüntü yalnızlıktır*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Ceren üzüntüyü anlatmak için dışarıda deniz manzarası olan bir pencere ve yatağın üzerine oturmuş bir kız figürü çizmiştir. Ceren çizdiği resim için “*Bu resimde yalnızlığı, yalnızlığın ne kadar üzücü olduğunu anlatmak istedim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü yalnızlık ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Resimde öğrenci sadece pencereden dışarıyı mavi ve kahverengi renkle figürün saçlarını ise sarı renkle renklendirmiştir. Resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 17: Zeliha' nın çalışması “üzüntü” (5.sınıf)

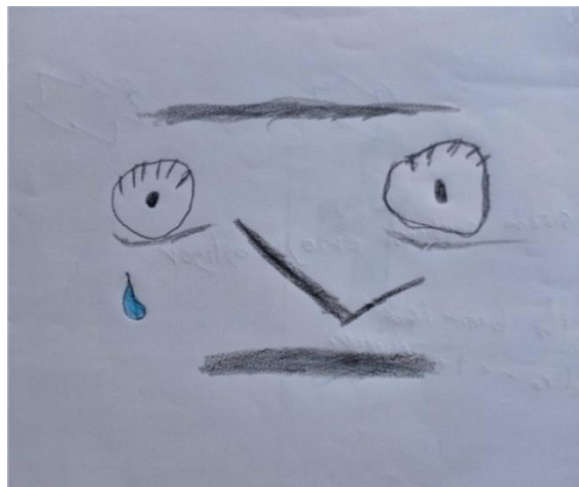
Zeliha üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü depremdir. Çünkü depremde evler yıkılır ve insanlar ölür. İnsanlar üzülür ve telaşlanır” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Zeliha üzüntüyü anlatmak için sağ tarafı yıkılmış bir ev ve yüzleri mutsuz resmedilmiş 3 insan figürü çizmiştir. Zeliha çizdiği resim için “Bence üzüntü depremlerdir. Resmimde depremleri anlatmak istedim. (Çok kötü oldu) Ölen insanı enkaz altındaki insanları, ağlayan kadını ve kolu kopan çocuğu çizdim. Kenarının biraz kan gibi görünmesi için kırmızıya boyadım” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü deprem ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 18: Yağız' ın çalışması “üzüntü” (5.sınıf)

Yağız üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü sevdiğin kızıdan red yemektir. Çünkü sen onu severken o seni sevmiyordur. Birde bu şahıs senin sınıfında olunca bir başka oluyor” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Yağız üzüntüyü anlatmak için solda 2 insan figürü, birinin eline çiçek çizerek konuşma balonlarına “benimle çıkarmısın, eveeeet” yazısını yazmıştır. Sağda da 1 insan figürü çizerek konuşma balonuna “hayır olamaz” yazısını yazmıştır. Yağız çizdiği resim için “Sevdiğin kızın başkasını sevmesi” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü reddedilmek ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 19: Arda' nın çalışması “üzüntü” (5.sınıf)

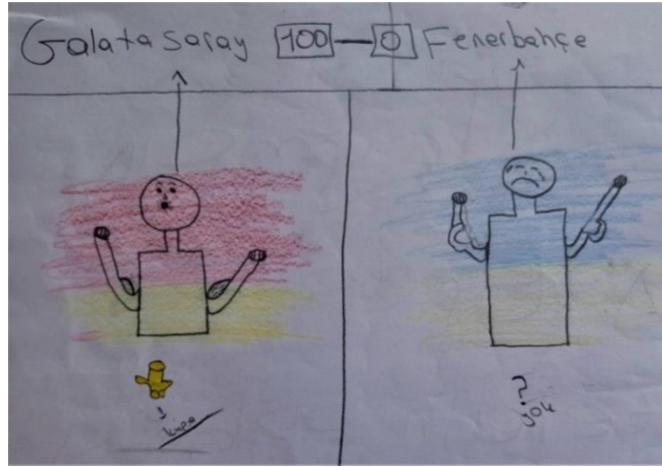
Arda üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü ağlamaktır. Çünkü ağlamak rahatlatır. İcini dökersin, iyi hissedersin. Mesela köpeğin ölürse ağlarsın” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Arda üzüntüyü anlatmak için ağlayan bir yüz çizmiştir. Arda çizdiği resim için “Çorabımı çizdim. Çorabımdaki emoji ağlıyor. Kötü gözler benim için üzüntüdür” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü ağlamak ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrenci gözyaşını mavi renkle kullanarak resiminde kontür çizgilerine de yer vermiştir.

Şekil 4. 20: Ayşe’ nin çalışması “üzüntü” (5.sınıf)

Ayşe üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü telefonla oynamaktır (Tablet, bilgisayar). Çünkü bütün çocukları telefon etkiliyor. İnsanın derslerini etkiliyor” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Ayşe üzüntüyü anlatmak için telefon, telefonun uygulamaları ve tuşları çizmiştir. Çalışmasında geometrik formları ve şekilleri kullanmıştır. Ayşe çizdiği resim için “Bu telefon çocukların derslerini etkiliyor” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü telefon ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 21: Rüzgar' ın çalışması “üzüntü” (5.sınıf)

Rüzgar üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü Fener’in şampiyon olmasıdır. Çünkü kazanamayınca ağlıyor ve üzülüyor” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Rüzgar üzüntüyü anlatmak için yenen, kupa alan bir Galatasaray takımını ve yenilen, kaybeden bir Fenerbahçe takımını çizmiştir. Galatasaray ve Fenerbahçe takımlarını yansıtan biri gülen biri ağlayan insan figürü çizilmiştir. Öğrenci resiminde “Galatasaray 100 – Fenerbahçe 0” yazısını kullanmıştır. Rüzgar çizdiği resim için “Fenerin ağlaması” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü yenilen bir takım ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 22: Hasan' ın çalışması “üzüntü” (6.sınıf)

Hasan üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü yakınma / elde edememektir. Çünkü istediği şeyi elde edememek insanları üzer. Örneğin ben istediğimi elde edemeyince mutsuz olurum veya değer verdiğin bir insanın seni satmasıdır” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Hasan üzüntüyü anlatmak için yiyecek, içeceklerin olduğu raflar, pamuk şekerleri, üzgün bir kız çocuğu figürü ve bir erkek figürü çizmiştir. Öğrenci resimde “ama niyeee niye almayoon” yazısını kullanmıştır. Hasan çizdiği resim için “İstediği şeyi alamayan çocuk” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü elde edememek ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

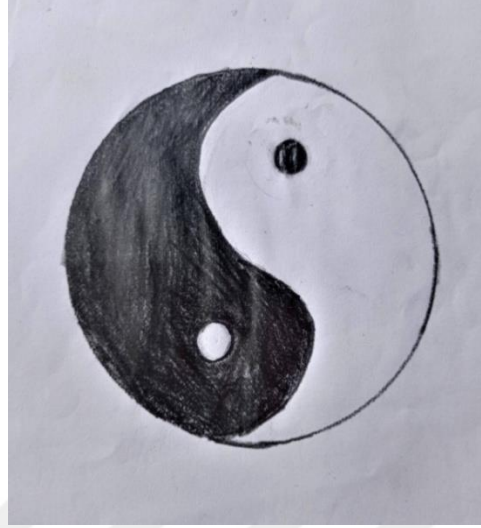
Şekil 4. 23: Eda’ nın çalışması “üzüntü” (6.sınıf)

Eda üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü yemek olmamasıdır. Çünkü ben yemek yemezsem anırırım. İnsanın içinden geçerim. Yemek veya tatlı yemezsem çok üzülürüm. Durduk yere çok ağlarım ve yemeği sevmeyen benim düşmanımdır” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Eda üzüntüyü anlatmak için solda yemek isteyen üzgün bir insan figürü çizerek, konuşma balonuna “yemeeeek yemeeeek” yazmıştır. Sağda ise masada oturan önünde yemekler bulunan bir insan figürü çizerek, konuşma balonuna “hım hım çok lezzetli mük mük” yazısını yazmıştır. Eda çizdiği resim için “Kimse benle yemek paylaşmazsa ben çok üzülürüm” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü yemek ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya

tekniki kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 24: Emre' nin çalışması “üzüntü” (7.sınıf)

Emre üzüntüyü anlatmak için *“Üzüntü ying yangdır. Çünkü üzüntünün içindeki mutluluk gibi mutluluğun içinde de üzüntü vardır. Bu sürekli devam eder”* ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Emre üzüntüyü anlatmak için ying yang çizmiştir. Emre çizdiği resim için *“Beyaz mutluluğu, siyah üzüntüyü; Beyazın içindeki siyah mutluluğun içindeki üzüntüyü, siyahın içindeki beyaz üzüntünün içindeki mutluluğu temsil eder”* ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü denge ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrenci çalışmasında siyah ve beyaz rengi bir arada kullanarak resminde kontür çizgilerine de yer vermiştir.

Şekil 4. 25: Zehra' nın çalışması “üzüntü” (7.sınıf)

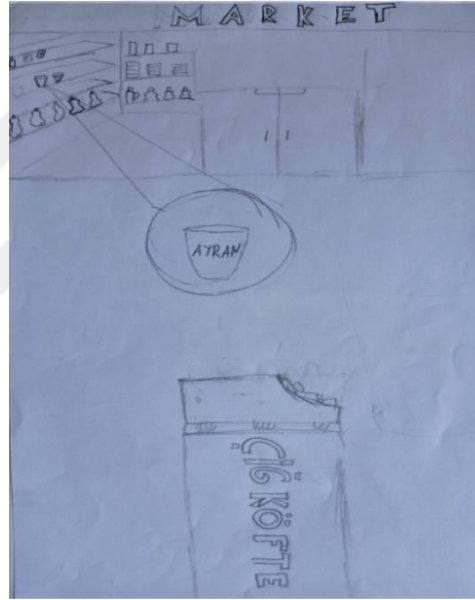
Zehra üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü kavgadır. Çünkü kavgalı ailede huzur olmaz. Huzur ailedir. Kavgalı olursa bir aile hiç mutlu olmaz” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Zehra üzüntüyü anlatmak için güneş, dağlar, kuşlar, bacası tüten bir ev ve evin içinde kavga eden 9 insan figürü çizmiştir. Zehra çizdiği resim için “Bu resimde kavga eden bir aileyi çizdim. Hatta kavga o kadar ilerlemiş ki cinayetle son bulmuş. Kavgalı bir evde insan hiç mutlu olamaz” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü kavgalı aile ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Şekil 4. 26: Ceyda' nın çalışması “üzüntü” (7.sınıf)

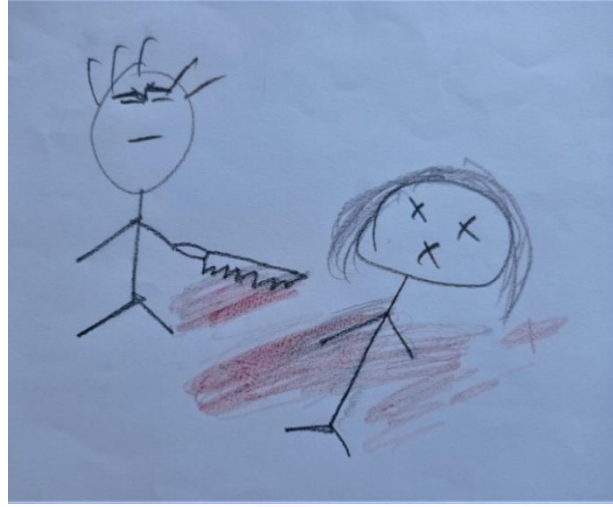
Ceyda üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü telefon şarjının tam güzel bir diziye başladığında bitmesidir. Çünkü çok güzel diziye izleyemezsin” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Ceyda üzüntüyü anlatmak için şarjı biten bir telefon çizmiştir. Telefonun üzerine “ÇOK GÜZEL DİZİ, 30 saniye sonra kapanacak” yazılarını yazmıştır. Ceyda çizdiği resim için “Telefonun şarjının tam çok güzel bir diziye başladığında bitmesidir” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü telefon şarjının bitmesi ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrenci şarj göstergesinde kırmızı rengi kullanarak resminde kontür çizgilerine de yer vermiştir.

Şekil 4. 27: Ece’ nin çalışması “üzüntü” (8.sınıf)

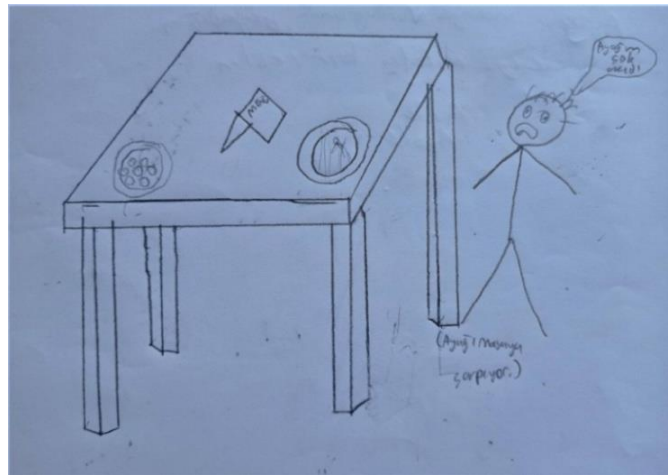
Ece üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü ayransız çiğköfte yemektir. Çünkü ayransız çiğköfte çiğköfte değildir. Ayransız olmadan yediğinde boğazından geçmez. Bu yüzden aç kalırsın, doymazsın ve iki katı aç kalırsın” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Ece üzüntüyü anlatmak için raftaki ayrana vurgu yaparak, market ve çiğ köfte dürüm çizmiştir. Resminde çiğköfte ve ayran yazılarını kullanmıştır. Ece çizdiği resim için “Ayransız çiğ köfte yemek” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü ayransız çiğköfte yemek ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Çalışmasında renk kullanmayarak kontür çizgilerine de yer vermiştir.

Şekil 4. 28: Beyza' nın çalışması “üzüntü” (8.sınıf)

Beyza üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü güvendiğin bir insan tarafından sırtından bıçaklanmaktır. Çünkü güven her şeydir” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Beyza üzüntüyü anlatmak için ayakta elinde bıçak olan ve etrafı kan olmuş yere düşmüş insan figürü çizmiştir. Beyza çizdiği resim için “Çok güvendiğin bir insanın aslında çok da güvenilir olmadığını anladığın an onun o yara acısı sırtından bıçaklanmış gibi derindir” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü güvensizlik ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında sadece kırmızı rengi kullanarak kontür çizgilerine de yer vermiştir.

Şekil 4. 29: Akif' in çalışması“üzüntü” (8.sınıf)

Akif üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü ayağını masaya vurmaktır. Çünkü güzelce yürürken karşına bir masa çıkıyor ve dikkatsizce o masaya vurduğunda yaşadığın acı

insana çok fazla üzüntü veriyor ve oraya koyduğun masayı, koyduğun için pişman oluyorsun ve ondan dolayı daha çok üzülsün” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Akif üzüntüyü anlatmak için masaya ayağını çarpan bir insan figürü çizmiştir. Resminde ayağını masaya çarpıyor, ayağım çok acıdı yazılarına yer vermiştir. Akif çizdiği resim için “*Ayağını masaya vurduğunda yaşadığın acıyı anlatan bir resim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü ayağını masaya vurma ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Çalışmasında renk kullanmayarak kontür çizgilerine de yer vermiştir.

Şekil 4. 30: Berrak’ın çalışması“üzüntü” (8.sınıf)

Berrak üzüntüyü anlatmak için “*Üzüntü erken kalkmaktır. Çünkü genelde geç yatarım ve uykusuzluğu sevmiyorum*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Berrak üzüntüyü anlatmak için dağın arkasından çıkan bir güneş çizmiştir. Berrak çizdiği resim için “*Sabah erken kalkmaktır*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü erken kalkmak ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Öğrencinin çalışmasında kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanıldığı bu resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin üzüntüyü sanatsal çalışmalarına nasıl yansıtıklarına bakıldığında genel olarak başarısızlık, mağlubiyet, siyaset, elde edememek, güvensizlik, yemek yiyememek gibi kavramları üzüntüyü aktarmak için daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerinin üzüntüyü yansıtmada konusunda istekli oldukları görülmüştür. Öğrenciler kontür çizgilerine ağırlık vermişlerdir. Teknik olarak genelde

kuru boya tercih edilmiştir. Öğrenciler resimleri yorumlarken özgün ve yaratıcı oldukları görülmüştür. Öğrencilerin çoğunlukla metaforları ile çizdiği resimler benzerlik göstermektedir. Bu tarz etkinliklerin öğrencilerin duygu ve düşüncelerinin ortaya çıkmasına olanak sağladığı ve yansıtma becerilerini geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

4.8.Ortaokul Öğrencilerinin Yazdıkları Mutluluk Kavramı ve Çizdikleri Mutluluk Kavramı Arasındaki İlişki Durumu

Ortaokul öğrencilerinin yazdıkları mutluluk kavramı ve çizdikleri mutluluk kavramı arasındaki ilişki durumuna bakıldığında birbiriyle örtüştüğü tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin daha çok arkadaşlık, aile, gülümsemek gibi mutlu oldukları kavramlar üzerinde dururken resimlerinde de aynı kavramları yansıttıkları tespit edilmiştir. Mutluluğun aile olduğunu yazan öğrenciler aile kavramını yansıtırken aile üyelerini yan yana resmederek aile kavramını ifade etmişlerdir. Mutluluğun arkadaşlık olduğunu yazan öğrenciler arkadaşlık kavramını yansıtırken sevdiği arkadaşlarını resmederek ifade etmişlerdir. Mutluluğun gülümsemek olduğunu yazan öğrenciler gülümsemek kavramını yansıtırken gülen insanlar ya da gülen emojiyi resmederek mutluluk kavramını ifade etmişlerdir. Resimler incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin mutluluk kavramını ifade biçimlerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Mutluluk kavramını ifade ederken kız öğrenciler daha fazla aile, arkadaş, yemek gibi kavramları resimlerinde kullanarak çoğunlukla yumuşak çizgi, şekilleri belirgin ve daha özenli resmetmişlerdir. Kız öğrenciler kahverengi, siyah, mavi, yeşil, kırmızı, sarı ve turuncu gibi canlı renkleri kullanmışlardır. Erkek öğrencilerin ise üzüntü kavramını aktarırken çoğunlukla bilgisayar oyunu oynamak, futbol, arkadaş gibi kavramları resimlerinde kullandıkları görülmüştür. Erkek öğrencilerin daha sert çizgi ve şekiller kullanmakla beraber en çok tercih ettikleri renklerin siyah, kahverengi, mavi ve yeşil olduğu görülmüştür.

Şekil 4. 31: Esra’ nın çalışması “mutluluk” (5.sınıf)

Esra mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk gülümsemek ve oynamaktır. Çünkü gülmek, eğlenmek, arkadaş olmak, oyun oynamak, koşmak mesela kardeşleriyle ya da arkadaşlarıyla oynamaya mutluluk denir. Hayvanları sevmek, aileyi sevmek ve dünyayı sevmek demek*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Esra mutluluğu anlatmak için bulutlar, kuşlar, çiçekler, güneş, yeşillik, okul, merkezde yer alan büyük bir kalp ve el ele tutuşmuş okula giden 6 kız çocuğu çizmiştir. Resmine “*Mutlu arkadaşlar eğlenir eğlenir okula gidiyorlar*” yazısını eklemiştir. Esra çizdiği resim için “*Mutluluk çok güzeldir ve eğlenceli mutlu olmak ne demek? Mutlu olmak gülümsemek, eğlenmek, iyilik yapmak, hayvanlara iyi davranmak bunlar çok güzeldir. Sizlerin de böyle olmanızı isterim.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu arkadaş sevgisi ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 32: Berk’ in çalışması “mutluluk” (5.sınıf)

Berk mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk sevgi ve gülücüktür. Çünkü mutlu olan insan, bazen insanlar karşısındaki kişiye sevgi verir ve kocaman gülümserler*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Berk mutluluğu anlatmak için merkeze gövdesi kalp şeklinde, üzerinde gülen yüz ve kanatları olan büyük bir kedi çizmiştir. Kanatlarının üzerinde 2 tane güneş şeklinde gülen emoji ve 2 tane dünya çizmiştir. Kedinin sağ ve sol kanatlarının üzerinde dondurma kulahı şeklinde 2 küçük kedi aktarmıştır. Berk çizdiği resim için “*Sevgi dünyanın güneşin kalbidir. Kedi gibi rahat, mutlu, sevgi dolu olmalıyız tıpkı melek kanatları gibi.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforları ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu sevgi ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 33: Ayşe’ nin çalışması “mutluluk” (5.sınıf)

Ayşe mutluluğu anlatmak için *“Mutluluk ders çalışmaktır. Çünkü ders çalışıp ayaklarımın üzerinde duracağım inşallah. Ders çalışırsam büyüyünce daha çok rahat olurum. Temizlikçi olmaktan iyidir. Çocuğum olursa onlara çok güzel şeyler alacağım”* ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Ayşe mutluluğu anlatmak için okulda bir sınıfı resmetmiştir. Yeşillikler içinde okulun üzerinde Türk bayrağı asılıdır. Sınıf da güneşin doğduğu görülen pencere, Türk bayrağı, etkinliklerin asılı olduğu pano, sınıf kapısı, harflerin yazılı olduğu tahta, öğretmen masası sıralar, ders anlatan öğretmen ve ders dinleyen öğrencileri çizmiştir. Ayşe resminde parmak kaldıran bir öğrenci çizerek üzerine “ben” yazmıştır. Ayşe resmine “okul, ortaokul, ders çalışmak” yazılarını yazmıştır. Ayşe çizdiği resim için *“Belki ders çalışırsam büyüyünce adam olup mutlu olurum. Büyüyünce işim daha kolay olur.”* ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu başarı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 34: Meral’ in çalışması “mutluluk” (6.sınıf)

Meral mutluluğu anlatmak için *“Mutluluk benim için telefondur. Çünkü bağırmayan, ev işi vermeyen, bana istediğim şeyleri veren bir alet. Benimle konuşmasada dertleşebileceğim dertlerimi kimseye anlatamadığım zaman gidip ona anlattığım, canım sıkıldığında film indirerek ordan film izlediğim, derslerimi bile yapabildiğim bir alet. Hatta ve hatta en güzel yeri (bunu bu kadar abartmaya gerek yoktu) şifre... Şifre en önemli şey benim için en azından başkaları istemediğim hiçbir şeyi göremiyor. Telefonun en işlevsel şeyide insanlarla görüşülebilmesi. Ben enkaz*

altında kalabilirdim, belki de hayatımı o kurtarırdı. Telefonu fazla hafife alıyorlar” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Meral mutluluğu anlatmak için Iphone telefonunun ön ve arka kısmını çizmiştir. Meral çizdiği resim için “*Telefon candır.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu telefon ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 35: Hasan’ ın çalışması “mutluluk” (6.sınıf)

Hasan mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk sıkı dostluk ve zevklerdir. Çünkü yakın bir arkadaşının arkanda olduğunu bilmek güzel bir şeydir ve zevklerimiz her ne kadar ayrı ayrı olsa bile bizi mutlu eder*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Hasan mutluluğu anlatmak için resmini dörde bölerek sevdiği şeyleri resmetmiştir. 1. kısımda üzerinde yemekler olan bir masa ve masanın arkasında bir insan figürü çizmiştir. 2. kısımda gülümseyen bir emoji çizmiştir. 3. kısımda lunaparkta rangeri çizerek üzerine “ranger” yazısını yazmıştır., 4. kısımda el ele tutuşmuş 2 yakın arkadaşı çizerek konuşma balonuna “nabr, iyi kank” yazılarını yazmıştır. Hasan çizdiği resim için “*Yemek yeme aşkı, gülümsemek, lunaparkta eğlenmek, yakın arkadaşlık.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu sevdiği şeyler ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 36: Barış' ın çalışması “mutluluk” (6.sınıf)

Barış mutluluğu anlatmak için “Mutluluk abiliktir. Çünkü öz abim her zaman derslerden daha fazlasına yardım etti. Abim seneye üniversite okuyacak ve her zaman onunla gurur duyuyorum. Okuldaki ağabeylerim beni çok sevdiler. Bende onları çok seviyorum. Seneye gidiyorsunuz sizleri özleyeceğim. Sizlerle gurur duyuyorum. MUTLULUK ABİLİKTİR” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Barış mutluluğu anlatmak için solda abisini çizerek üzerine mutluluk abiliktir. Abim senle gurur duyuyorum yazısını yazmıştır. Sağda ise okulda iyi anlaştığı 8. Sınıfa giden 3 abisini çizerek üzerine mutluluk abiliktir. Abilerim sizinle gurur duyuyorum. Seneye sizi çok özleyeceğim ve abilerinin isimlerini yazmıştır. Barış çizdiği resim için “Resmi yapmamın sebebi: Abilerim her zaman yardım, sevgi, ve saygı gösterdiler. İyi ki tanışmışım.” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu abilik ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 37: Emir’ in çalışması “mutluluk” (7.sınıf)

Emir mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk kahvedir. Çünkü kahve içince bütün dertleri unutursun*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Emir mutluluğu anlatmak için arkada teğahın arkasında bir adam ve pencereyi resmetmiştir. Ön planda ise masa üzerinde iki kahve bardağı çizmiştir. Emir çizdiği resim için “*Sessiz bir yerde kahve içmek.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu sessizlik ve kahve içmek ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 38: Tarık’ ın çalışması “mutluluk” (8.sınıf)

Tarık mutluluğu anlatmak için “*Mutluluk güzeldir. Çünkü mutluluk hayatımızı değiştiren bir kavramdır. Örnek LGS’ den iyi bir puan almışsındır. Mutluluğa*

doyamazsınız, bir kelime bile sizi çok mutlu eder. Mutluluk benim için çok güzel bir histir. Bir gülümseme bile sizi mutlu eder” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Tarık mutluluğu anlatmak için LGS’ den 500 puan alan öğrencinin ev ortamında yaşadığı mutluluğu resmetmiştir. Öğrencinin üzerine ana LGS’ den 500 puan aldım yazısını, aile bireylerinin üzerine aferin oğlum, helal sana oğlum yazısını yazmıştır. Tarık çizdiği resim için *“LGS’ den 500 puan yapan çocuğun mutluluğu evde oturan aile LGS sonuçları açıklanıyor ve çok mutlu oluyor.”* ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu başarı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 39: Göktuğ’ un çalışması “mutluluk” (8.sınıf)

Göktuğ mutluluğu anlatmak için *“Mutluluk 600 HP’lik Turbo Honda EP3’tür. Çünkü Akdeniz otabanlarında nemli, sıcak bir cuma gününde, Antalya Kemer tüneline Warwt’i aktif edpp tüm otabanı inletmesi benim için mutluluktur. Mark Antalya caddesinin girişinde son ses açılmış Pianer hoparlörüm ve son ses tesisatıyla Ferdi Tayfur – Bende Özledim şarkısı ile elit Antalya sokaklarını 90’lara bürümek benim için mutluluk. Boşa dememişler; Honda Hayat (H)onda! ”* ifadesini aktarmıştır. Resim incelendiğinde Göktuğ mutluluğu anlatmak için araba çizmiştir. Arabanın altına 600 HP Honda EP3 Typert yazısını yazmıştır. Göktuğ çizdiği resim için *“600 HP’lik yüklü + warct + chip işlemleri eski kasa Neon Far 600 Honda EP3 Typer. EP3 Honda’nın sade olup en sağlam motora sahip T-typer sistemine sahiptir. Warex egzozu ile geçtiği yerde kıyamet sesi çıkarıp milletin kulağına zevk veriyor. En garanti, sağlam, Japon motorudur. Ayrıca 2JZ modeli de bulunur.”* ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda

öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu araba ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 40: Berrak' ın çalışması “mutluluk” (8.sınıf)

Berrak mutluluğu anlatmak için “Mutluluk para, Zeynep, Aysima, Nida, nefes almaktır. Çünkü ölenler nefes alamaz ve sağlıklı olmak herkese nasip değildir. Ayrıca arkadaşlarım beni neşelendirir” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Berrak mutluluğu anlatmak için dikdörtgen içerisine dolar sembolü çizmiştir. Berrak çizdiği resim için “Para beni mutlu ediyor.” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin mutluluğu para ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

4.9.Ortaokul Öğrencilerinin Yazdıkları Üzüntü Kavramı ve Çizdikleri Üzüntü Kavramı Arasındaki İlişki Durumu

Ortaokul öğrencilerinin yazdıkları üzüntü kavramı ve çizdikleri üzüntü kavramı arasındaki ilişki durumuna bakıldığında birbiriyle örtüştüğü tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin daha çok başarısızlık, mağlubiyet, siyaset, yemek yiyememek gibi üzüntü duydukları kavramlar üzerinde dururken resimlerinde de aynı kavramları yansıttıkları tespit edilmiştir. Üzüntünün başarısızlık olduğunu yazan öğrenciler başarısızlık kavramını yansıtırken deneme sınavını, optik formu, cevap kağıdını, karneyi resmederek üzüntü kavramını ifade etmişlerdir. Üzüntünün mağlubiyet olduğunu yazan öğrenciler mağlubiyet kavramını yansıtırken Galatasaray' ın, Fenerbahçe' nin, Beşiktaş' ın yenilmesini resmederek üzüntü kavramını ifade etmişlerdir. Üzüntünün yemek yiyememek olduğunu yazan öğrenciler yemek yiyememek kavramını yansıtırken boş

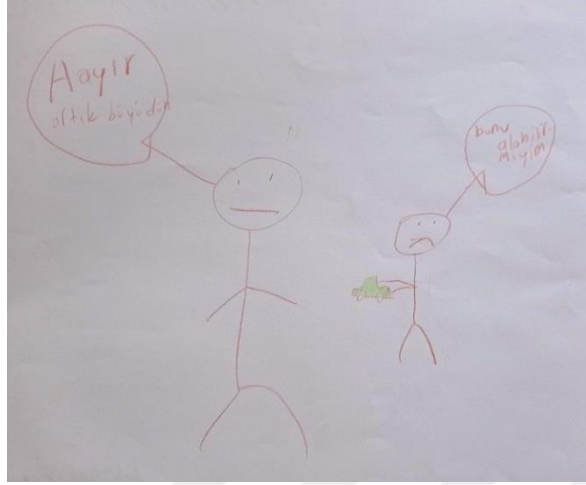
buzdolabını, yemeğini paylaşmayan insanları, aç insanları resmederek üzüntü kavramını ifade etmişlerdir. Resimler incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin üzüntü kavramını ifade biçimlerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Üzüntü kavramını ifade ederken kız öğrenciler daha çok yemek yiyememek, güvensizlik, yalnızlık gibi kavramları resimlerinde kullanarak yumuşak çizgi, şekilleri belirgin ve daha özenli resmetmişlerdir. Kız öğrencilerin en fazla siyah, kırmızı, mavi ve yeşil gibi renkleri kullandıkları görülmüştür. Erkek öğrencilerin ise üzüntü kavramını aktarırken çoğunlukla başarısızlık, mağlubiyet, siyaset gibi kavramları kullandıkları görülmüştür. Erkek öğrenciler daha sert çizgi ve şekiller kullanmakla beraber en çok tercih ettikleri renklerin siyah, mavi ve yeşil olduğu görülmüştür.

Şekil 4. 41: Hilal’ in çalışması “üzüntü” (5.sınıf)

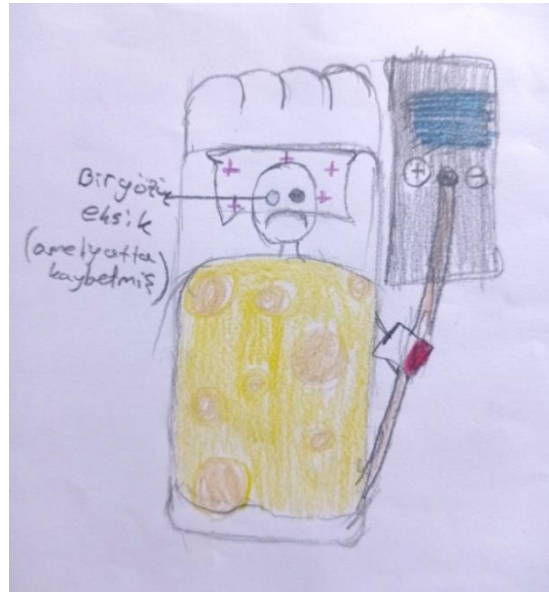
Hilal üzüntüyü anlatmak için “*Üzüntü güvenmektir. Çünkü şu zamanda kimseye güvenilmez*” ifadesini kullanılmıştır. Resim incelendiğinde Hilal üzüntüyü anlatmak için büyük bir dünya ve içinde küçük 2 insan figürü çizmiştir. Hilal çizdiği resim için “*Güvensizlik, adamlar birbirine güvenmiyor dünyada.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü güvensizlik ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 42: Asaf' ın çalışması “üzüntü” (6.sınıf)

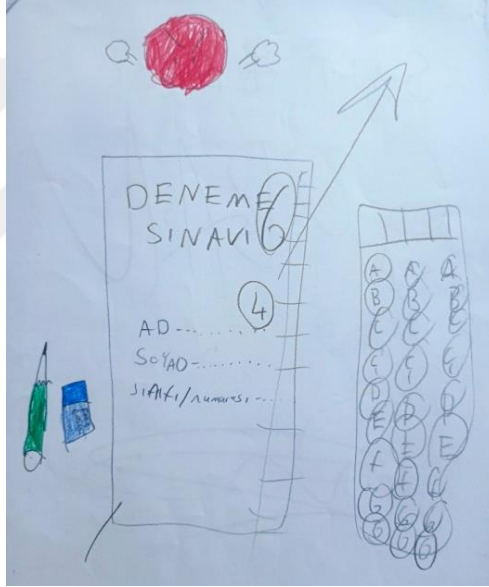
Asaf üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü annemin bir şey yapmama izin vermemesidir. Çünkü annem istediğim şeyi yapmama veya almama izin vermeyince çok üzülürüm” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Asaf üzüntüyü anlatmak için biri çocuk biri yetişkin 2 insan figürü çizmiştir. Asaf çizdiği resim için “İstediğim şeyi almama izin vermedikleri için üzuldüm.” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü hayal kırıklığı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 43: Sude' nin çalışması “üzüntü” (6.sınıf)

Sude üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü büyük babamın halidir. Çünkü büyük babam şeker hastası ve yatalak, makineye bağlı yaşıyor ve ben onun yanında olamıyorum. Çünkü Bursa’da” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Sude üzüntüyü anlatmak için yatakta yatan, makineye bağlı büyük babasını çizmiştir. Büyük babasının gözünden bir ok çıkararak bir gözü eksik, ameliyatla kaybetmiş yazısını yazmıştır. Sude çizdiği resim için “Büyük babam makineye bağlı yaşıyor ve hiç hareket edemiyor. O yüzden işlerini bile yatarak veya oturarak hallediyor.” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü büyük babasının rahatsızlığı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 44: Berk’ in çalışması “üzüntü” (6.sınıf)

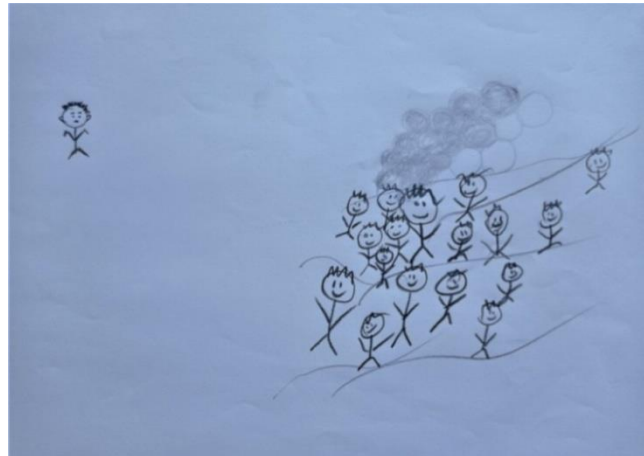
Berk üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü denemedir. Çünkü düşük alınca ailem üzülüyor” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Berk üzüntüyü anlatmak için deneme sınavı kitapçığı, optik form, kalem, silgi ve üzgün yüzü çizmiştir. Berk çizdiği resim için “Deneme” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü deneme sınavı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 45: Derya' nın çalışması “üzüntü” (7.sınıf)

Derya üzüntüyü anlatmak için “Üzüntü dostluğu ifade eder. Çünkü bir insan onun arkadaşı olsa da eskiden, onla kalır ve onla dost olurdu. Şimdi onu satar ve yeni dostunu bulur. Oda gelir ve 2 arkadaşı satar ama onu dostu diye bilmez ve sırlarını söylemez. İşte sahte dostluk budur. Arkadaşını seçerken doğru seç” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Derya üzüntüyü anlatmak için sarı renkte güneş, mavi mor renkte kalp ve kırık kalp, siyah renkte kalp, daire ve ay çizmiştir. Derya çizdiği resim için “Aşk hep üzüntünün yoludur. O yüzden herkes bir insana aşık olmadan önce bir kere daha düşünmelidir.” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu dostluk olarak ifade etmiştir ancak sanatsal çalışmasında üzüntüyü aşk ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4. 46: Cansu'nun çalışması “üzüntü” (8.sınıf)

Cansu üzüntüyü anlatmak için “*Üzüntü yalnızlıktır. Çünkü yalnız kalınca insan üzülür mutsuz olur*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Cansu üzüntüyü anlatmak için sağ tarafta kalabalık bir sürü insan figürleri çizmiştir. Sol tarafta ise yalnız, tek başına bir insan figürü çizmiştir. Cansu çizdiği resim için “*Dışlanılmak veya yalnız kalmak insanı mutsuz eder.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü yalnızlık ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 47: Betül’ ün çalışması “üzüntü” (8.sınıf)

Betül üzüntüyü anlatmak için “*Üzüntü aç kalmaktır. Çünkü şu hayatta benim için en önemli olan şey yemektir. Yemek yemediğim zaman hem sinirli hem de üzgün oluyorum*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Betül üzüntüyü anlatmak için kilolu, gözünden yaşlar akan ama gülen bir kız figürü ve yanlarında çarpı olan 3 tane yuvarlak pizza çizmiştir. Betül çizdiği resim için “*Feraye 1.sınıfa gidiyordu ve yemek yemeyi çok seviyordu. Ama obez olduğunu öğrenince ailesi yemeklerle Feraye’nin arasına mesafe koymuştu. Feraye o gün bugündür mutsuz.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü yemek yiyememek ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 48: Eymen’ in çalışması“üzüntü” (8.sınıf)

Eymen üzüntüyü anlatmak için “*Üzüntü buzdolabını açtığında boş olmasıdır. Çünkü açım, aç kalımdır*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Eymen üzüntüyü anlatmak için arçelik markalı yarı boş buzdolabı çizmiştir. Buzdolabının içinde peynir, 2 tencere, su, ketçap, mayonez, süt çizmiştir. Eymen çizdiği resim için “*Buzdolabı*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü boş buzdolabı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

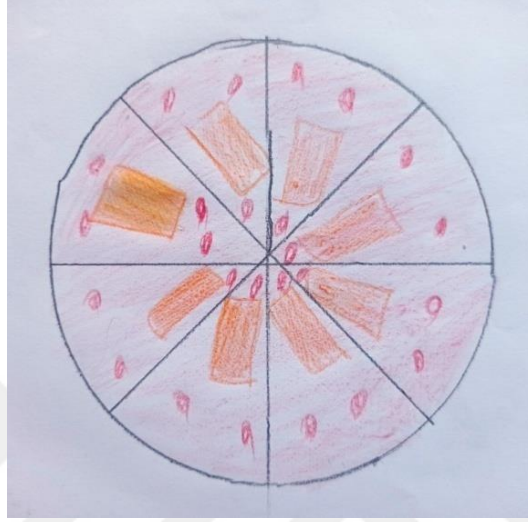
Şekil 4. 49: Seda’ nın çalışması “üzüntü” (8.sınıf)

Seda üzüntüyü anlatmak için “*Üzüntü arkadaşır. Çünkü hep kötü davranıyorlar ve bu beni üzüyor*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Seda üzüntüyü anlatmak için sağ köşeyi siyah boyayarak sola doğru siyahın tonlarını çizmiştir. Seda

izdiği resim için “*Karanlıktan korkuyorum.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda ğrenci metaforu arkadaş olarak ifade etmiştir ancak sanatsal çalışmasında üzüntüyü karanlıktan korkmak ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

şekil 4. 50: Batuhan’ nın çalışması “znt” (8.sınıf)

Batuhan üzüntüyü anlatmak için “*znt pizzanın peynirsiz olmasıdır. Çünkü peynir pizzanın ana maddelerindendir. Eğer pizza yerken o peynirin tadını almazsam pizzanın yarısı yokmuş gibi üzülürüm. Helede dört peynirli pizzada bir tanesinin bile olmaması bir hayal kırıklığı ve büyük bir üzüntü veriyor. O yüzden pizzalara bol peynir koyun*” ifadesini kullanmıştır. Resim incelendiğinde Batuhan üzüntüyü anlatmak için yuvarlak bir pizza çizmiştir. Batuhan çizdiği resim için “*(Cheddar peynirli pizza sucuklu)*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin üzüntüyü pizzanın peynirsiz olması ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

4.10.Ortaokul ğrencilerinin Mutluluk ve üzüntü Kavramlarını Resimlerine Nasıl Yansıttıklarına Dair Benzerlik ve Farklılıklar

Öğrenciler mutluluğu yansıtırken sevdikleri, zevk aldıkları şeyleri, üzüntüyü yansıtırken de sevmedikleri, üzüldükleri durumları aktarmışlardır. Mutluluğu aktarmak için arkadaşlık, gülümsemek, aile, oyun, futbol gibi kavramları tercih ederken, üzüntüyü aktarmak için de başarısızlık, mağlubiyet, siyaset, elde edememek, güvensizlik, yemek yiyememek gibi kavramları daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin

mutluluk ve kavramına ilişkin metaforları ile çizdiği resimler arasındaki ilişki durumuna bakıldığında birbiriyle örtüştüğü tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin mutluluğu daha çok arkadaşlık, aile, gülümsemek gibi mutlu oldukları kavramlar ile üzüntüyü başarısızlık, mağlubiyet, siyaset, yemek yiyememek gibi üzüntü duydukları kavramlar üzerinde dururken resimlerinde de aynı kavramları yansıttıkları tespit edilmiştir. Resimler incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin mutluluk ve üzüntü kavramını ifade biçimlerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Mutluluk kavramını ifade ederken kız öğrenciler daha çok aile, arkadaş, yemek gibi kavramları resimlerinde kullanırken, erkek öğrencilerin ise çoğunlukla bilgisayar oyunu oynamak, futbol, arkadaş gibi ifadeleri kullandıkları görülmüştür. Üzüntü kavramını yansıtırken, kız öğrenciler daha çok yemek yiyememek, güvensizlik, yalnızlık gibi kavramları resimlerinde kullanırken, erkek öğrencilerin ise çoğunlukla başarısızlık, mağlubiyet, siyaset gibi ifadeleri kullandıkları tespit edilmiştir. Kız öğrenciler mutluluk ve üzüntü kavramını ifade ederken daha çok yumuşak çizgi, şekilleri belirgin ve daha özenli resmetmişlerdir. Aynı zamanda mutluluk kavramı için en fazla kahverengi, siyah, mavi, yeşil, kırmızı, sarı ve turuncu gibi canlı renkleri kullanırken, üzüntü kavramını ifade ederken ise siyah, kırmızı, mavi ve yeşil gibi renkleri kullanmışlardır. Erkek öğrenciler mutluluk ve üzüntü kavramını ifade ederken daha sert çizgi ve şekiller kullanarak resmetmişlerdir. Aynı zamanda mutluluk kavramı için en fazla siyah, kahverengi, mavi ve yeşil gibi renkleri kullanırken, üzüntü kavramını ifade ederken ise siyah, mavi ve yeşil gibi renkleri kullanmışlardır. Bu farklılıkları sadece renk ve şekillerde değil resimlerde de kullandıkları görülmektedir. Mutluluğun aile olduğunu yazan öğrenciler aile kavramını yansıtırken aile üyelerini yan yana resmederek aile kavramını ifade etmişlerdir. Mutluluğun arkadaşlık olduğunu yazan öğrenciler arkadaşlık kavramını yansıtırken sevdiği arkadaşlarını resmederek ifade etmişlerdir. Mutluluğun gülümsemek olduğunu yazan öğrenciler gülümsemek kavramını yansıtırken gülen insanlar ya da gülen emojiyi resmederek mutluluk kavramını ifade etmişlerdir. Üzüntünün başarısızlık olduğunu yazan öğrenciler başarısızlık kavramını yansıtırken deneme sınavını, optik formu, cevap kağıdını, karneyi resmederek üzüntü kavramını ifade etmişlerdir. Üzüntünün mağlubiyet olduğunu yazan öğrenciler mağlubiyet kavramını yansıtırken Galatasarayın, Fenerbahçenin, Beşiktaşın yenilmesini resmederek üzüntü kavramını ifade etmişlerdir. Üzüntünün yemek yiyememek olduğunu yazan öğrenciler yemek yiyememek kavramını

yansıtırken boş buzdolabını, yemeğini paylaşmayan insanları, aç insanları resmederek üzüntü kavramını ifade etmişlerdir. Her iki duyguyu yansıtırken özgün ve yaratıcı oldukları görülmüştür. Öğrencilerin mutluluk resimlerini yorumlarken renk konusunda cesaretli adımlar attıklarını, üzüntü resimlerinde ise renk çok fazla tercih etmedikleri tespit edilmiştir. Bu ve benzeri etkinliklerinin öğrencilerin duygu ve düşüncelerinin ortaya çıkmasına olanak sağladığı ve yansıtma becerilerini geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin mutluluk ve üzüntü kavramına ilişkin benzer ifadelerine bakıldığında daha çok soyut ifadeler ile aktardıkları görülmüştür. Öğrencilerin sanatsal çalışmalarını aktarırken istekli oldukları, özgün ve yaratıcı çalışmalar ortaya çıkardıkları saptanmıştır. Öğrenciler çalışmalarını yaparken çoğunlukla kuru boya tekniğinden faydalanmışlardır. Kontür çizgilerine ağırlık vermişlerdir.

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma ortaokul öğrencilerinin duygularına (mutluluk ve üzüntü) ilişkin metafor algılarının sanatsal yaratıcılıklarına nasıl yansıdığının incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın ilk bulgusuna göre öğrencilerin mutluluk kavramına ilişkin toplam 47 tane metafor oluşturduğu, bu metaforlardan hiçbirine çok fazla yoğunlaşmadıkları ancak arkadaşlık, gülümsemek, aile, oyun, futbol gibi metaforların üzerinde daha çok durdukları görülmüştür. Elmas & Demir (2018) “5. sınıf öğrencilerinin okul olgusuna yönelik metaforik algılar” adlı araştırmalarında öğrencilerin okul olgusuna ilişkin ürettikleri ağaç, ev, kardeş, anne-baba, güzel/iyi, mutlu, sevgi, hayal, deniz, başarılı, oyun/oyun alanı, hayat gibi metaforlar ortaya konulmuştur. Fidan & Fidan (2016) “Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersi kavramına ilişkin metaforik algıları” adlı araştırmalarında öğrencilerin görsel sanatlar dersi kavramına yönelik ürettikleri hayat, insan, deniz, eğlenceli bir şey, güzel bir şey, oyun, duygular, sanat, mutluluk, hayaller gibi metaforlar ortaya konulmuştur. Çeliker & Akar (2015) “Ortaokul öğrencilerinin doğaya ilişkin metaforları” adlı araştırmalarında öğrencilerin doğaya ilişkin geliştirdikleri ağaç, her şey, aile, anne, arkadaş, kardeşlik, sevgi, dost, hayal, huzur, huzur kaynağı, mutluluk gibi ortaya konulmuştur. Sönmez ve Akıncan (2013) “Ortaokul öğrencilerinin “yardımseverlik” değeri ile ilgili metefor algıları” adlı araştırmalarında öğrencilerin yardımseverlikle ilgili geliştirdikleri sevgi, deniz, anne, ağaç, dost, arkadaş, kardeş, mutluluk, hayat, gülümsemek, aile gibi metaforları ortaya koymuşlardır. Bu bağlamda öğrencilerin olumlu ifadeler üzerinde durdukları söylenebilir. Bu bulguların mevcut bulgularda da aynı ifadelerin olması sebebiyle birbirinin desteklediği görülmektedir. Bu yaşlardaki öğrencilere hangi kavram verilirse verilsin bunu aslında en çok aile, dostluk, arkadaşlık, kardeşlik, oyun üzerine kurguladığı ve verilen her kavramda bu metaforları ortaya koydukları görülmüştür.

Öğrencilerin üzüntü kavramına ilişkin toplam 40 tane metafor oluşturduğu, bu metaforlardan hiç birine çok fazla yoğunlaşmadığı ancak talihsizlik, yokluk, mağlubiyet, başarısızlık gibi metaforların üzerinde daha çok durulduğu görülmüştür. Demirkaynak, Kaba & Ürey (2022) “Öğretmenlerin acil uzaktan eğitim kavramına ilişkin metaforik algıları” adlı araştırmalarında öğretmenlerin acil uzaktan eğitim

kavramına ilişkin ürettikleri yokluk, özlem, yalnızlık gibi metaforları ortaya koymuşlardır. Ayna & Deniz (2022) “Ücretli öğretmenlik: Bir metafor çalışması” adlı araştırmalarında okul yöneticilerinin, kadrolu öğretmenlerin ve ücretli öğretmenlerin ücretli öğretmenlik kavramına yönelik ürettikleri çaresizlik, mağduriyet, hayal kırıklığı, aşağılama, yetersiz gibi metaforlar ortaya konulmuştur. Değirmenci (2019) “Sınıf öğretmeni adaylarının “doğal afet” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforların incelenmesi” adlı araştırmasında öğretmen adaylarının doğal afet kavramına ilişkin ürettikleri çaresizlik, ölüm, yokluk, şiddet, hüznün, hayal kırıklığı, felaket gibi metaforlar ortaya konulmuştur. Doğan, Nacaroglu, Ablak (2021) “Sivrice depremini yaşamış ortaokul öğrencilerinin depreme ilişkin metaforik algılarının incelenmesi” adlı araştırmalarında öğrencilerin depreme ilişkin geliştirdikleri çaresizlik, kötü his, ölüm, sınav, kızgınlık, enkaz gibi metaforlar ortaya konulmuştur. Bu bulguların mevcut çalışmada da aynı ifadelerin olması sebebiyle birbirinin desteklediği görülmektedir.

Öğrencilerin mutluluğa ait kullandıkları metaforların 5 kategoride yer aldığı görülmüştür. Tabloya göre sevginin ifadesi olarak; anne sevgisi, ev, kardeşlik, aile, sevmek, ihtiyaç, abilik, dostluk ve zevkler, anne ve cennet, aşk ve müzik, sevdiğin insan, deniz, ağaç, sevildiğin ortam, sokak, sevdiğim şeyler, arkadaşlık. Düşüncenin ifadesi olarak; gülümsemek, huzur, hayal kurmak, sevinç, siyaset, iyi hissetmek, turan, önemsenmek, değişkenlik, acizlik, hayatın dengesi, her şey. Maddenin ifadesi olarak; hediye, yemek, kahve, araba, traktör. Etkinliğin ifadesi olarak; sanat, oyun, eğlenmek, bilgisayar, müzik, telefon, futbol, uyku. Zaferin ifadesi olarak; galibiyet, ders çalışmak, güzel, başarı, zenginliğin ifade edildiği görülmüştür. Kategoriler içerisinde en çok “sevginin ifadesi olarak mutluluk” olduğu tespit edilmiştir. Elmas ve Demir (2018) araştırmalarında öğrencilerin okul olgusuna ilişkin ürettikleri metaforlar “doğa”, “renk”, “aile”, “mutluluk”, “başarı”, “gelecek zaman”, “eğlence”, “içerik”, “meslek”, “yiyecek”, “kaygı”, “baskı” 12 kategoride incelendiği söylenebilir. Fidan ve Fidan (2016) araştırmalarında öğrencilerin görsel sanatlar dersi kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar “yaşamın bir ifadesi olarak”, “tedavi edici olarak”, “olumsuz duyguların bir ifadesi olarak”, “eğlence ve zevk aracı olarak”, “duyguların yansıması olarak”, “yetenek ve yaratıcılık ifadesi olarak” ve “çeşitlilik ifadesi olarak” olmak üzere toplam 7 kategoride toplandığı söylenebilir. Çeliker & Akar (2015) araştırmalarında öğrencilerin doğaya ilişkin geliştirdikleri metaforlar “yaşanılan yer olarak doğa”,

“yaşam kaynağı olarak doğa”, “fedakar olarak doğa”, “heyecan ve huzur veren olarak doğa”, “yol gösterici olarak doğa”, “vazgeçilmez bir değer olarak doğa”, “ders veren olarak doğa”, “renk olarak doğa”, “çeşitlilik içeren olarak doğa” olmak üzere toplam 9 kategoride toplandığı söylenebilir. Sönmez ve Akıncan (2013) tarafından yapılan araştırmada yardımlaşma değerine ilişkin ortaokul öğrencilerinin geliştirdikleri metaforlar 5 kategoriye ayrılmıştır. Kategoriler kendi içinde değerlendirilmiştir. Oluşturulan kategorilerden bir “duygu olarak yardımseverlik”, “aile ve sosyal çevre olarak yardımseverlik”, “doğal çevre olarak yardımseverlik”, “nesne olarak yardımseverlik”, “görünmeyenler olarak yardımseverlik” olduğu ifade ettiği söylenebilir. Benzer çalışmalarda da duygulara yer verilmiştir. Bu bulguların da mevcut çalışmayı desteklediği görülmüştür. Bu bağlamda öğrencilerin en çok duygular üzerine kurguladığı kategorileri ortaya koydukları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin üzüntüye ait kullandıkları metaforların 4 kategoride yer aldığı görülmüştür. Tabloya göre umutsuzluğu ifadesi olarak; okul, çaresizlik, talihsizlik, hastalık, ağlamak, başarısızlık, depresyon, yalnızlık, mağlubiyet, yokluk, ölüm acısı, ayrılık, sınav kaygısı, eşyanın zarar görmesi, kaza, güvenmek, bağlanma korkusu, yokluk ve yalnızlık. Düşüncenin ifadesi olarak; kötü his, siyaset, acı çekmek, öfke, üzülme, mutsuzluk, özlem, denge, hissiyat, kötü bir şey. Değersizliğin ifadesi olarak; reddedilmek, ihanet, hiçbir şey. Tutumun ifadesi olarak; kırılmak, mağduriyet, şiddet, kısıtlanmak, alay edilmesi, kavga, dostluğun bozulması, telefonla oynamak, mecburiyet. Kategoriler içerisinde en çok “umutsuzluğun ifadesi olarak üzüntü” olduğu tespit edilmiştir. Demirkaynak, Kaba & Ürey (2022) araştırmalarında acil uzaktan eğitim kavramına ilişkin öğretmenlerin ürettikleri metaforlar “aldatıcı bir olgu olarak acil uzaktan eğitim”, “çaresizlik hissettiren bir olgu olarak acil uzaktan eğitim”, “fayda sağlayan bir olgu olarak acil uzaktan eğitim”, “kişisel çaba gerektiren bir olgu olarak acil uzaktan eğitim”, “yetersiz bir olgu olarak acil uzaktan eğitim”, “zorlayıcı bir etmen olarak acil uzaktan eğitim” olmak üzere toplam 6 kategoride toplandığı söylenebilir. Ayna & Deniz (2022) araştırmalarında ücretli öğretmenlik kavramına yönelik okul yöneticilerinin, kadrolu öğretmenlerin ve ücretli öğretmenlerin ürettikleri metaforlar “adaletsizlik”, “güvence”, “emek ve mücadele”, “ihtiyaç/zorunluk”, “mesleki itibar”, “eğitimin niteliği” ve “istihdam sorunu” olmak üzere 7 ana kategori altında toplanmıştır. Değirmenci (2019) araştırmasında doğal afet kavramına ilişkin öğretmen adaylarının

ürettikleri “zarar verici ve yok edici olarak doğal afet”, “istenmeyen davranış, duygu ve durum olarak doğal afet”, “çaresizlik durumu olarak doğal afet”, “uyarıcı olarak doğal afet”, “olağanüstü varlık olarak doğal afet”, “hastalık türü olarak doğal afet”, “hayvan türü olarak doğal afet”, “eğitim-öğretim unsuru olarak doğal afet”, “temel ihtiyaç olarak doğal afet” olmak üzere 9 kategoride incelendiği söylenebilir. Doğan, Nacaroglu, Ablak (2021) araştırmalarında deprem kavramına yönelik öğrencilerin ürettikleri metaforlar “Deprem Oluşma Şekli”, “Deprem Sonuçları” ve “Deprem Sebepleri”; alt kategoriler ise makine/araç-gereç, doğal afet, insan davranışı ve zaman psikolojik sonuçlar, toplumsal sonuçlar ve dinsel sonuçlar, dinsel sebepler olmak üzere 3 kategori ve 8 alt kategori altında toplanmıştır. Benzer çalışmalarda da duygulara yer verilmiştir. Bu bulguların da mevcut çalışmayı desteklediği görülmüştür.

Ortaokul öğrencilerinin mutluluk ve üzüntüyü sanatsal çalışmalarına nasıl yansıttıklarına bakıldığında mutluluk için arkadaşlık, gülümsemek, aile, oyun gibi kavramları aktarırken, üzüntüyü için ise başarısızlık, mağlubiyet, siyaset, elde edememek, güvensizlik, yemek yiyememek gibi kavramları daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerinin mutluluğu ve üzüntüyü yansıtmada istekli oldukları görülmüştür. Öğrencilerin mutluluk resimlerini yorumlarken renk konusunda cesaretli adımlar attıkları, özgün ve yaratıcı oldukları görülmüştür. Üzüntü resimlerini yorumlarken ise renk çok fazla tercih etmedikleri, özgün ve yaratıcı oldukları görülmüştür. Öğrencilerin mutluluk ve üzüntü kavramına ilişkin metaforları ve çizdikleri resimlerin birbiriyle örtüştüğü tespit edilmiştir. Öğrenciler resimlerinde kontur çizgilerine ağırlık vermişlerdir. Teknik olarak genelde kuru boya tercih edilmiştir. Bu tarz etkinliklerinin öğrencilerin kendilerini ifade ettikleri, duygu ve düşüncelerinin ortaya çıkmasına olanak sağladığı ve yansıtmada becerilerini geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Aksu & Taşkesen (2022) araştırmalarında öğrenciler resimleri yorumlarken renk konusunda cesaretli adımlar attıkları, özgün ve yaratıcı oldukları tespit edilmiştir. Serin & Taşkesen (2021) öğrencilerin sanat ile ilgili görüşlerine bakıldığında, duygularını daha rahat anlattıklarını, kendilerini özgürce ifade ettiklerinden bahsetmişlerdir. Aksak & Taşkesen (2021) araştırmalarında kız çocukları pembe, kırmızı, sarı gibi canlı renkler kullanırken, erkek çocuklarının daha sert çizgi kullandığı, renk olarak da siyah ve kırmızı renklerini tercih ettikleri görülmüştür.

Ortaokul öğrencilerinin yazdıkları ve çizdikleri mutluluk, üzüntü kavramı arasındaki ilişki durumuna bakıldığında birbiriyle örtüştüğü tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrenciler mutluluğu yansıtmak için daha çok arkadaşlık, aile, gülümsemek gibi mutlu oldukları kavramlar üzerinde dururken resimlerinde de aynı kavramları yansıttıkları görülmüştür. Öğrencilerin üzüntüyü aktarmak için ise daha çok başarısızlık, mağlubiyet, siyaset, yemek yiyememek gibi üzüntü duydukları kavramlar üzerinde dururken resimlerinde de aynı kavramları yansıttıkları tespit edilmiştir. Karademir & Demirel (2020) araştırmalarında çocukların “öğretmen” kavramına yönelik uygun metaforlar geliştirdikleri çizdikleri resimlerde kullanılan imgeler ile benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Günaydın vd. (2019) araştırmalarında afet kavramına yönelik katılımcıların afet kapsamında ilk görüşlerinin deprem olduğu tespit edilmiştir. Resimlerin yorumlanma sonuçlarında da deprem vurgusu ilk sırayı aldığı benzerlik göstermiştir. Çağlar (2017) araştırmasında çocukların “çevre sorunları” kavramına yönelik algılarını çizdikleri resimlerde kullanılan simgeler ile çevre sorunlarına yönelik ifadeleri benzer olduğu tespit edilmiştir. Tatlı & Güngöraytar (2017) araştırmalarında çocukların değerler eğitimi kapsamında verilen kavramlara yönelik uygun metaforlar geliştirdikleri, resimlerindeki imgelerin ve resimlerini ifade etme biçimlerinin bu metaforlar ile örtüştüğü tespit edilmiştir. Türkcan & Girmen (2012) araştırmalarında öğrencilerin şiir ve resimlerindeki hem anlatım biçimlerinin hem de işledikleri konuların benzer olduğu görülmüştür.

Ortaokul öğrencileri mutluluk ve üzüntü kavramını aktarırken daha fazla soyut kavramları kullanmışlardır. Öğrenciler mutluluğu yansıtırken sevdikleri, zevk aldıkları şeyleri, üzüntüyü yansıtırken de sevmedikleri, üzüldükleri durumları aktarmışlardır. Altun & Apaydın (2013) araştırmalarında öğrencilerin eğitime yönelik soyut ve somut metaforlardan yararlanma düzeyleri karşılaştırıldığında öğrencilerin daha çok somut metafor imgelerini kullandıkları tespit edilmiştir. Dünder (2022) çalışmasında afiş iletiminde kullanılan metaforlar ile toplumsal sorunlar yeniden tanımlanmış ve çözüm yolları toplumsal kültürel semboller üzerinden anlatım gerçekleştirilmiştir. Afiş iletilerindeki kullanılan metaforların türleri ontolojik, soyut ve somut metaforlara yer verildiği tespit edilmiştir. Aktepe vd. (2020) araştırmalarında çalışkanlık değerine ilişkin metaforlarından 5.sınıf öğrencilerinin metafor oluştururken somut kavramlar kullandıkları, 6. sınıf ve 7. sınıf öğrencilerinin oluşturduğu metaforlar somut ve soyut

kavramları oluştururken, 8.sınıf öğrencileri soyut kavramları içerecek şekilde kullandıkları söylenebilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre ortaokul öğrencilerinin duygularına (mutluluk ve üzüntü) ilişkin algılarını metafor yoluyla tespit etmek amacıyla mutluluk ve üzüntü kavramının öğrenciler için ne ifade ettiği ve bu metaforu açıklamaları istenmiştir. Çünkü her öğrenci aynı metafora farklı anlamlar yükleyebilmektedir. Öğrenciler mutluluk kavramını anne sevgisi, hediye, ev, sanat, zenginlik, gülümsemek, oyun, eğlenmek, kardeşlik, ders çalışmak, bilgisayar, huzur, hayal kurmak, arkadaşlık, sevinç, müzik, yemek, iyi hissetmek, aile, dostluk ve zevkler, siyaset, başarı, her şey, telefon, abilik, futbol, anne ve cennet, uyku, kahve, sokak, sevmek, turan, ağaç, araba, aşk ve müzik, sevdiğin insan, hayatın dengesi, sevildiğin ortam, galibiyet, önemsenmek, deniz, değişkenlik, sevdiğim şeyler, güzel, acizlik, ihtiyaç, traktör metaforları ile ifade etmişlerdir. En çok kullanılan metaforlar arkadaşlık, gülümsemek, aile, oyun kavramlarıdır. Öğrenciler üzüntü kavramını kötü his, ağlamak, başarısızlık, telefonla oynamak, siyaset, okul, hastalık, acı çekmek, kırılmak, güvenmek, depresyon, yalnızlık, reddedilmek, mağlubiyet, mağduriyet, yokluk, hiçbir şey, şiddet, özlem, hissiyat, kısıtlanmak, alay edilmesi, eşyanın zarar görmesi, dostluğun bozulması, sınav kaygısı, çaresizlik, talihsizlik, kavga, denge, üzülme, öfke, mutsuzluk, ölüm acısı, ihanet, kaza, yokluk ve yalnızlık, mecburiyet, ayrılık, bağlanma korkusu, kötü bir şey metaforları ile ifade etmişlerdir. En çok kullanılan metaforlar talihsizlik, yokluk, mağlubiyet, başarısızlık kavramlarıdır. Öğrencilerin mutluluğa ait kullandıkları metaforların 5 kategoride yer aldığı görülmüştür. Sevginin ifadesi olarak; anne sevgisi, ev, kardeşlik, aile, sevmek, ihtiyaç, abilik, dostluk ve zevkler, anne ve cennet, aşk ve müzik, sevdiğin insan, deniz, ağaç, sevildiğin ortam, sokak, sevdiğim şeyler, arkadaşlık. Düşüncenin ifadesi olarak; gülümsemek, huzur, hayal kurmak, sevinç, siyaset, iyi hissetmek, turan, önemsenmek, değişkenlik, acizlik, hayatın dengesi, her şey. Maddenin ifadesi olarak; hediye, yemek, kahve, araba, traktör. Etkinliğin ifadesi olarak; sanat, oyun, eğlenmek, bilgisayar, müzik, telefon, futbol, uyku. Zaferin ifadesi olarak; galibiyet, ders çalışmak, güzel, başarı, zenginlik. Kategoriler içerisinde en çok “sevginin ifadesi olarak mutluluk” olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin üzüntüye ait kullandıkları metaforların 4 kategoride yer aldığı görülmüştür. Umutsuzluğun ifadesi olarak; okul, çaresizlik, talihsizlik, hastalık, ağlamak, başarısızlık, depresyon, yalnızlık, mağlubiyet,

yokluk, ölüm acısı, ayrılık, sınav kaygısı, eşyanın zarar görmesi, kaza, güvenmek, bağlanma korkusu, yokluk ve yalnızlık. Düşüncenin ifadesi olarak; kötü his, siyaset, acı çekmek, öfke, üzülme, mutsuzluk, özlem, denge, hissiyat, kötü bir şey. Değersizliğin ifadesi olarak; reddedilmek, ihanet, hiçbir şey. Tutumun ifadesi olarak; kırılmak, mağduriyet, şiddet, kısıtlanmak, alay edilmesi, kavga, dostluğun bozulması, telefonla oynamak, mecburiyet. Kategoriler içerisinde en çok “umutsuzluğun ifadesi olarak üzüntü” olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerden daha sonra mutluluk ve üzüntü kavramına ilişkin zihinlerinde çağrıştırdığı imge/anlam üzerine bir resim çizmeleri ve resimlerinin ne anlattığını yazmaları istenmiştir. Metafor yoluyla öğrenciler mutluluk ve üzüntü kavramına ilişkin düşüncelerini ortaya koyarken, resimleriyle de anlamların ortaya çıktığı görülmüştür. Öğrencilerin mutluluk ve üzüntüyü sanatsal çalışmalarına nasıl yansıttıklarına bakıldığında mutluluk için arkadaşlık, gülümsemek, aile, oyun gibi kavramları aktarırken, üzüntüyü için ise başarısızlık, mağlubiyet, siyaset, elde edememek, güvensizlik, yemek yiyememek gibi kavramları daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerinin mutluluğu ve üzüntüyü yansıtırma konusunda istekli oldukları görülmüştür. Bu bağlamda öğrenciler resim yaparken kendileriyle dertleşircesine tüm duygularını kağıda rahatlıkla aktarabildikleri için bu çalışmada yer almak onlar için keyifli olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin mutluluk resimlerini yorumlarken renk konusunda cesaretli adımlar attıkları, özgün ve yaratıcı oldukları görülmüştür. Üzüntü resimlerini yorumlarken ise renk çok fazla tercih etmedikleri, özgün ve yaratıcı oldukları görülmüştür. Bu sebeple ortaokul öğrencilerinin dış uyaranlara açık bir şekilde aktif olarak doğayı ve kendi çevrelerindeki nesneleri gözlemleme yetisinin gelişmiş olması ve merak duyguları bu çalışmaların ortaya çıkmasında önemli bir etken olduğu düşünülmektedir. Öğrenciler resimlerinde kontur çizgilerine ağırlık vermişlerdir. Bu bağlamda öğrenciler cesaretlerini göstererek, duygularını vurgulamak amacıyla kontür çizgilerine yer vermiş olabilirler. Teknik olarak genelde kuru boya tercih edilmiştir. Öğrencilerin mutluluk ve üzüntü kavramına ilişkin metaforları ve çizdikleri resim arasındaki ilişki durumuna bakıldığında birbiriyle örtüştüğü tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrenciler mutluluğu yansıtmak için daha çok arkadaşlık, aile, gülümsemek gibi mutlu oldukları kavramlar üzerinde dururken resimlerinde de aynı kavramları yansıttıkları görülmüştür. Öğrencilerin üzüntüyü aktarmak için ise daha çok başarısızlık, mağlubiyet, siyaset, yemek yiyememek gibi

üzüntü duydukları kavramlar üzerinde dururken resimlerinde de aynı kavramları yansıttıkları tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrenciler mutluluğu yansıtırken sevdikleri, zevk aldıkları şeyleri, üzüntüyü yansıtırken de sevmedikleri, üzüldükleri durumları aktarmışlardır. Sonuç olarak öğrenciler duygularını başarılı bir şekilde yansıttıkları görülmüştür.

Öneriler

Öğrencilerin duygularını dışarı vururken Görsel Sanatlar dersinin iyi bir araç olduğu düşünülmektedir. Bu tip çalışmalara daha sık yer verilmesi önerilmektedir.

Görsel sanatlar dersi içinde farklı konuların işlenmesinin öğrencilerinin yaratıcılığına katkı sağlayacağı düşünüldüğü için bu tip çalışmalara daha sık yer verilmesi önerilmektedir.

Metaforun öğrencilerin duygularını ifade ederken iyi bir araç olması açısından Görsel Sanatlar Öğretim Programında kazanım olarak yer verilebilir.

KAYNAKÇA

- Akarca, A. (2018). İlkokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersine İlişkin Tutumları: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Örneği. *Yakındoğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kıbrıs*.
- Akbaş, Y., & Gençtürk, E. (2013). Coğrafi Bilgi Sistemi Kavramına Metaforik Bakış. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 179-196.
- Akkurt, S., & Boratav, O. (2018). Neden Sanat Eğitimi?. *International Journal of Scholars in Education*, 1(1), 54-60.
- Aksak, E., & Taşkesen, S. (2021). A Semiotic Approach On The Effects Of Cartoons On The Creativity Of The Primary School Students. *International Journal of Fine Arts Education Research (UGSEAD)*, 4(1).
- Aksu, M., & Taşkesen, S. (2022). Ortaokul Öğrencilerinin Pedagojik Sanat Eleştirisi Algı Düzeylerinin ve Sanat Eleştirisi Etkinliklerinin Sanatsal Çalışmalarına Yansıması. *International Journal of Fine Arts Education Research (UGSEAD)*, 5(2).
- Akşahin, N. (2022). 2006 yılı Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8) ile 2018 yılı Görsel Sanatlar Dersi (1-8) Programın karşılaştırılması (Master's thesis, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Aktepe, V., Uzunöz, A., & Sarıçam, İ. (2020). Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Çalışkanlık Değerine Yönelik Metafor Algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 449-466.
- Altay, N. (2019). Modern Sanatta Teknolojinin Sanat Eserine Dönüşmesi. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Altun, S. A., & Apaydın, Ç. (2013). Kız ve Erkek Öğretmen Adaylarının “Eğitim” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 329-354.
- Artut, K. (2004). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. (3.Basım) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Artut, K. (2013). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Aslantaş, S. (2014). Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2014(2), 185-196.
- Aşılioğlu, E. (2012). İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Dersi Programının Sanat Eğitimi İlkelerinin İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 231-240.
- Aydın, C. E. (2022). Görsel Sanatlar Öğretmenlerinin ve Öğretim Üyelerinin Görsel Sanatlar Dersine İlişkin Görüşleri. Yüksek lisans tezi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aydın, S., & Alakuş, A. O. (2009). İşbirlikli Öğrenmeyle Görsel Sanatlar Dersini İşlemenin Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenilenlerin Kalıcılığına Etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 63-77.
- Ayna & Deniz (2022) Ücretli Öğretmenlik: Bir Metafor Çalışması. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 53-71.

- Aytar, F., Eren, C. K., Aşkan, M., & Şahin, S. (2019). Beş-Altı Yaş Çocuklarının Temel Duygu Durumlarını İfade Ediş Biçimlerinin Çizdikleri Resimleri Yoluyla İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Arastirmalari Dergisi*, 9(1).
- Azılıoğlu, K., & Yılmaz, M. (2021). Toplumsal ve kültürel değişimlerin sanat eğitimine yansımaları. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 443-461.
- Balçık, E., & Taşkesen, S. (2022) Ortaokul Öğrencilerinin Sevgi Kavramını Algılamalarına İlişkin Göstergebilimsel Yaklaşım. *Sanat Eğitim Dergisi*, 10(2), 145-161.
- Baltacı, H. & Eker M. (2019). Türkiye’de İlk ve Ortaokul Öğrencilerinin Yaratıcılıklarının Geliştirilmesinde Görsel Sanatlar Eğitiminin Önemi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(71), 1089-1102.
- Bozdoğan, K., & Sünbül, A. M. (2016). Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin ‘Müze’ Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31), 107-127.
- Bulut Özek, M. (2019). Ortaokul öğrencilerinin teknoloji algılarının resimler yoluyla incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 1-10.
- Buyurgan, S. & Buyurgan, U. (2012). *Sanat Eğitimi ve Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ceylan, A. (2016). *Aile Kavramına İlişkin Metaforik Algıların Belirlenmesi* (Master's thesis, Sakarya Üniversitesi).
- Çağlar, A. (2017). 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Çevre Sorunlarına Yönelik Algıları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2017(9), 311-320.
- Çelik, M. E. (2022). *Estetik ve Politika Bağlamında Sanat Eserinde Arşiv Kullanımı*. Yüksek Lisans Eser Metni. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Çeliker, H., & Akar, A. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Doğaya İlişkin Metaforları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 101-119.
- Çınar, Y. (2019). Çağdaş Fotoğraf Sanatında Metafor Olarak Beden. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Dağdağ, F. E. (2017). Görsel İletişimin Tarihi, Kültürel ve Estetik Nesnesi Olan Diyarbakır Surları ve Sembolik Motifleri. *Dicle Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Mühendislik Dergisi*, 8(2), 307-318.
- Değirmenci, Y. (2019). Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Doğal Afet” Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi. *International Journal of Geography and Geography Education*, (39), 83-94.
- Demirkaynak, K., Kaba, S., & Ürey, M. (2022). Öğretmenlerin Acil Uzaktan Eğitim Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 905-927.
- Doğan, S. Ü. (2020). Ergenlerde Duygu Farkındalığı ve Duygu Düzenleme: Duygu Farkındalığının Yordayıcı Rolünün ve Ters-Yüz Filmi Temelli Psikoeğitim Programının Etkililiğinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Doğan, M., Nacaroğlu, O., & Ablak, S. (2021). Sivrice Depremini Yaşamış Ortaokul Öğrencilerinin Depreme İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi: Malatya İli Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (51), 384-402.
- Dündar, F. N. (2022). Afiş Tasarımında Metafor Kullanımı. *Uluslararası Disiplinlerarası ve Kültürlerarası Sanat*, 7(15), 167-176.
- Elkoyun, Ö. (2007). Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Öğretmenler Tarafından Bilinmişlik Düzeyi ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- Elma, Y. E., & Erzen (2022). 48-72 Aylık Çocukların Duygular Temasına Yönelik Gerçekleştirilen Çizimlerinin İncelenmesi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 9(3), 539-555.
- Elmas, S. A., & Demir, E. (2018). 5. Sınıf Öğrencilerinin Okul Olgusuna Yönelik Metaforik Algıları. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 51(3), 45-70.
- Erkuzu, D., & Çoban, A. (2019). Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze görsel sanatlar dersi. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 5(2), 239-253.
- Fidan, B., & Fidan, M. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2).
- Goleman, D. (2018). *Duygusal Zeka* (Çev. B. Seçkin Yüksel, O. Deniztekin). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Gökay, M., & Demir, A. (2006). Farklı Eğitim Seviyelerinde Estetik Beğeni. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 329-342.
- Gökaydın, N. (1996). Amaç, Çocuğun ve Gencin Yaratıcı Gücünü ve Estetik Sezgisini Geliştirmek Olmalıdır. *Milli Eğitim*, 131(1), 27-28.
- Günaydın, G., Karaoğlu, N. D. E., & Günaydın, M. (2019). Afet Kavramı Konusunda Görüşlerin Resim Çizme Yoluyla İncelenmesi. *Hastane Öncesi Dergisi*, 4(2), 67-77.
- Güneş, N. (2015). Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Çağdaş Sanat Dersi Öğretiminde Kullanılmasının Kalıcılığa Etkisi. *Tarihin Peşinde Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (13), 365-380.
- Gürten, E. (2009). Sahne Sanatlarında Yönetim ve Etkili İletişim. Yüksek lisans tezi. İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İçmeli, C. (2013). Çocukta Dini Duygu ve Düşüncenin Gelişmesi. *Konuralp Medical Journal*, 5(3), 66-75.
- İlhan, A. Ç. (2004). İlköğretim Resim-İş Dersinin İlköğretim Müfettişleri Tarafından Değerlendirilmesi, *Milli Eğitim Dergisi*. 161: 1-7.
- Jacobs Bao, K., & Lyubomirsky, S. (2012). The Rewards Of Happiness. In I. Boniwell ve S. David (Eds.), *Oxford Handbook Of Happiness* (pp. 119- 133). Oxford: Oxford University Press.
- Kahraman. D. (2014). Sınıf Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersi Programının Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşleri ve Çözüm Önerileri. *Türkiye Sosyal Araştırma Dergisi*, 14(1), 221-240.

- Karataş, T. (2018). Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü, İstanbul: İz Yayıncılık.
- Karip, F. (2019). Görsel Sanatlar Öğretmenlerinin Sanat Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *SED-Sanat Eğitimi Dergisi*, 7(2), 179-196.
- Keyifli, Ş. (2013). Eğitim ve Din Eğitimi. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 13(2), 31-54.
- Kırıçoğlu, O. T. (2002). “Beşikten Mezara Sanat ve Kültür Eğitimi”. *Çoluk Çocuk Dergisi*, 10. 31.
- Kırıçoğlu, O. T. (2002). *Sanatta Eğitim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Koçak, R. (2002). Aleksitimi: Kuramsal Çerçeve Tedavi Yaklaşımları ve İlgili Araştırmalar. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 35(1), 183-212.
- Koçer, M. B. (2020). Metafor Kavramının Çağdaş Sanatta Yorumlanması. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Laçınbay, K. (2020). Estetik Algılama ve Sanatsal Yaratım Sürecinde Sanat Motivasyonunun Önemi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(2), 775-795.
- Lakoff, George –Johnson, (2010). “*Metaforlar Hayat, Anlam ve Dil*”, (Çev. Gökhan Yavuz Demir), Paradigma Yayıncılık, İstanbul, 11.
- MEB, (2018). Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). Ankara.
- MEB Yeniçiftlik İlkokulu (2019). Temel Duygularımız Nelerdir? Duygularımız Nasıl Ortaya Çıkar? https://bigayeniciftlikilkokulu.meb.k12.tr/icerikler/temel-duygularimiz-nelerdir-duygularimiz-nasil-ortaya-cikar_8400602.html adresinden 7 Nisan 2023 tarihinde alınmıştır.
- Mercin, L., & Alakuş, A. O. (2007). Birey ve Toplum İçin Sanat Eğitiminin Gerekliliği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (9), 14-20.
- Mercin, L., & Alakuş, A. O. (2009). Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi. *Ankara: Pagema Yayıncılık*.
- Nesse, R. M., & Ellsworth, P. C. (2009). Evolution, Emotions, and Emotional Disorders. *American Psychologist*, 64(2), 129–139. doi:10.1037/a0013503
- Özcan, M. (2017). Görsel Sanatlar (1-8 sınıflar) Dersi Programına Yönelik Görsel Sanatlar Öğretmenlerinin Görüşleri ve Çözüm Önerileri. Yüksek lisans tezi. Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özsarı, E., & Öğretim Özçelik, A. D. (2021). İlkokula Devam Eden Çocukların Olumlu ve Olumsuz Duygular ve Bağlanma Metaforlarının İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(232), 89-104.
- Özsoy, V. (2007). *Görsel Sanatlar Eğitimi*. (2.Baskı) Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Özsoy, V., & Mamur, N. (2019). *Görsel Sanatlar Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Öztürk, E. (2020). *Duygu Yönetim Becerileri ile Duygusal Emek Davranışlarının Okulun Duygusal İklimi Üzerindeki Etkileri*. Doktora tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Ramazan, O. & Öveç, Ö. (2017). 66-72 Aylık Çocukların Sevgi, Mutluluk, Korku, Üzüntü Duygularını Tanımlama Durumlarının ve Resmederken Kullandıkları Renklerin İncelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 265-289.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 459-496.
- San, İ. (1985). Sanat ve Yaratıcılık Eğitimi Olarak Tiyatro. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 18(1), 99-112.
- Serin, R., & Taşkesen, S. (2023). *Ortaokul Öğrencilerinin Soyut Sanat Algılarına Yönelik Bir Araştırma*. Yüksek lisans tezi. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi.
- Serin, R., & Taşkesen, S. (2021). Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi Tutumları ve Sanatı Yansıtma Biçimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi1. *SED Journal of Art Education*, 9(2).
- Soğukpınar, R., & Karışan (2022). D. Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Dersine Yönelik Algılarının Metafor ve Öğrenci Çizimleri Yoluyla İncelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(33), 217-249.
- Soydan, E., & Korkmaz, F. (2013). Batman’ da Yeni Bir Keşif: Deraser (arık) Mağara Resimleri. *Electronic Turkish Studies*, 8(6).
- Soyupak Yalçınkaya, A. (2020). Ortaokul (6. 7. Ve 8. Sınıf) Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Sahip Oldukları Metaforların Çizdikleri Resimler Yoluyla İncelenmesi. (Master's thesis, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Sönmez, Ö. F., & Akıncan, N. (2013). Ortaokul Öğrencilerinin “Yardımseverlik” Değeri İle İlgili Metefor Algıları. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, (7), 105-120.
- Şahin F, Altun ÖŞ (2020) The Relationship Between Perceived Family Support and Happiness Level Of Patients With Schizophrenia. *Journal of Psychiatric Nursing*, 11:181-187
- Şirin, A. (2008). Halk Eğitim Merkezlerinin Sanat Eğitimi Bağlamında Yetişkin Eğitimindeki Yeri ve Önemi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, *Konya: Selçuk Üniversitesi*.
- Taşdelen, V. (2010). Edebiyatın Varoluşsal Boyutu. *Bizim Külliye*, (46).
- Taşkesen, S. (2017). 3D Modelleme Programları ve Figür İmajlarının Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Desen Dersi Başarılarına ve Motivasyon Düzeylerine Etkisi. [Yayımlanmış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Tatlı, S., & Güngöraytar, F. A. (2017). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Değerlere İlişkin Algıları ve Bunları İfade Etme Biçimlerinin İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 21(2), 331-354.
- Taylor, W. (1984). *Metaphors of Education*. London: HeinemanEducationalBooks Ltd.
- Tepebaşı, F. (2013). *Metafor Yazıları* (1. Baskı). Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Toluyag, D. (2018). Bir Sanat Pratiği Olarak Giysi Metaforları. Sanatta Yeterlilik Tezi. Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.

- Topuz, S. K., & Erkanlı, H. (2016). Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadın ve Erkeğe Atfedilen Anlamaların Metafor Yöntemiyle Analizi. *Alternative Politics/Alternatif Politika*, 8(2).
- Tunalı, İ. (1989). *Estetik*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Tuzlak, B. (2004). Sanat Eğitimi ve Çevre İlişkisi İlköğretim (6. 7. 8.) Sınıf Öğrencilerinin Sanat Eğitimi ve Sanat Eğitiminin Çevredeki Sanatsal Objelere Etkisine İlişkin Görüşleri. Yüksek lisans tezi. Ankara Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Türkcan, B., & Girmen, P. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Şiir ve Resimlerinin Göstergebilimsel Analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 241-263.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri (2022). Duygu. <http://sozluk.gov.tr/> adresinden 29 Mart 2023 tarihinde alınmıştır.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri (2022). Üzüntü. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden 07 Eylül 2023 tarihinde alınmıştır.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri (2022). Mutluluk. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden 18 Aralık 2023 tarihinde alınmıştır.
- Uğurlu, H. (2008). Teknoloji Sanat İlişkisi: Günümüzde Teknolojik Sanatların Amacı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 247-262.
- Uyan, B. (2016). Metafor ve Ekslibris. *EX-LIBRIST-Uluslararası Ekslibris Dergisi*, 3(5), 122-128.
- Uygun, M. A. (2015). Öğretmen adaylarının geleneksel müzik türlerine ilişkin algılarının metaforlar aracılığı ile incelenmesi, *Akü Amader*, S:1, doi: 10.5578/AMRJ.8905.
- Uzunbacak, H. H., Akçakanat, T., & Erhan, T. (2019). Meslek Aşkı ve Mutluluk İlişkisi: İşin Anlamının Rolü. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(19), 294-317.
- Ünver, E. (2016). Neden ve Nasıl Sanat Eğitimi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 5(23), 865-878.
- Vermez, H. (2019). Çağdaş Sanatta Metaforik Nesneler (Master's thesis, Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü).
- Yalçın Wells, Ş. (2015). Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Öğretmen ve Sanatçı Algısına İlişkin Metafor Analizi A Study of Trainee Visual Arts Teachers Metaphorical Perception of the Concept of 'The Teacher' and 'The Artist'.
- Yarımca, H. H. (2018). Görsel Sanatlar Eğitiminin Öğrencilerin Katı Atık Sorununa Yönelik Farkındalık Düzeyleri Üzerindeki Etkisi (Nedim İnal Ortaokulu Örneği) Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yaşar, Ş., & Girmen, P. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Türkçe Dersi Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 13-23.
- Yaşmut, B. (2013). Piyano Eğitiminin Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Davranışlarına Etkisi (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Yıldırım, İ. (2022). Modern Psikolojide ve Klasik İslam Düşüncesinde Üzüntü Duygusu: Kindî Örneği. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 22(2), 366-386.

- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, M. A., & Duy, B. (2016). Ergenler İçin Üzüntü Düzenleme Ölçeğinin (eiüdü) Geliştirilmesi ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*.
- Yılmaz, M., & Çakmak, N. (2020). Ortaokul Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında ve Resimlerinde Kütüphane Algıları. *Türk Kütüphaneciliği*, 34(4), 744-772.
- Yılmaz, M., & Küpeli, A. E. (2017). Geçmişten günümüze resim sanatı ve reklam ilişkisi. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(17).
- Yuvacı, T. S. (2021). Ortaokul Öğrencilerinin, Öğretmenlerinin ve Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Algılarının Belirlenmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
-

EKLER

EK-1.: Öğrencilerin Mutluluk Duygusuna İlişkin Verilerinden Örnekler

1.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk bir ev dir.

Çünkü o evdeki yaşam
eğer güzel ise kişinin
mutlu olması daha mümkündür.
Oradaki yaşam sizin
kışkırtıcı düştür. Güzel
bir yaşam o evde varsa,
kisi çok mutlu olur.

Bu resimde barın bir mutluluk olduğunu anlatmak istedin. Ayrıca güneş bile mutlu olmuştur ve barın çiçeğini aydınlatmaktadırlar. Mutluluk duyuyordur. Yani kısaca barın olduğu anda güneş bile mutlu olmuştur.

2.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Sanat dir.

Çünkü bir sanat yapıpken insan rahatlar kendini huzurlu hisseder mesela resim yapıpken fırça beyaz boyayı almış, daha sonra yavaş yavaş fırçadaki boyayı, gerektikçe alarak yavaş yavaş, mutlu olmak için gerekeni yapmamak gibi geliyor bana.

Das rechte Bein ist ein wenig länger als das linke Bein.
Das linke Bein ist ein wenig kürzer als das rechte Bein.
Das linke Bein ist ein wenig länger als das rechte Bein.

3.Öğrenci

METAFOR YÖLÜYLE VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk gülmekten, oynamaktır.

Çünkü gülmek, eğlenmek, neşe olmak
denektir. Gülmek, eğlenmek, oynamak
denektir. Mutluluk, oynamaktır.
Hayatın, oynamaktır. Gülmek, oynamaktır.
Gülmek, oynamaktır. Gülmek, oynamaktır.

Ce 94^ü mutlu bir gah güzeldir ve eğlencelidir.
mutlu anlatır denizler? Mutlu olmak gülmek
sevdiğiyle birlikte, işleri galatlı, hoşgörülü ve iyi davranan
insanlar bu tür çok güzeldir. Sizler de böyle
olunmaz isterseniz. (7)

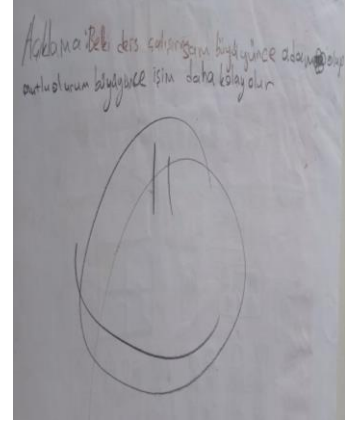
4.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Ders çalışmak dir.

Çünkü Ders çalışıp ayakta duramıyorum üstünde durucam inşallah Ders çalışsam büyüyeceğim daha çok rahat olacağım temizliği almaktan iyidir. Geceleri uykum plüsa oraya çok güzel şeyler alacağım

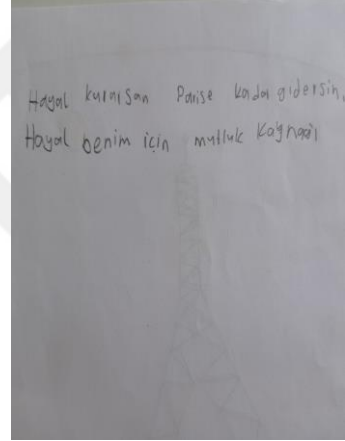
5.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Hayal kurmak dir.

Çünkü Hayal kurmak bence... Hayal kurmak... Gidebileceğin yerlerin kollarını açmak... Ama bir hayal olanın üstü sayılır... düşünmek... Hayal etmek... ve bence dizimden her şeyi düşünebilirim.

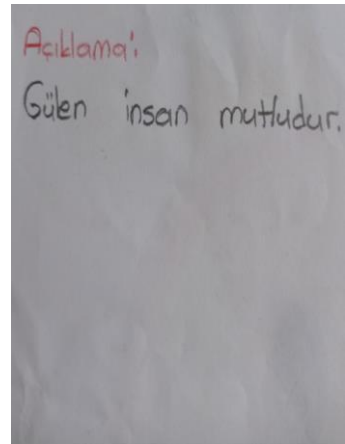
6.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Gülmek dir.

Çünkü Gülmek mutluluğu temsil eder. 😊

7.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk bir yemektir dir.

çünkü yemek bir alettir. Çünkü insan her çikolata veya yemek bulduğunda çok mutlu olur. Çünkü her şeye yemek olmasın ben olmam

Nadide çikolata
çips kekrek
Pınar süzen kekrek
benim bu kadar benim için her şey

8.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk benim için Sevgili Güliz'ime Hediye

çünkü mutlu olan insan bazen insanları karışık kişiye sevgi verir ve kocaman güldürür.

Sevgi benim için her şeydir. Çünkü ben her zaman mutlu olurum. Çünkü ben her zaman mutlu olurum. Çünkü ben her zaman mutlu olurum.

9.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Kankalık dir.

çünkü benim için arkadaşlarımı çok sevdiğimden ve hoşlandığımdan dolayı Mutluluk benim için kankalıktır.

Kankalarımı anlatıyorum ve çok seviyorum onları anlatmak bu işte

10.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Annem, babam ve kardeşlerimdir.

Çünkü Onlar Beni büyütüp beni sevdi.
Ben onlara nasıl teşekkür ederim.

Annemi
Babamı
Kardesimi
severim

11.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Yemeği ifade eder dir.

Çünkü Bir insan mutluysen yemek yersen mutlu
dursun. Mesela ben mutluysen yemek yemeği seversin.
Mutluluk mesela bir haber duyduğunda
herkes hepki gel belki yemek yiyelim diyor
ben de oyle düşünürüm ondan dolayı
Çünkü Yemeği Seviyorum Mesela takti takti
herşey B.

Yemeği sevdiğimden dolayı mutluluğu onla
buluyorum

12.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Kahve dir.

Çünkü İçine bütün derdleri
unutursun

Sessiz bir yerde kahve içmek

13.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Aile, Huzur dir.

Cünkü Bir aile ne olursa olsun mutlaka olursa
huzuru olur bu içinde dayanışma, karşılıklılaşma
gibi kavramlar ortaya çıkar böylece, gürültü ve
teğsik gibi kötü duygular gider huzur
mutluluktur. mutluluk ise huzur

Bir kış günü bahçede bir kızdan anem, kapa kapa yığın bir
Bacandan mahlut alırken, her kış mahlut ve hurma bir
gile para ası mahlutlu ifale ediyor. Çirici gıcık
mahlut AILE HUZURDUR...

14.Öğrenci

METAFAOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk sevilmektir dir.

çünkü sevginin her türlü selki bile güzeldir ve bunu bilmek bence Dünya'nın en güzel hissi. Biliyor muydunuz? Sevilediğinizi hissettiğinizde vücudunuzda bir huşu hareketi geçer ve paralarınızın daha hızlı iyileşmesini sağlar.

Benim için mutluluk müzik dinlemek

15.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk bir ağaç dir.

çünkü bir tohumu bin meyve verir

Bir ağaç... Ama sevgi ağaç...
Siyah-beyaz çünkü, Siyah ve beyaz
Kadın basit, celtiksizlik kadar karmaşık...

16.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU
 Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?
 Mutluluk 500 H.P.'lık Turbo Honda F1'dir.
 Çünkü Akademi oobanlarında nemi
 sadece bir cuma gününde, Anadolıya heron
 tanelinde waret'i akışa edip tüm
 asistan intanışın bentin pten mutluluk.
 "MarkAnadolı" caddelestinin girişine
 son ses üslup "Pioneer" nazaratürüm ile
 son ses tefekkür ile F
 Feralı kayıur "Bende Üzeldim" soruklu ile
 dize Anadolıya Sektörelkını 90'lar
 burunla benim için mualvile.
 Bayu denemilen, Honda, Hıyaua (H) (sirel)

[illegible]

17.Öğrenci

METAFA YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Sevdiklerime olmak, yemek, yenmek ve ...dır.
gülsinemektir.

Çünkü kendimi iyi hissettiğimi söylüyor. Sevdiklerimi görmek, yeni kezzetler yaparak lezzet patlaması yaşamak ve en önemlisi gülsinemektir. Gülsinemem etrafıma dolumu enerji yayanım. Hüzürü soyu lafıma takmadan, etrafımdaki insanlara ne derse desin her daim mutlu olup gülsinemem çok güzel bir mutluluk simgesi. Gülsinemeyle her şey halledilebilir.

Karımı aklıma yemek yemem benim mutluluk sebebimdir. Karımı düşünürken lezzet patlaması yaşamam mümkün değil bir şey @

Sevdiklerime olmak, onların mutluluklarını görmek ya da işlerini yapmalarını, sağlığını mutlu olmalarını sağlamak. Sevdiklerimi görmek güzel bir şey.

[illegible]

18.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk En yakın bir ilişkiyle gülümseme dir.

Gökku bir insan gülümseyerek hem mutlu olacağına hemde her şeyi halledeceğine inanıyor. Gülümseyerek nasıl mutlu oluyor? Gülümseme önce nefes almak kradır demektir. Güldüğün şey ister saçma karışık olsun ister anlamlı karışık olsun önce mutlu olmanın ilk sırtı en yakın bir şeikle gülümsemenin habkını vererek gülmektir.

mutluluk deusunu olmayan bir resim gibidir.
Sana tek tek mutlu olmak için bastırılan
görmek yeterlidir. Resminin deusunu yok. Sana
yanında bulunmak için beklemek yok. onun
ve değin sözlerin yeterdeğil olduğunu

Mutluluk broda hayal gücüyle de alakadır.
Bu resme herkes bakabilir fakat herkes
farklı görür ben resminin deusunu getireceğim
farklı farklı açıları gösterdim. Belki farklı
baksa deniz görürdü Mutluluk farkı kılınabilir.
Var olmayan deusunu getirebilir. eussun.
ortup her şeyi güzel görmeğin

19.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Sevginin insanı dir.

Çünkü sevginin bir insanın yaptığı yanlış ya da hatalarına bakmaya değil sevginin insanın sahip olduğu en değerli en çok alıştığına varılır. En çok alışıldığı ve değer verildiği insanın sahip olduğu tutumuna sebebidir. Nasıl bir bakışta olduğumuz mahvediyorsa sevginin insanı olmazsa da değişen çekimler ve kollarla bir ne dir.

SEVEN SEVDİĞİ
İLE
DİĞERLERİ

MUTLULUKA ULAŞMAK GÖKLERİNİN ALTINDA
GEMEK KAPALI İNANÇTIR

Seft

20.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk bir elmanın diğer yüzüdür.

Çünkü Mutluluk; iyi ve kötü, Mutlu ve mutsuz, ying ve yangı gibidir. Mutluluk olmazsa mutsuzluk da olmaz mutsuzluk olmazsa mutluluk da olmaz. Mutluluk dengeyi sağlamanı tasarlardan biridir. Duyguların en sevilenidir. İnsanların hayatları hem mutlu olduğu şeyler hem de mutsuz olduğu şeyler olmalıdır. Ama insanların mutlu olduğu ve mutsuz olduğu şeyler farklı olduğu için saygı diye birşey çıkmıştır.

Sağda sevdiğim solda ise
korktuğum şeyler var hepsi
beraber tam ortadaki ying ve yang
yani dengeyi oluşturan
deng = mutluluk

21.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Arkadaşım dir.

Çünkü ben benim Annem ve Arkadaşlarım
kendimi çok mutlu hissediyordum
Çünkü onlara çok şeyler verdim
benim için onlar çok değerli
onlara çok şey veriyordum çünkü
onların başta eşlenebildiğim arkadaş-
larımdı

Bu Sanki çok sevdiğim için girdim.

22.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Derin bir deniz dir

Çünkü Denizin içinde birbirinden farklı canlılar var. ve heri birbirinden güzel. Mutlulukta bana böyle güzel derin ve içinde insanı mutlu edebilecek birbirinden farklı bir sürü seçenek var. Denizdeki renk geçişleri ise bana mutluluğun içinde bulunan başlıklar gibi geliyor.

muscula derin a cot costili dintr-o parte au unii bir
altoruna bursati. Derin a bir sir, birbirilor dintr-o parte
dintr-o cialla, dintr-o parte dintr-o parte dintr-o parte
partilor gila.

23.Öğrenci

Metaför yoluyla veri toplama formu

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk bir şeyi başarmaktır dir.

çünkü verdğin emeklerin bir meyve vermesi beni en tatmin eden şeydir

Emeklerin Meyvesini Yemek.

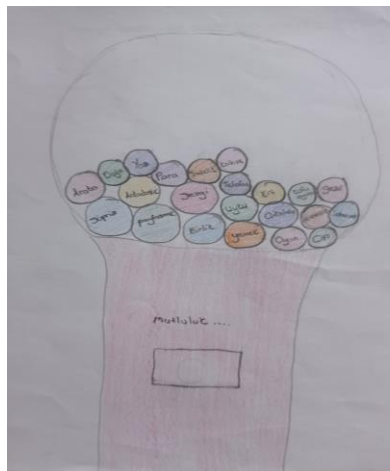
24.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Defektör dir.

Çünkü Mutluluk her zaman duyguların sevgisi, düşkünlüğüdür. Herkesin mutluluğu her zaman aynı değildir.

Wahltag: 1. und 2. Sonntag im September
Kandidat: 1. und 2. Sonntag im September

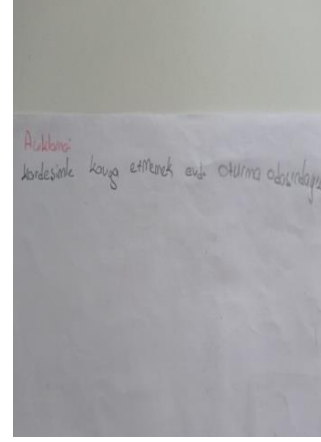
25.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Annemin bana kızmamasıdır.

Çünkü insanın annesi ona kızmadığında veya karışmadığında insanın içinde neşedir. Mutluluk olur. Hem kendisine istediğince kıyıp karışabilirsin ve annen seni rahat bırakır. Kendesini savunacak birisi olmadı.

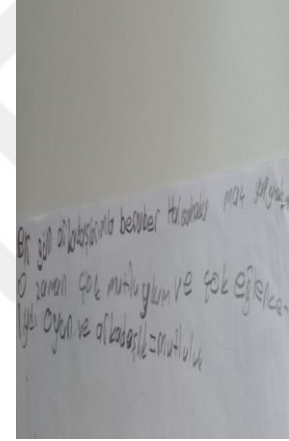
26.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Dışarıda rahat gezmek

Çünkü Eşlence ve çok güzel oynamaktır. Bir bitimle olunca çok mutlu oluyorum.

27.Öğrenci

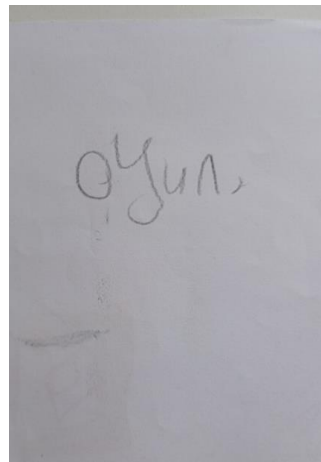
METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Birşeydir.

Çünkü Birşeydir.

mutluluk oyun

28.Öğrenci

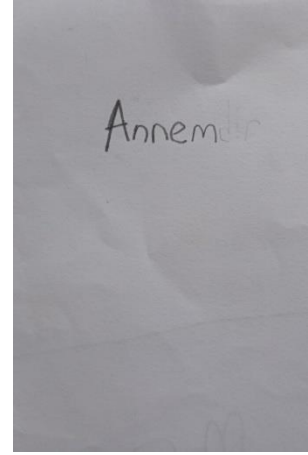
METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Annemdir dir.

Çünkü Annem her zaman yanımda oldu onu çok seviyorum. Çünkü var benim annem benim

!!

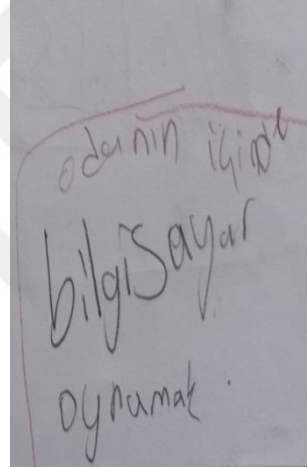
29.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk beni göre müzik dir.

Çünkü müzik kulübünü çok seviyorum. Çünkü arkadaşlarımı, öğretmenimi tanıyan ve kelimenin tam anlamıyla her şeyi enstrümanların sesiyle çok hoşuma gidiyor. Müzik dinlemek benim için mutluluk.

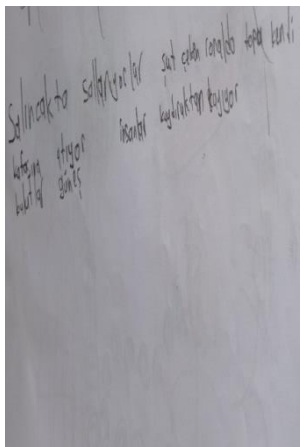
30.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk beni güzel hissettiriyor dir.

Çünkü mutluluk insanın plikolizmi düzelter çünkü mutluluk güzeldir

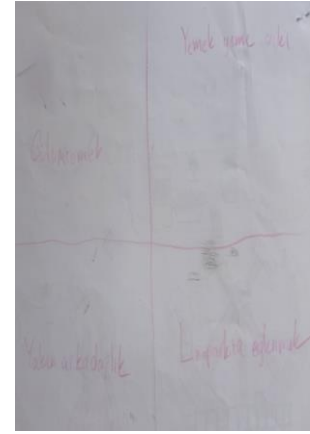
31.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk sıkı dostluk / zevklere dir.

Çünkü yakın bir arkadaşının yanında olduğunu bilmek güzel birşeydir ve zevklerimiz her ne kadar aynı olsa bile bizi mutlu eder.

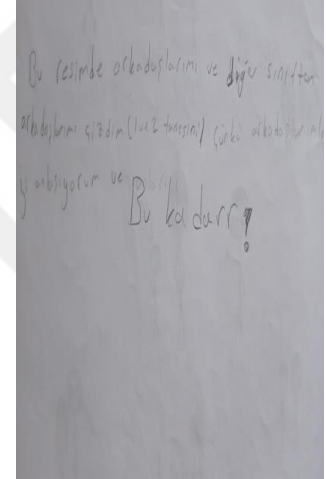
32.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Arkadaşlar dir.

Çünkü hayatımızı komik şeyler ile geçiririz ve bazı arkadaşlarımız ile dedikodu film yapıyoruz bu kadar <3

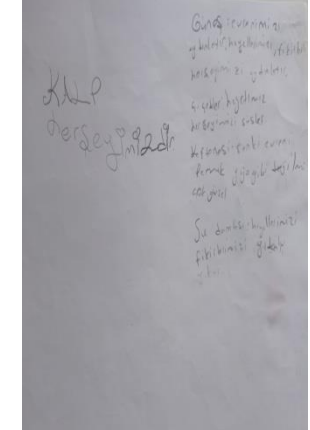
33.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk her şey dir.

Çünkü mutluluğu herşeyde bulabiliriz çünkü en küçük bir şey bile bizi mutlu edebilir. Herşeyde bir mutluluk vardır. Ben herşeyde mutluluk bulurum. Ben herşeyden mutlu olurum. En küçük bir şeyden bile.

34.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

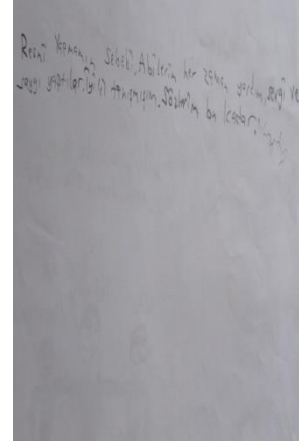
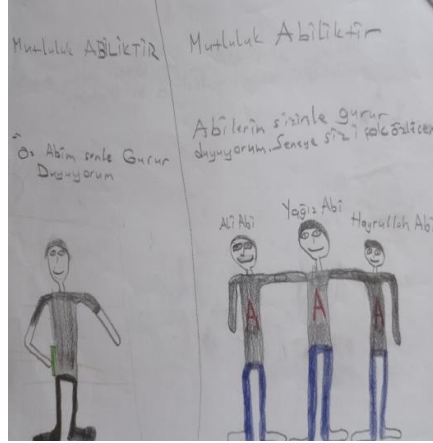
Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk ABİLİK dir.

Çünkü Öz abim her zaman
yardımdan ve daha fazlasını
yardım etti. Abim seneye
üniversite okuyacak ve her
zaman onunla gurur duyuyorum.

Oculdaki abilerim beni
çok sevdi. Bende onları çok
seviyorum. Seneye gidiyorsun,
sizleri özliyorum. Sizlerden gurur
duyuyorum.

MUTLULUK ABİLİKTİR

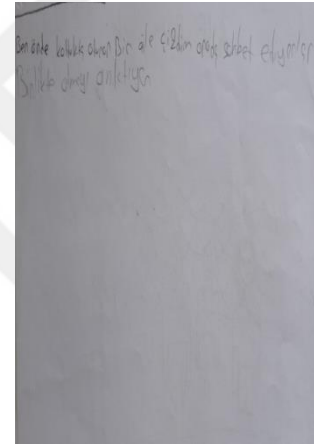
35.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Ailem ifade ediyor dir.

Çünkü ailem ile vakit geçirmesi çok
seviyorum. Çünkü onlar benim ailem
dada daha önemli onları onları benim
karakterim onları mutlulukla istiyorum
onları. Her gördüğümde Gülmeye başlıyorum
Bir keresinde kendim beni süperim
e kadar mutlu olmuştum ki işte mutluluk
böyle bir şey insan küçük bir şey
bile olsa sevdiğin bu yüzden ailem
her şeyi anımsadım

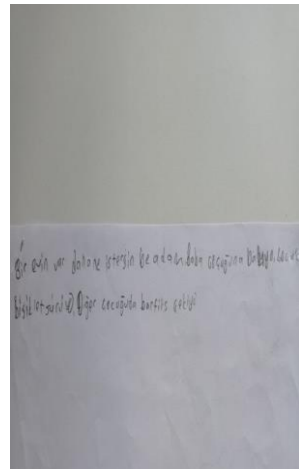
36.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk futbol dir.

Çünkü zevk alıyorum

37.Öğrenci

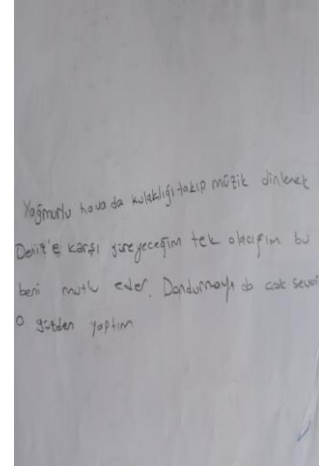
METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Kıvraklı ve Yağmurlu havada dir.
Müzik dinlemek

Çünkü kıvraklıkla olursa benim ile
ilgilenen beni de fer veriyor ve
beni mutlu edecek şeyleri yapıyor. Onun
yanındayken çok ama çok mutlu oluyorum

Yağmur yağınca da kulaklık takıp müzik dinlemek
Dinle karşı süreceğim tek okuyum bu
beni mutlu eder. Dandemayla da çok sevdi
O yüzden yaptım

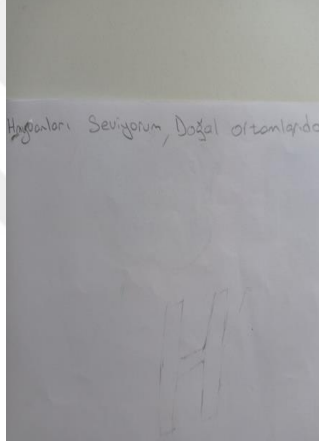
38.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Azıcılık ortamında dir.

Çünkü azıcılık ortamında kendimi
daha özgür ve kendim gibi
hissediyorum.

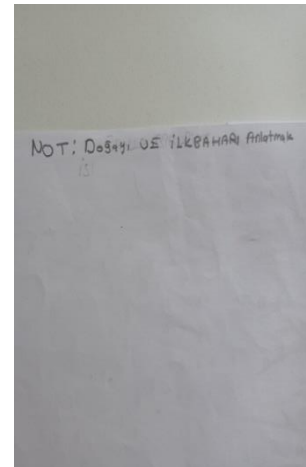
39.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Azıcılık dir.

Çünkü onlar benim için çok önemlidir ve onların
yanında olursa kendimi güvende ve huzurlu hissediyorum
ve onların yanında çok mutlu oluyorum

40.Öğrenci

METAFAOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk.....Sevildiğin.....ortam.....dır.

Çünkü insan sevildiği yerde mutlu olur, kendini güvende hissetir, fazla eleştirilmeyeceğini bilir. Bu sebeple önce sevildiğin ortama mutlula olursun.

Bu resimdeki adam yalnız ama
doğa ile başbaşa ve mutlu, huzurlu.

41.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

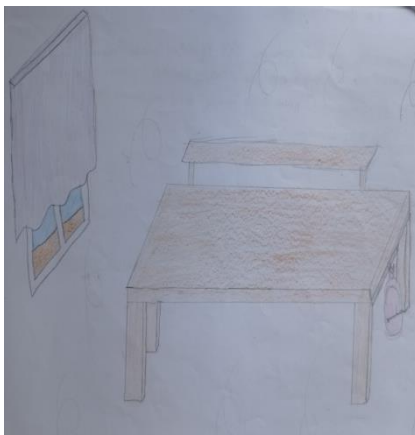
Mutluluk fener baharın... Sempiyon dır.

Çünkü fenerbahçeye tutulmuş
insanlar o formayını ve alman
dijerini çok iyi bilir.
Anlatmaya gerek yok.

Bazı geceler vardı ömür süren onlar bende...

42.Öğrenci

[illegible][illegible]

43.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

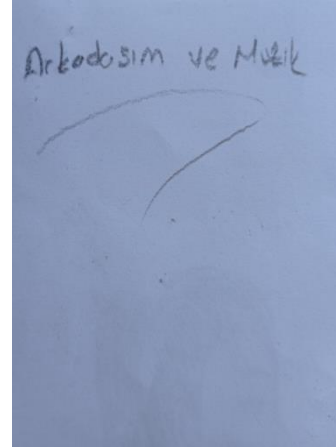
Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Ailenin Arkadaşım ve Müzik dir.

Çünkü her zaman yanındalar. Mutluluk veriyor. Hep birlikte olurlar. Yalnız bir şey yaptığımızda ne kadar çok eğlenirler. Çok sıcak kollarıdır.

Müzik dinlemek katkım değiştiriyor enerji veriyor. modumu yerine getiriyor

Arkadaşlar ise en iyi arkadaşlar. Bütün her şeyi konuşurum. Sevdikim kişilerdir. En çokta eğlenirim. Benim ve Etiler geliyor.

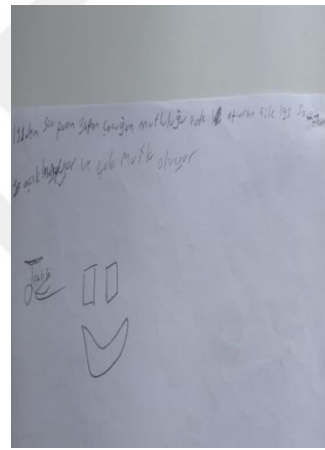
44.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Güzelidir dir.

Çünkü mutluluk hayatımızı değiştiren bir kavramdır. Çünkü her şeyden önce bir kavramdır. Mutlulukla yaşamırsanız bir kelimede bile sizi çok mutlu eder. Mutlulukla benimsenir. Çok güzel bir hissettirir bir süzmeleme bile sizi mutlu eder.

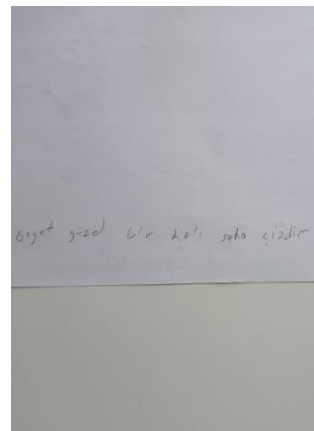
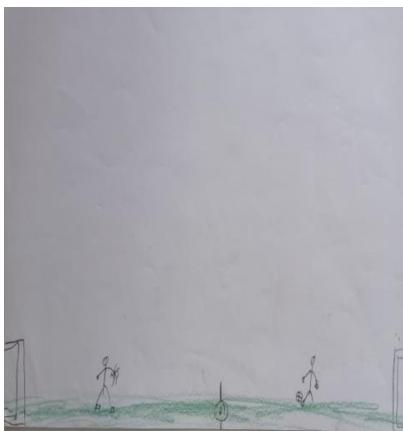
45.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Futbol dir.

Çünkü Çünkü Enerjimi Atıyorum

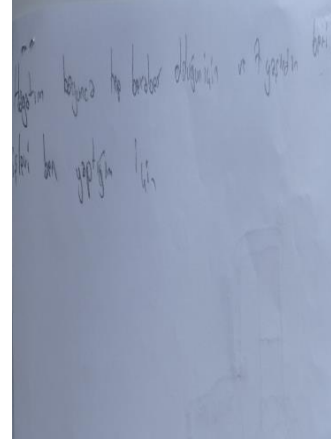
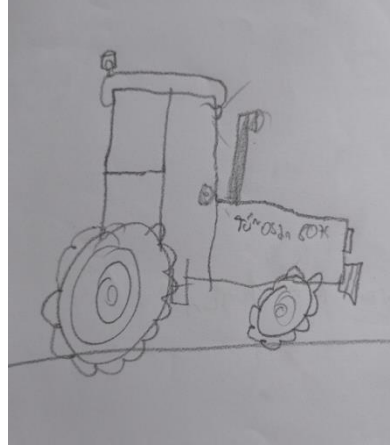
46.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk Benim için 870 turbinin dönmesi ve Ford 3th varıdır

Çünkü her gördüğüm zaman o turbo sesi o 3000 rpm atarakki araba 5-12000 Bt2000 leri herkeşi görsün o kadar dağın işi yok ağız ve dumanlı. New Holland 7000 herkeste getirmek istiyorum.

47.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

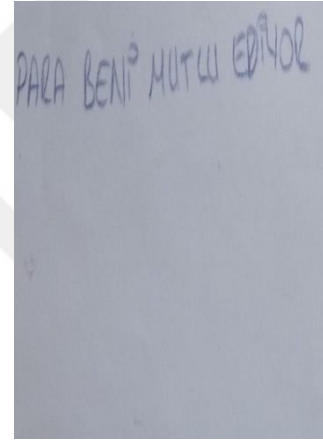
Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Para

Mutluluk Zeynep aysima, 2. Nida nefesdir. almak

Çünkü ölenler nefes almaz ve sepiye li olmak herkese nasip değildir.

Ayrıca arkadaşım beni nasıldır?

EK-2.: Öğrencilerin Üzüntü Duygusuna İlişkin Verilerinden Örnekler

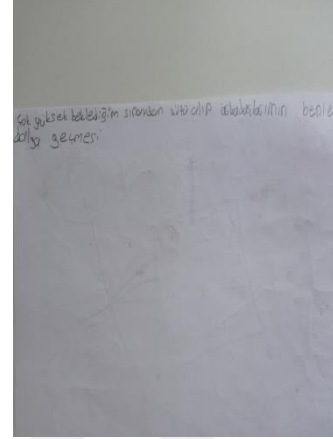
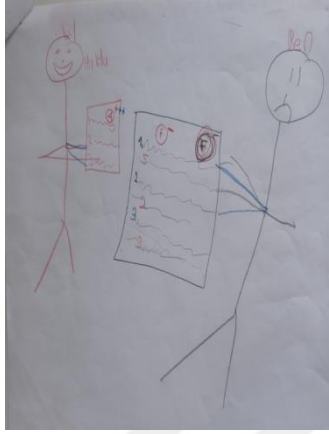
1.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü: Yüksek bekladığın sonucu
kötü gelmesi

Çünkü çok yüksek bekladığın
ve çok çalıştığın sonucu
kötü olmak çok kötü bir
duygudur ve

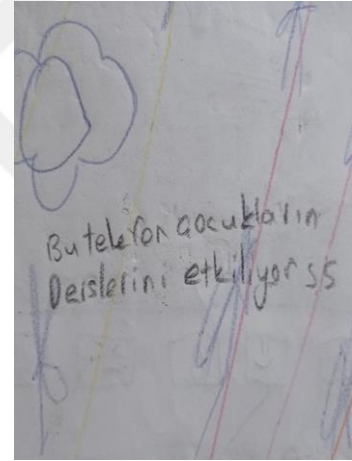
2.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü: Baruteler alayamıyor
(Tablet, Bilye, Bazar)

Çünkü bütün çocukların
telefonu etkiliyor insan
derslerini etkiliyor

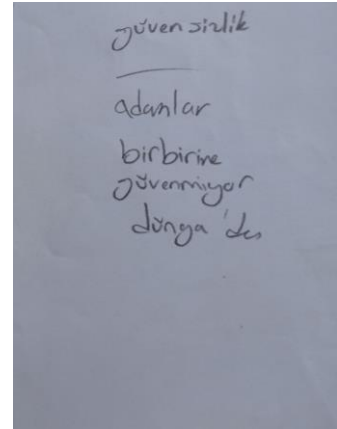
3.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü: Güvenmedir

Çünkü şu zamanda kimseye güvenilmez

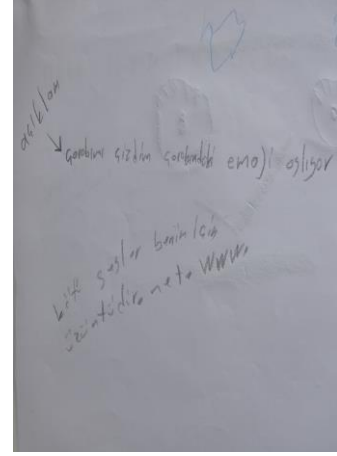
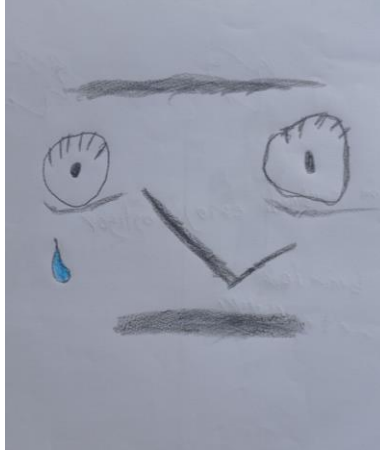
4.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü aslanımdır dir.

Çünkü aslanımdır
günü de kışın da
hiçbir zaman üzülmemiştir
hiçbir zaman üzülmemiştir

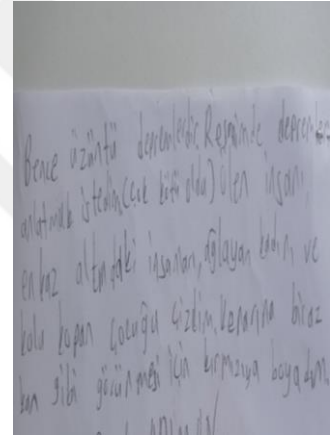
5.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü deprem dir.

Çünkü depremde evler yıkılır
ve insanlar ölür. İnsanlar üzülür
ve felaketler olur.

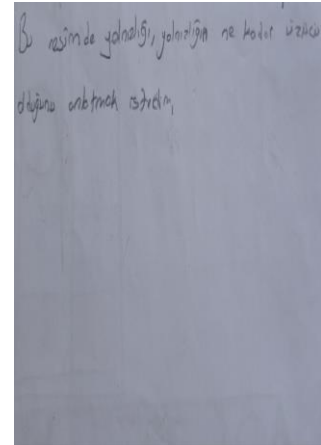
6.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Yalnızlık dir.

Çünkü bozen insan üzüldüğü şeyleri
insanlara (güvenliği dostlarına) anlatmak
derdini o kişiye aktarmak ister. Ve o
kişiye sormak...
Fakat, yalnızken bu isteğini karşılayamaz.
Bu yüzden benim için üzüntü, yalnızlık

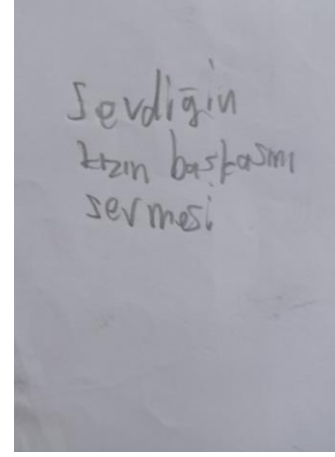
7.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü sevdiğin kızdan dolayıdır.

Çünkü sen onu seversen o seni sevmez ya da birle birleşmez senin sınıfında olursa bir baka olur.

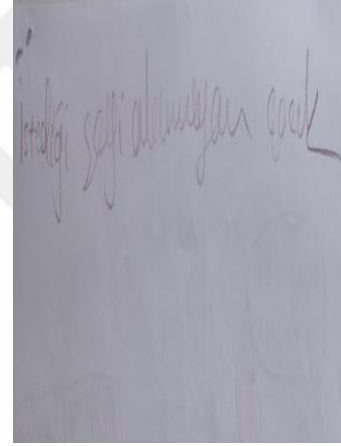
8.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü yakınma/ elde edememek dir.

Çünkü istediği şeyi elde edememek insanları üzür. Örneğin ben istediğimi elde edemediğim için mutsuz olurum. veya değer verdiğin bir insanın seni izlemesidir.

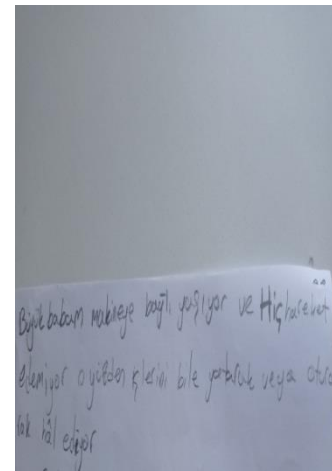
9.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü büyük bakanın kralıdır.

Çünkü büyük bakanın şeker hastası ve yatakları, makineye bağlı yaşıyor ve ben onun yanında olamıyorum çünkü Bursa'da.

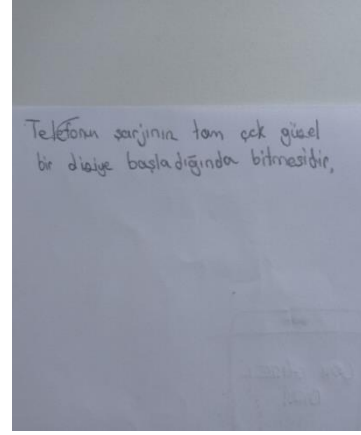

10.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü telefonun şarjının tam çok güzel dir.
bir dişiye başladığında
bitmesidir.
çünkü çok güzel dişiye başlayınca

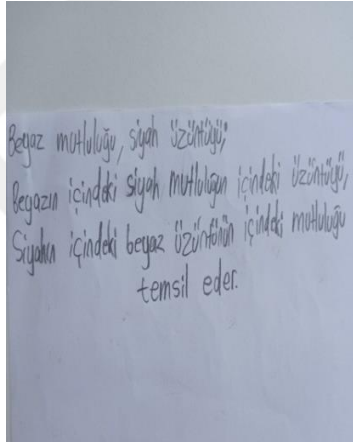

11.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü ying ve yang dir.
çünkü üzüntünün içindeki mutluluk gibi mutluluğun içinde de üzüntü vardır. bu sürekli devam eden.

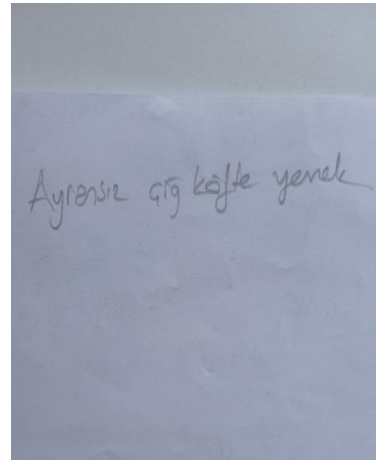
12.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Ayransız çiğ köfte yemek dir.

Çünkü Ayransız çiğ köfte çiğ köfte değildir. Ayransız almadan yediğinde bızısından geçmez bu yüzden ağı kalırsın, doyamazsın ve itti kati ağı kalırsın.

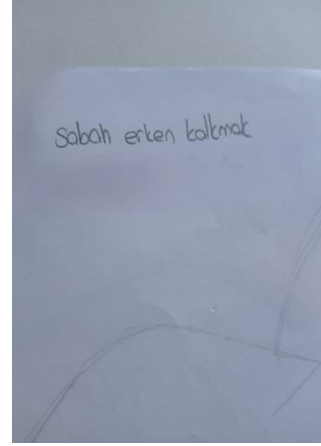
13.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü erken kalkmak dir.

Çünkü genelde gece yatarım ve uykusuzluğu severim

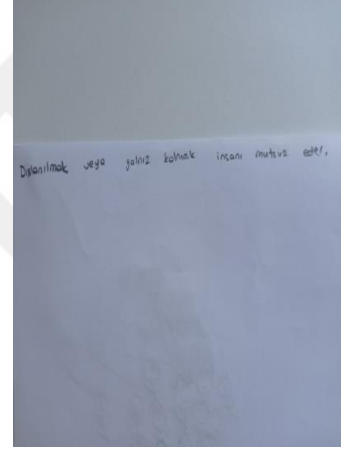
14.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü dir.

Çünkü insan eder.

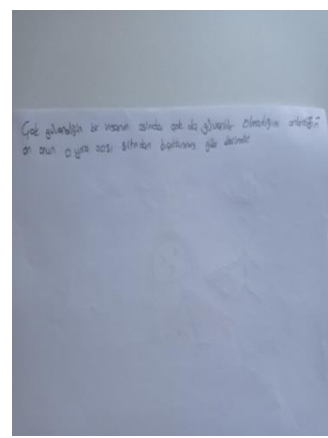
15.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü bir insan dir.

Çünkü her şeydir.

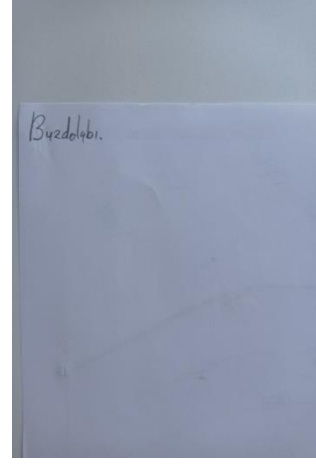
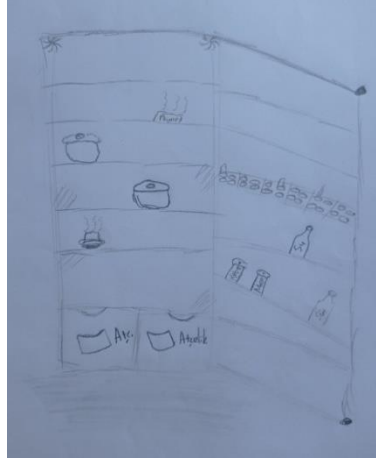
16.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Buzdolabını açtığında boş olmasıdır.

Çünkü Akındır, aş kalıncıdır

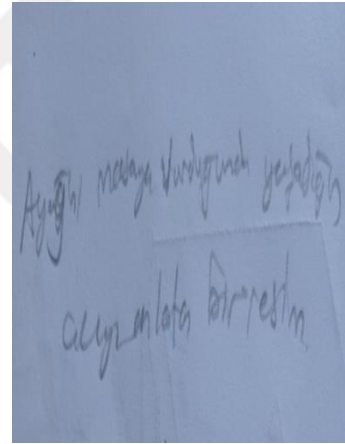
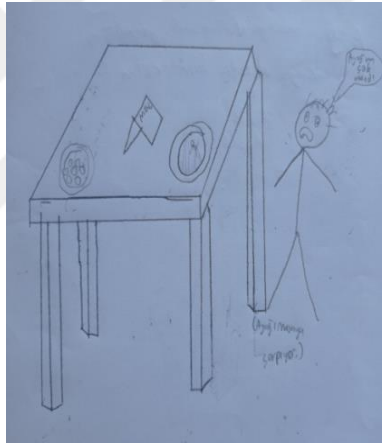
17.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Ağrıyı hissetmeye vurmaktır.

Çünkü ne güzel yürüyüşün yürüdüğü, başına bir anıya sıkıyor ve dik bir şekilde omzuna vurduğundan yaşadığın acı insana çok fazla üzüntü veriyor ve oraya kaymayan malıyı koyduğundan işleri pürüzsüz oluyorsun ve ondan dolayı rahat oluyorsun.

18.Öğrenci

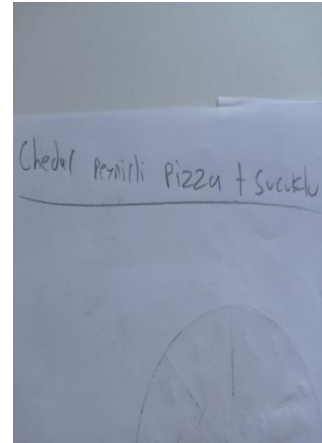
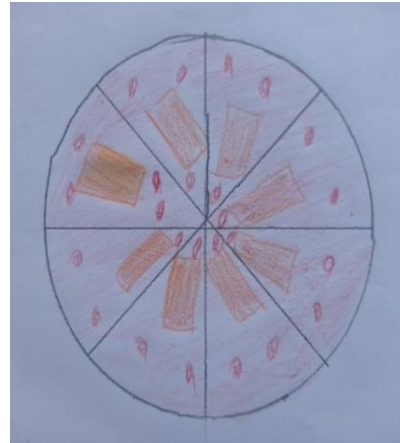
METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Pizzanın peynirsiz olmasıdır.

Çünkü Peynirli Pizzanın ana malde olmasıdır. Eğer Pizzayı yersen o peyniri tadını alamamak Pizzanın peyniri yokmuş gibi olacaktır. Hele de dört peynirli pizzada bir keşifin bile olmaması bir horol kırıntısı ve böyle bir üzüntü verirdi.

O yüzden Pizzalığı bol peynir
KOYUN

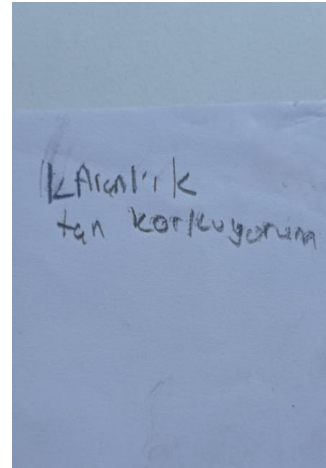
19.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Arkadaş.....dır.

Çünkü Hep kötü deneyimler ve Bu beni üzüyor

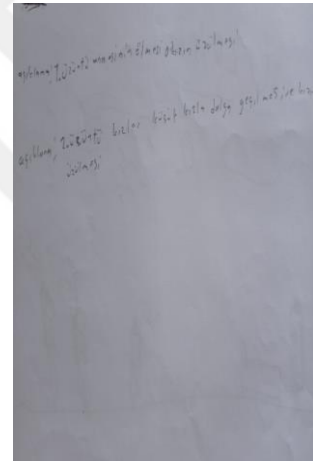
20.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzünü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzünü ağlamak, mutsuz olmak gibi şeylerdir.

Çünkü işlemleriniz olduğunuz ve zaman
özellikler işte buna üzünü denir
ve ağlamak gibi Metaför ailemizden
biri işlemlerin ve böyle işte
bu da üzünü denir.

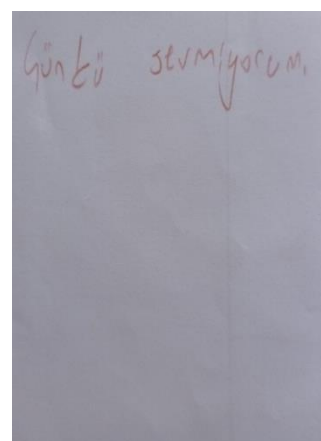
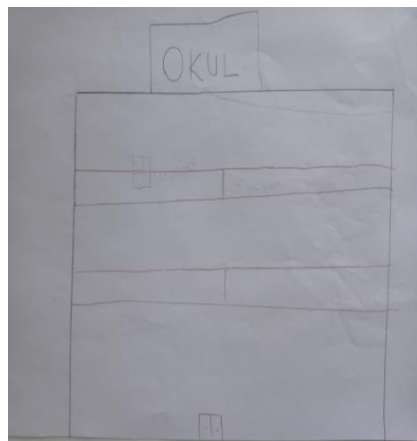
21.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Okul dir.

Çünkü seviyiorum,

22.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü *beşeriyetin seher hastasıdır* dir.

Çünkü beraber bakıldığında gülmeyecek edis
gibi diğer küçük çocuklar gibi ağızları

orada bir tane
Gıcık dondurma
yiyen diğer
çocuk (kardesim)
yiyemiyor

23.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü *bir nakildir* dir.

Çünkü inlersen kızı hissedersin
iştigim bir şey
olursa kızı hissedersin
halisi iştigim, Olursa
inleceğiz kızı

Üzüntü olursa kızı hissedersin
Ama ben diyor kızı hissedersin
ve kızı
vermiyor

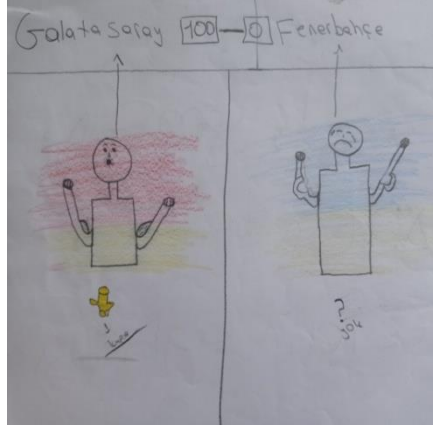
24.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü *fenerin/sampiyon olması* dir.

Çünkü kazanıyınca ağız ve
içki

fenerin/sampiyon olması

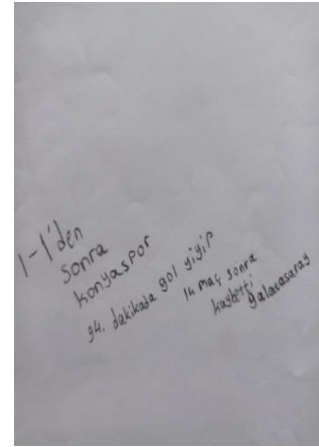
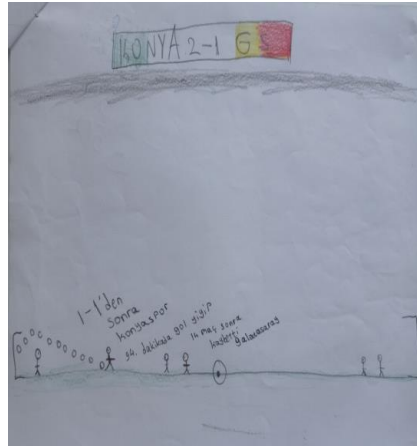
25.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Galatasaray'ın kaybetmesi dir.

Çünkü Galatasaray hiçbir zaman kaybetmemesi lazım

26.Öğrenci

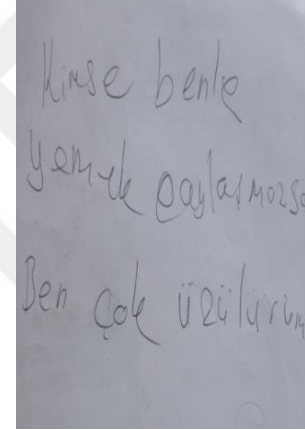
METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzünüze size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Yemek Olmaz mıdır..... dir.

Çünkü Eger ben yemek yemeyi
istemiyorsam insan içinden
geçem insan yaga ben yemek
yaga ihtiy. yeme içe çok
uzaklık vardır ki çok ağlamak
var yeme. Sonuçta benim
başkaları adına

YEMEK OLMAZ MI
GÖK ÜZÜLÜR MÜ?}

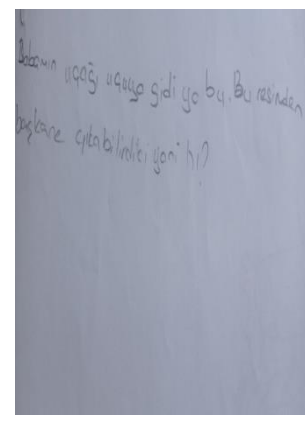
27.Öğrenci

UZÜNTÜ

UZÜNTÜ SİZİ NE İFADÉ EDİYOR? ANLATIR MIZANIZ?

UZÜNTÜ Bakamın 2 ayıydı 2 gün gelmi
di.

GÜNKÜ SÖZLERİ: benim babam bi
yardım tutkuluş oldu calırga
ie bu üzümlerde gde sağı hafa
çıkıyo ie bu sağı haffer, 2 ay
hanta baram 3 ay çuğu gni
çektir galdigizindek 23 gün
kalıp gidiyo 2 gün ökardede
üetlimiyem ama olsun baka

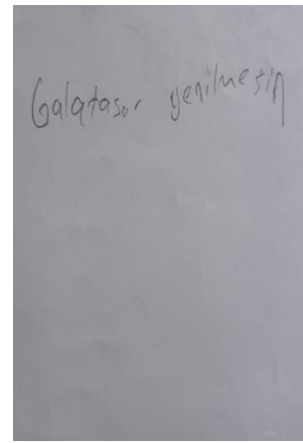
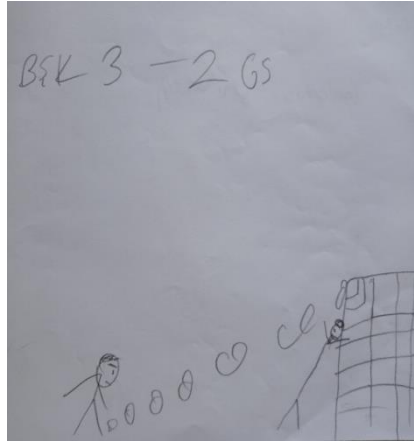
28.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü kötü birşey dir.

Çünkü Galatasaray yenilince mutsuz oluyorum.

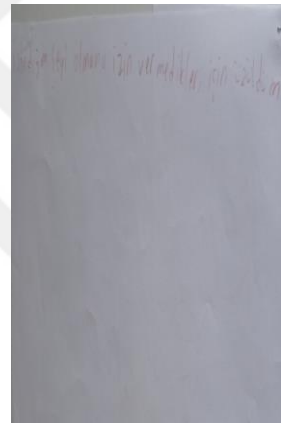
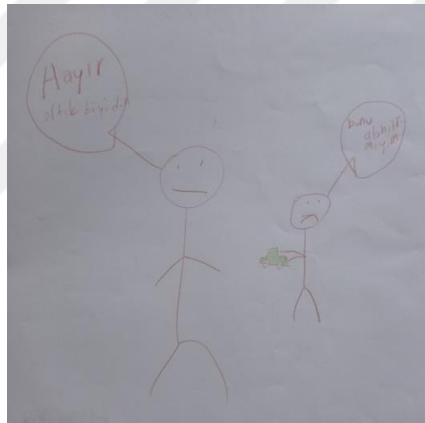
29.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Annenin birşeyi yapmadığıdır. izin vermemesi.

Çünkü Annenin istediği şey yapmadığı ya da izin vermemesi.

30.Öğrenci

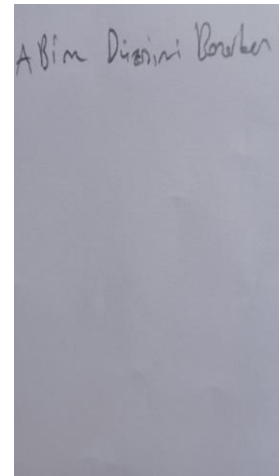
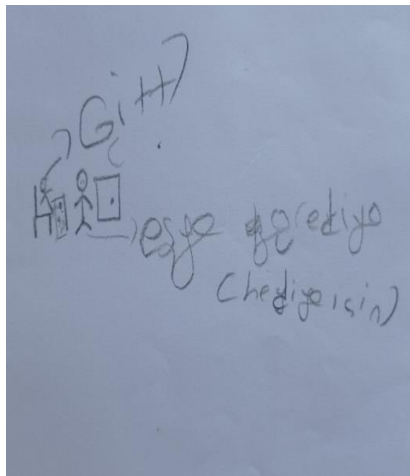
AD SOYAD: Selma Zeynep Akay SINIF: 6/B

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü ABimin Düşünceyi bozmasıdır.

Çünkü Ben Düşünceyi bozmadıkça gelic bazar.

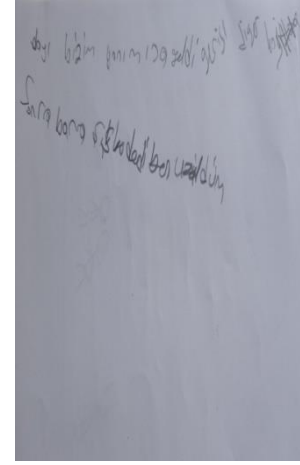
31.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Bana sıkıcıdır. dir.

Çünkü Bir kez arkadaşların la yura geldi ki tene
boyu geldi dedi ki sen çok sıkıcı
dedi ben çok uzağın

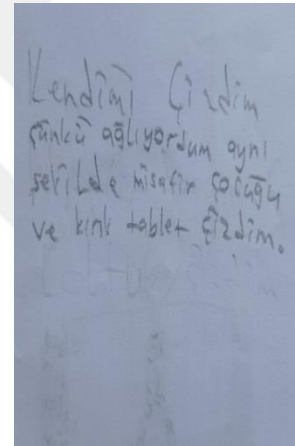
32.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü tabletimin kırılmasıdır. dir.

Çünkü 2 sene önce tabletten
aynı oyunla oynadığım arkadaşım
ve ekranı kırıldı. Ondan sonra
misafirin çocuğu geldi ve tabletinden
oynarken birer kez tabletimi
kırıldı ve bozuldu. Ondan
sonra ben de ağlamaya başladım
ve enisfin çocuğu yere
ağladım ve oda ağlamaya
başladı. Benim intikam bu şekilde

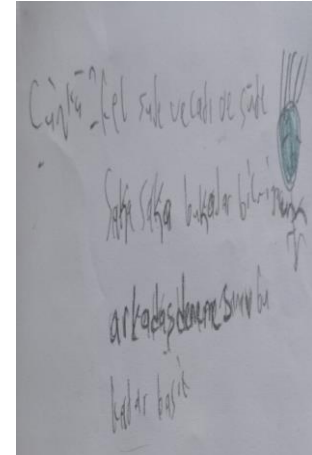
33.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Şişman ve dalgın ve dalgınlar.
balgıncıdır.

Çünkü her zaman balgıncı. Balgıncı çocukların
benim her dalgın gezer bu kadar.

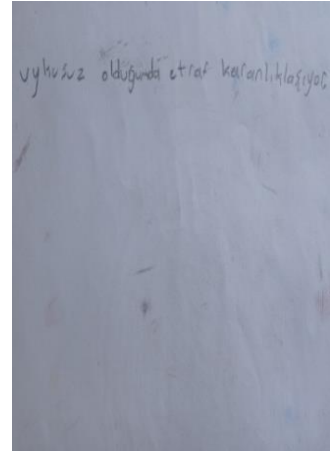
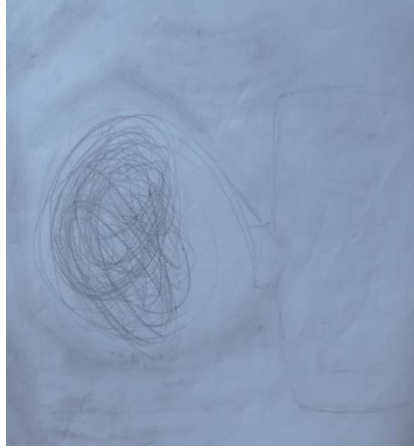
34.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü açlık ve uykusuzluk dir.

Çünkü 44 ve uykusuz olduğunda
yalgın, hasta gibi hissediyorum.
Her şeyden uzakta hissediyorum.

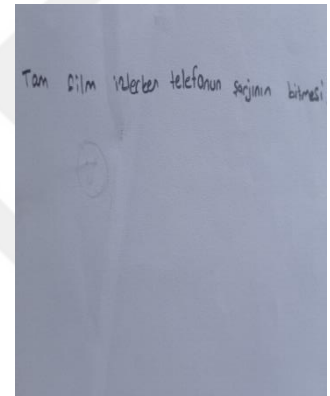
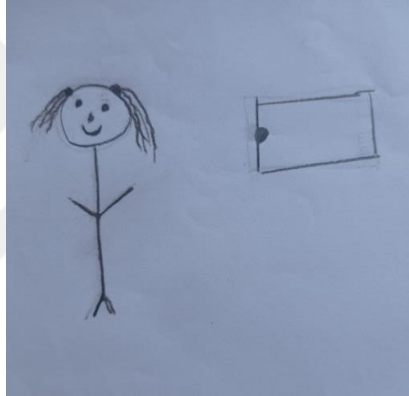
35.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Tam film çalarken telefonun dir.
sesi kimesi

Çünkü Film yurda kalyo
Sevgiye ve kalyonca

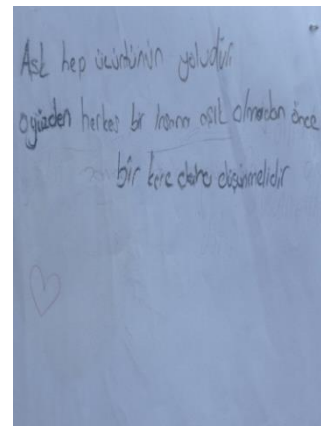
36.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Dutluyu ifade eder dir.

Çünkü Bir insan onun etkisiyle olgunda
edilenlerle bulur ve onla çatır çatır
şirneki onu sabit ve yeni defterini bulur
oluşur ve 2 etkisiyle sabit olur
onu çoklu diye bilmez ve anılarına sığınır
15 te sabit deşkil bulur. Anılarına sığınır
sevgiye doğru sevgi

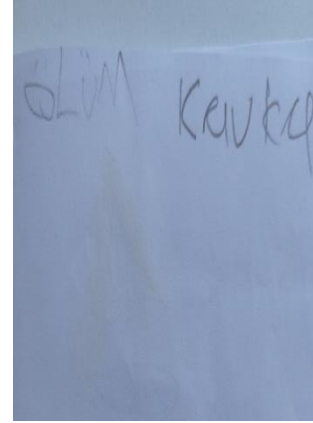
37.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Başımın ağrıması, kırmızıdır.

Çünkü Başımı sırtımda taşıyorum

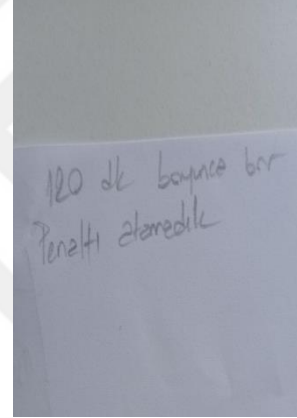
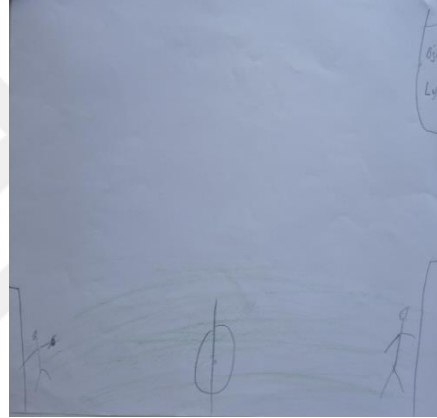
38.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Birileriyle ilgisi dir.

Çünkü Herde birine bir şeyi söyleyemiyordum

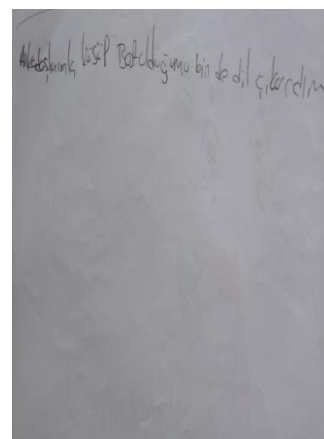
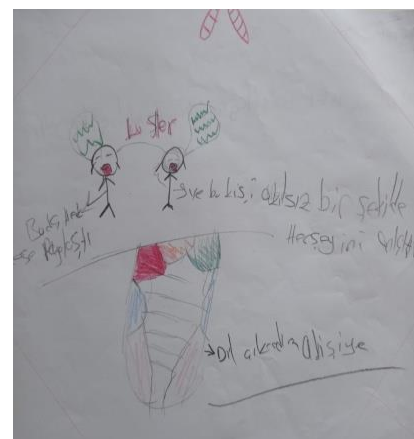
39.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Özellikle boşlukta dir.

Çünkü Benim için önemli olan şeyler, bu yüzden üzüntü hissettim. Çünkü benimsenmedi.

40.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü karanlık, Annenin olmadığıdır.
Barınmadır.

Çünkü karanlık "tanı korkmak ve sıkı
biri kalamam ve çok üzülürüm
Anne min olmadığı zaman çok üzülmüş
negatif çok kötü gecek ve
geçerim istemiyince

Karanlık "Beni çok üzer
Annesizlik de çok fazla üzer

41.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü mutluluğun zıttı dir.

Çünkü mutluluk neyse o, o değildir
mutluluk gölmekse o ağlamaklıdır
mutluluk eğlenmekse o sıkıntılıdır
mutluluk özgürlükse o köleliklidir
dani kısacası mutluluktan da değişik
gibi mutluluk üzüntünün zıttıdır
kimsi için iyi kimsi için kötü birer
benim için de her ikisi de aynıdır

Bu Resim
mutluluğu
ve üzüntüyü
bazı kavramlarla
bağdaştırarak
6 Resimle
anlatıyor

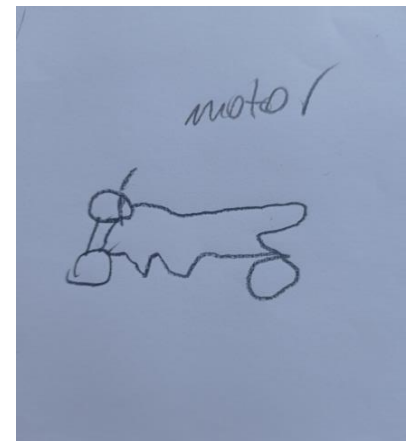
42.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Babamın vefatıdır.
dir.

Çünkü nsız yeneli kötü
diğer hiç kimsi beni bulmaktan
sezenler

motoru satıyorlar kuna biçe olması diye

43.Öğrenci

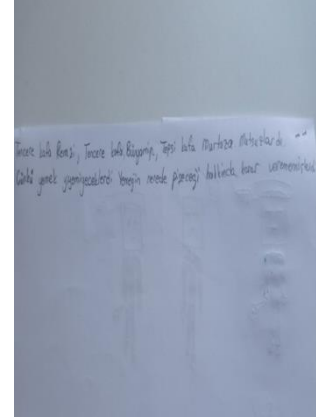
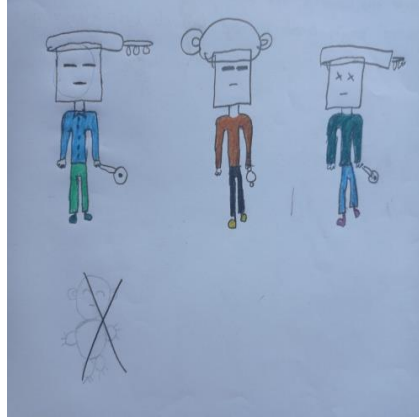
METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü aç kalmak, yalnız kalmak dir.

Çünkü yemek yemek beni mutlu eder. Aç kalmakla mutsuz eder.

Hiç arkadaşımın olmadığını düşün. Her yerde tekisin ne kadar kötü.

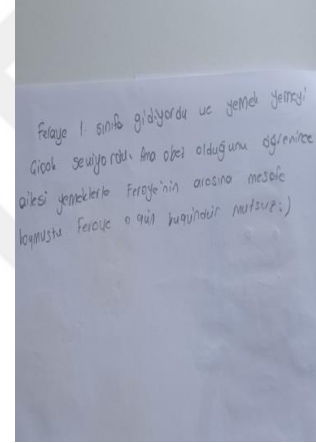
44.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü Aç kalmak dir.

Çünkü Su hayatla benim için en önemli olan şey yemektir. Yemekle kurtulduğum zaman hem sıkılır hem üzülür oluyorum...

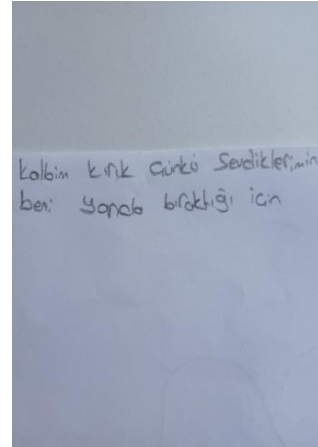
45.Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü fazla bağlamak dir.

Çünkü birisine fazla bağlamak

EK-3.: Metafor Yoluyla Veri Toplama Formu (Mutluluk)

AD SOYAD :

SINIF:

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Mutluluk size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Mutluluk.....**dir.**

Çünkü

1. **Introduction**
 2. **Background**
 3. **Methodology**
 4. **Results**
 5. **Discussion**
 6. **Conclusion**
 7. **References**
 8. **Appendix**
 9. **Figure 1**
 10. **Figure 2**
 11. **Figure 3**
 12. **Figure 4**
 13. **Figure 5**
 14. **Figure 6**
 15. **Figure 7**
 16. **Figure 8**
 17. **Figure 9**
 18. **Figure 10**
 19. **Figure 11**
 20. **Figure 12**
 21. **Figure 13**
 22. **Figure 14**
 23. **Figure 15**
 24. **Figure 16**
 25. **Figure 17**
 26. **Figure 18**
 27. **Figure 19**
 28. **Figure 20**
 29. **Figure 21**
 30. **Figure 22**
 31. **Figure 23**
 32. **Figure 24**
 33. **Figure 25**
 34. **Figure 26**
 35. **Figure 27**
 36. **Figure 28**
 37. **Figure 29**
 38. **Figure 30**
 39. **Figure 31**
 40. **Figure 32**
 41. **Figure 33**
 42. **Figure 34**
 43. **Figure 35**
 44. **Figure 36**
 45. **Figure 37**
 46. **Figure 38**
 47. **Figure 39**
 48. **Figure 40**
 49. **Figure 41**
 50. **Figure 42**
 51. **Figure 43**
 52. **Figure 44**
 53. **Figure 45**
 54. **Figure 46**
 55. **Figure 47**
 56. **Figure 48**
 57. **Figure 49**
 58. **Figure 50**
 59. **Figure 51**
 60. **Figure 52**
 61. **Figure 53**
 62. **Figure 54**
 63. **Figure 55**
 64. **Figure 56**
 65. **Figure 57**
 66. **Figure 58**
 67. **Figure 59**
 68. **Figure 60**
 69. **Figure 61**
 70. **Figure 62**
 71. **Figure 63**
 72. **Figure 64**
 73. **Figure 65**
 74. **Figure 66**
 75. **Figure 67**
 76. **Figure 68**
 77. **Figure 69**
 78. **Figure 70**
 79. **Figure 71**
 80. **Figure 72**
 81. **Figure 73**
 82. **Figure 74**
 83. **Figure 75**
 84. **Figure 76**
 85. **Figure 77**
 86. **Figure 78**
 87. **Figure 79**
 88. **Figure 80**
 89. **Figure 81**
 90. **Figure 82**
 91. **Figure 83**
 92. **Figure 84**
 93. **Figure 85**
 94. **Figure 86**
 95. **Figure 87**
 96. **Figure 88**
 97. **Figure 89**
 98. **Figure 90**
 99. **Figure 91**
 100. **Figure 92**
 101. **Figure 93**
 102. **Figure 94**
 103. **Figure 95**
 104. **Figure 96**
 105. **Figure 97**
 106. **Figure 98**
 107. **Figure 99**
 108. **Figure 100**
 109. **Figure 101**
 110. **Figure 102**
 111. **Figure 103**
 112. **Figure 104**
 113. **Figure 105**
 114. **Figure 106**
 115. **Figure 107**
 116. **Figure 108**
 117. **Figure 109**
 118. **Figure 110**
 119. **Figure 111**
 120. **Figure 112**
 121. **Figure 113**
 122. **Figure 114**
 123. **Figure 115**
 124. **Figure 116**
 125. **Figure 117**
 126. **Figure 118**
 127. **Figure 119**
 128. **Figure 120**
 129. **Figure 121**
 130. **Figure 122**
 131. **Figure 123**
 132. **Figure 124**
 133. **Figure 125**
 134. **Figure 126**
 135. **Figure 127**
 136. **Figure 128**
 137. **Figure 129**
 138. **Figure 130**
 139. **Figure 131**
 140. **Figure 132**
 141. **Figure 133**
 142. **Figure 134**
 143. **Figure 135**
 144. **Figure 136**
 145. **Figure 137**
 146. **Figure 138**
 147. **Figure 139**
 148. **Figure 140**
 149. **Figure 141**
 150. **Figure 142**
 151. **Figure 143**
 152. **Figure 144**
 153. **Figure 145**
 154. **Figure 146**
 155. **Figure 147**
 156. **Figure 148**
 157. **Figure 149**
 158. **Figure 150**
 159. **Figure 151**
 160. **Figure 152**
 161. **Figure 153**
 162. **Figure 154**
 163. **Figure 155**
 164. **Figure 156**
 165. **Figure 157**
 166. **Figure 158**
 167. **Figure 159**
 168. **Figure 160**
 169. **Figure 161**
 170. **Figure 162**
 171. **Figure 163**
 172. **Figure 164**
 173. **Figure 165**
 174. **Figure 166**
 175. **Figure 167**
 176. **Figure 168**
 177. **Figure 169**
 178. **Figure 170**
 179. **Figure 171**
 180. **Figure 172**
 181. **Figure 173**
 182. **Figure 174**
 183. **Figure 175**
 184. **Figure 176**
 185. **Figure 177**
 186. **Figure 178**
 187. **Figure 179**
 188. **Figure 180**
 189. **Figure 181**
 190. **Figure 182**
 191. **Figure 183**
 192. **Figure 184**
 193. **Figure 185**
 194. **Figure 186**
 195. **Figure 187**
 196. **Figure 188**
 197. **Figure 189**
 198. **Figure 190**
 199. **Figure 191**
 200. **Figure 192**
 201. **Figure 193**
 202. **Figure 194**
 203. **Figure 195**
 204. **Figure 196**
 205. **Figure 197**
 206. **Figure 198**
 207. **Figure 199**
 208. **Figure 200**
 209. **Figure 201**
 210. **Figure 202**
 211. **Figure 203**
 212. **Figure 204**
 213. **Figure 205**
 214. **Figure 206**
 215. **Figure 207**
 216. **Figure 208**
 217. **Figure 209**

EK-4.: Metafor Yoluyla Veri Toplama Formu (Üzüntü)

AD SOYAD :

SINIF:

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Üzüntü size ne ifade ediyor? Anlatır mısınız?

Üzüntü dır.

Çünkü

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slightly textured appearance and is set against a dark background.

EK-5.: Etik Kurul Onayı

T.C

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
İNSAN ARAŞTIRMALARI EĞİTİM BİLİMLERİ
ETİK KURULU KARARI

Etik Kurul Toplantı Tarihi	30/11/2022
Protokol No	11/18
Araştırma Başlığı	Ortaokul Öğrencilerinin Duygularına İlişkin Metaforik Algıların Sanatsal Yaratıcılıklarına Yansıması
Araştırma Türü	Nitel Araştırma
Araştırmacılar	Ebru BALÇIK (Sorumlu Araştırmacı) Doç. Dr. Selma TAŞKESEN (Danışman)
Karar	Başvuru dosyanıza ait araştırmanız etik açıdan uygun bulunmuştur.
Açıklama: - Etik Kurul Onayı, uygulama ve/veya veri toplama için araştırmacının ilgili kurum veya kuruluşlardan izin alma sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. - Kurul üyelerine ait araştırma önerileri görüşülürken, ilgili yönerge gereğince, öneri sahibi üye görüşmelere katılmamış ve oy kullanmamıştır.	

e-imzalıdır

Prof. Dr. Hüseyin Hüsnü BAHAR
İnsan Araştırmaları Eğitim Bilimleri
Etik Kurul Başkanı

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Ebru BALÇIK	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Fakülte	Eğitim Fakültesi
Bölümü	Resim İş Öğretmenliği
Yüksek Lisans	
Üniversite	
Enstitü Adı	
Ana Bilim Dalı	
Programı	
Makale ve Bildiriler (Varsa)	
1. Balçık, E, Taşkesen, S. (2022). Ortaokul Öğrencilerinin Sevgi Kavramını Algılamalarına İlişkin Göstergebilimsel Yaklaşım. <i>Sanat Eğitim Dergisi</i>. 2. Güler, E., Balçık, E., Başyurt, M., Gencer, H., Ceferov, İ. (2022). Sanat Temelli Bir Araştırma: A/r/tografik Uyanış. 6.Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi Sözlü Bildiri	